לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום א', ט' בשבט תשמ"ו, 19 בינואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12941 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

שריד וצוקר: משרדו של הרצוג המליץ להוציא כספי מתנחלים מהארץ

מאת נגוטי בכיק, כתב „על המשמר" בכנסת

לפני שנבחר הרצוג לנשיא המדינה, המליץ משרד עורכי הדין שלו לחברת אהליבה להוציא כספי מתנחלים פוטנציאלים מהארץ, זאת, כדי שהשלטונות הנים לא יוכלו לשים יד על כספים אלו.

בהאשמה חמורה זו יצאו ביום שישי הח"כ יוסי שריד ומזכ"ל ר"צ, דדי צוקר. השניים שיגרו את האשמותיהם, בליווי מסמכים, לנציב הנציגות, יצחק טוניק.

בנברק עיינים השניים, כי חברות שרכשו קרקע בגדה, נרשמו ברמאללה ובמקומות שונים בעולם, כדי שלא ליטול מסים בארץ. כך למשל, חברת אהליבה נרשמה ברמאללה ובליבריה. היא נמתה בנוזב... קרקעות באלינה ד' ויה: בכך הכל כשישה מיליון דולר.

לאחר ההחלטה בעניין טאבה „פוגל" פרס לעבר ירדן והפלשתינים

חידוש תהליך המו"מ במזרח התיכון ידון הערב בפגישת פרס־מארפי בהאג

ייפגש עם פיליפה גונזאלס, ראש־ממשלת ספרד, יומיים לאחר כינון היחסים ● בלונדון יפגוש מארפי את חוסיין ● בלשכת ראש־הממשלה מכחישים אפשרות לפגישת פרס־חוסיין ● מהאג ימשיך פרס, ביום ג', ללונדון ולגרמניה ● מובארק יגיע לבון לאחר פרס ואף ייוועד עם מיטראן בפאריס

מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית וסוכנויות הידיעות

ראש־הממשלה, שמעון פרס, יוצא הבוקר למסע בן 10 ימים באירופה שייפתח בהאג, הולנד. גולת־הכותרת של המסע תהיה כבר היום בצהריים, עת ייפגש פרס עם ראש־ממשלת ספרד, פיליפה גונזאלס, יומיים אחרי הודעת שתי הממשלות על כינון יחסים דיפלומטיים ביניהן.

הערב ייפגש פרס בהאג עם עוזר מזכיר המדינה האמריקני, ריצ'ארד מארפי, לדיון על חידוש תהליך המו"מ עם משלחת ירדנית־פלשתינית. מארפי ייפגש השבוע גם עם המלך חוסיין. העושה בלונדון. מקורות בלשכת ראש־הממשלה אמרו אמש, כי לא מתוכננת כל פגישה בין פרס לחוסיין.

ללא טקס ממלכתי

פרס ייצא את הארץ ללא טקס ממלכתי, מסיבות חיסכון. יילוו אליו מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, אברי (סוף בעמוד 2)

מהבוקר — אלוף אהוד ברק עובר מהמודיעין לפיקוד־מרכז

● עמוד 4

נשיא דרום־תימן נחת באדיס־אבבה, וביקש מקלט־מדיני

● עמוד 18

סבוניס נעלם בבריסל והליטאים נכנסו לפאניקה

● עמוד 13, מדור הספורט

88 ניספו בהתרסק מטוס בגואטמלה

גואטמאלה־סיטי. – כל 88 הנוסעים ואנשי הצוות נהרגו, כאשר מטוס נוסעים של גואטמאלה התרסק אתמול בצפון המדינה – על כך נמסר באורח רשמי בגואטמאלה־סיטי.

מנהל שרותי התעופה של גואטמלה מסר, כי המטוס התרסק בשעה 14.00 לפי שעון גריניץ במחוז פטן, כ־260 קילומטר צפונית־מזרחית לבירה.

במטוס היו שישה אנשי־צוות ו־82 נוסעים. בין הנוסעים היו 11 אמריקנים ושני גרמנים.

(ע"ר)

דגל ישראל מתנוסס במשרד שבו תמוקם שגרירות ישראל במאדריד, לאחר ההודעה המשותפת על כינון יחסים דיפלומטיים בין ישראל וספרד. (צילום: אי.פי.)

אין ציפייה לשינוי בעמדות ספרד לגבי המזה"ת

אמצעי־ביטחון בנציגויות ספרד במזה"ת ואירופה מחשש תקיפות

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

בעקבות הצהרת ספרד על עמדתה בנוגע למצב במזרח התיכון, שבה הודיעה על תמיכתה בנסיגת ישראל מכל השטחים המוחזקים, במימוש זכויות הפלשתינים ובקיום ועידה בחסות בין־לאומית בהשתתפות אש"ף — אמרו מקורות בלשכת ראש הממשלה, כי בירושלים אין שום ציפייה, שספרד תשנה את עמדותיה בגלל כינון היחסים עם ישראל. כשם שלספרד אין ציפייה שישראל תשנה את עמדותיה.

המקורות אמרו עוד, כי מדינות נוספות באירופה המקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל, נוקטות עמדה פוליטית קרובה לזו שבה נוקטת ספרד בנושא המזרח־התיכון.

בעקבות קשירת הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל, חוששת ספרד לא רק לעיצומים כלכליים מצד הערבים, אלא גם לאפשרות של התקפות טרור על נציגויותיה בארצות־חוץ.

אמצעי־ביטחון קפדניים

מאז השבוע שעבר, לאחר שנתקבלה ההחלטה עקרונית לקשור קשרים מלאים עם ישראל, ננקטו אמצעי־ביטחון קפדניים ביותר בכל הנציגויות הדיפלומטיות של ספרד בארצות־חוץ ובמכונים ספרדיים אחרים בארצות אלה. צעדים חמורים ביותר ננקטו ביחוד בנציגויות שבמזה"ת ובמערב־אירופה.

ביום ה', ערב חתימת ההסכם בהאג, הוטסו מאות מאנשי יחידת עילית ספרדית למלחמה בטרור, לנציגויות ספרד באירופה ובמזה"ת.

למרות אמצעי ביטחון אלה, נחטפו ביום ו' בביירות שלושה נתינים ספרדים, ובהם שומר אחד. השלושה הוחזקו בידי מיליציה שיעית. המבקשת, ככל הנראה את שיחרורם של כמה מהבלים לבנונים. עונונו אשתקד לתקופות מאסר שונות בספרד וראה ידיעה מלאה בעמוד 18).

תמיכה בדעת־הקהל

לנרות האיום בהתקפות טרור (סוף בעמוד 2)

טמיר עשוי לעזוב את פרס באירופה לכיוון קאהיר — להצטרף למנכ"לים ולהכין הפיסגה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש־הממשלה, שמעון פרס, עשוי להורות למנכ"ל משרד ראש־הממשלה, אברהם טמיר, הנילווה אליו במסעו, לעזוב את המסע ולצאת לקאהיר, כדי להשתתף בצוות המנכ"לים לשיחות עם מצרים. על הכנת שטר־הבוררות. טמיר יטפל גם בהכנת פגישת־הפיסגה בין פרס ומובארק, שתוכל להתקיים בקאהיר. בראשית החודש הבא. בשדר בעל־פה, שהגיע ביום ו' מן הנשיא מובארק אל פרס, באמצעות מיומה־חמוד ... מצרים, ... הביע מובארק שביעות־רצון מהחלטת הקבינט לקיים בוררות על טאבה. לגבי יתר המרכיבים בעיסקת־החבילה, שעוד נותר לדון בהם, כמו הכנת שטר־הבוררות ועוד, מסר הנשיא מובארק, כי צוות המנכ"לים מוזמן לבוא לקאהיר, החל מהשבוע, בכל עת, לקיום הדיונים.

מובארק גם הביע את רצונו ותקוותו להיפגש בקרוב עם פרס.

באסיוני לא תביא עימו את דו"ח ועדת החקירה על הרצח בראס־בורקה. הוא אמר, שהדו"ח יימסר לישראל תוך ימים אחדים.

על כנפי האימפריה

קירבתה המפחידה של ועידת תנועת החרות מעוררת אצל שרי מפלגה זו רפלקס מותנה שתיאורו הרפואי: שפעת (ואולי אפילו במקרים יותר קיצוניים – קדחת) ההתנחלויות. השרים, ובמיוחד אלה מביניהם האמורים להיאבק באותה הוועידה על המקום החצי־תפוס של מנהיג התנועה, מתחילים לפלוט ממוחם הקודח הצהרות־רודפות־הצהרות על תנופת התנחלות מחודשת ביהודה ושומרון. כשהאחד מתעלה בהזיותיו על חברו הרקיע הוא הגבול היחידי לתוכניותיהם הנוצצות והמבריקות. בסוליית־נעליים שהשתפשפה היטב מדריכה מנושלת מאוד במקום אחד. לא מחייבות אותם. במעופם על כנפי האימפריה, שום מסגרות תקציביות מציאותיות, שום מיגבלות לאומיות (מן הסתם פעוטות בעיניהם) הנובעות מקיומו של עם שכן בעל שאיפות משלו ואפילו פרטי הגיאוגרפיה הארצית אינם מסוגלים לעלות ענבה בשמי תנופתם שבהבל פה. בעיני רוחם רבבות רבות מאות אלפים של יהודים־ישראלים כבר חוצים את הקו־הירוק ויוצרים גל אדיר לעבר האדמות ביהודה ושומרון. המתפנות בדרך פלא מן הפלשתינים היושבים עליהן והמעבדים אותן.

מי שמדבר היום על „תנופת התנחלויות" איננו רק לאומן או חולמן. או מיזוג מסוכן של שניהם- הוא גם מוכה־סנוורים. גוש־אמונים. כתנועה עורף אין לו ממשיכי־דרך. נמצא בפני שוקת־שבורה ורסוסה – אין לו ושעורר לא מעט קינאה בשמאל. מחוץ ל„גוש" לא יימצאו היום אחרים מן השורה שיהיו מוכנים לשים את כספם על קרן־הצבי. ששנה „בנייה ביהודה ושומרון" לאחר כל רכישות הקרקע בשטחים, חזר הקו־הירוק להופיע על המפות של התודעה הציבורית. והפעם לא בהכרח כקו־גבול לאומי. אלא כקו־גבול כלכלי. לחצותו פירושו להסתכן בעיסקות מפוקפקות, אישורים מזויפים, חקירות, משפטים ועוד. מבחינה זו לפחות, הגילויים סביב הפרשיות של גזל הקרקעות היו חמכה הניצחת שהונחתה על תהליך הסיפוח דה־פאקטו של הגדה־המערבית. מכה החזקה בהשפעותיה מכל הצהרות ואזהרות של המחנה היוני. איזה אירוניה של גורל – דווקא הטרמפים הלאומנים המובהקים הם שהביאו לבריחת יהודים פוטנציאליים מיהודה ושומרון!

הגדיל שוב להצחיר שר־האוצר כשהודיע באוזני האמריקנים, שההתנחלויות (איזה?) בשטחים הן מחוץ לתחום לקיצוצים תקציביים. צריך להיות מצויד בעור עבה במיוחד כדי להשמיע דברים כאלה לא מול עיניהם המלגלגות של פקידים בוושינגטון, שלמדו לא להתייחס ברצינות יתר להודעות מפלגתיות מסוימות. אלא מול המובטלים בעיירות־הפיתוח. ציבוריות. נגד השכר השחוק ושירותי־רווחה שחוקים. מערכת העדיפויות האלמות של שר־האוצר, מסתבר מהצהרותיו, היא עבור ישראל הנושאת בנטל עיוות לאומי.

פוענחו נסיבות הדליקה במחנה צה"ל בשומרון

נר בוער שהשאיר חייל גרם לאסון בו ניספו 8 חיילים

החייל החשוד בגרימת השריפה יועמד לדין

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

צוות החקירה של המשטרה הצבאית, שבדק את נסיבות הדליקה במחנה צה"ל במבוא שילה שבשומרון, הצליח לאתר את מקור הדליקה ואת החייל שגרם לה.

מחומר החקירה מתברר, כי השריפה כ"פ בדצמבר אשתקד, שבמהלכה ניספו שמונת חיילי צה"ל, נגרמה מתוך רשלנות של אחד החיילים שהתגוררו באותה מכנה שנשרף כליל.

מעדות שגבו החוקרים מאותו חייל עולה, כי הוא השאיר נר בוער על גבי אחד המרפים ויצא מהחדר. בהיותו בחוץ נפל הנר, הצית מזרון והאש החלה להתפשט. חייל אחר שישן באותו החדר התעורר לאחר שחש באש, אולם הוא לא הצליח למנוע את התפשטות השריפה שכילתה תוך דקות ספורות את המכנה והפכה למלכודת אש.

החייל החשוד בגרימת השריפה נעצר במהלך החקירה על־ידי המשטרה הצבאית והוא יועמד לדין בפני בית־דין צבאי תוך מספר ימים.

כזכור, מינה בשעתו הרמטכ"ל ועדת חקירה בראשותו של האלוף עמרם מיצנע לבדיקת נסיבות האסון. ועדה זו לא הצליחה לאתר את מקור הדליקה ואת החייל שגרם לה. במקביל ל„ועדת מיצנע" פעלה ועדה נוספת בראשות המשטרה הצבאית, והיא הצליחה להביא לפתרון התעלומה.

אנף כוח אדם במטכ"ל יעדכן את בני המשפחות של שמונת החללים בפרטי האסון בו נפלו יקיריהם ובלקחים והמסקנות שהפיק הצבא כתוצאה מכך.

בהמשך לאיומי „כך": הוצת בית משפחה ערבית בנווה יעקב

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

ביתה של משפחת אבו־גוש, המתגוררת בקומה הרביעית בבית דירות בשכונת נווה יעקב שבצפון ירושלים, הוצת שלשום.

האם, שניגשה למטבח להביא חלב לתינוקה, הבחינה בלהבת אש המלחכת את דלת הכניסה לבית. עד מהרה אחזה האש בדלת כולה והבעירה גם את סלון הבית. בעמל רב עלה בידי בני המשפחה, השכנים ומכבי האש שהוזעקו למקום לכבות את הדליקה.

ההצתה הזדונית נעשתה כנראה כחלק מפעולות „כך" נגד 10 המשפחות הערביות המתגוררות בשכונה ירושלמית זו. באחרונה פעלו בריוני תנועת „כך" בשכונה כאשר סגן ראש העיר מטעם ש"ס, הרב נסים זאב, מוסיף דברים משלו בגנות השתכנות הערבים באיזור.

„בלפסט בירושלים"

אתמול נפגשו תושבים ערביים עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק כדי להתריע בפניו על המתרחש. „הגענו לבלפסט בירושלים", אמר אחד מהם.

טדי קולק ניסה לרצות את התושבים הנזעמים והבטיח לפעול בצורה נכונה וכאורה חד־משמעית כדי לשים קץ להתנכלויות.

חבר מועצת עיריית ירושלים, איתן מלניק, שהוזעק על־ידי התושבים הערביים לסייע בידם נוכח הגל העכור של ההתקפות נגדם, עומד לעלות היום, בישיבת הנהלת העיר את הפרשה ולתבוע את פיטוריו לאלתר של הרב נסים.

תסיסה בקרב נכי צה"ל בשל חיובם באגרת רדיו וטלוויזיה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

אלפי נכי צה"ל קיבלו במהלך הימים האחרונים הודאות לתשלום אגרת הרדיו והטלוויזיה. וארגון נכי צה"ל מתכוון לפתוח במאבק לביטול הגזירה החדשה.

בארגון טוענים, כי עבור מרבית הנכים מקלט הטלוויזיה והרדיו הינם אמצעי הבידור היחידים, בשל מצבם הפיסי המגביל את יציאתם מביתם.

מאז קום המדינה היו נכי צה"ל פטורים עפ"י הוק תקנות הטלגרף האלחוטי מתשלום אגרת רשות השידור ובארגון נכי צה"ל הביעו אתמול מורת רוח משינוי החוק בנושא.

כל נכה צה"ל קיבל השבוע הודעה שעליו לשלם 41 ש"ח, כולל קנס פיגורים. פרט לצד הזיקי, מוחים הנכים על הצורה המביישה וחסרת המצפון של משרד־הביטחון ורשות השידור שתבעה את התשלום מנכי צה"ל.

ראשי הארגון הכינו עשרות אלפי טפסים לאות מחאה ויחתימו את כל הנכים על קריאה לבטל את הגזירה. את אלפי ההתימות מתכוונים הנכים לשגר אל יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת על מנת להבהיר לכנסת כי „נכי צה"ל הינם הלק ממחיר המלחמה".

כתבנו מוסיף, כי הפגנתם של נכי צה"ל מול משרד ראש הממשלה כמחאה על שחיקת תגמוליהם נדחתה בשל נסיעתו של ראש הממשלה לאירופה והיא תתקיים עם שובו ארצה.

בארגון נכי צה"ל הביעו אכזבה קשה בכל הנוגע לקידום עניינם של הנכים. „אין לנו עם מי לדבר — אנו על סף יאוש", אמרו אתמול.

יו"ר אגף השיקום במשרד־הביטחון, אריה פינק, יקיים ביום א' בלשכתו בתל־אביב מסיבת עיתונאים בנושא שחיקת תגמוליהם של נכי צה"ל ואלמנות צה"ל.

עובדי „וולקן" פתחו בשביתה במחאה על פיטורי חבריהם

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מפעל „וולקן" יציקות הושבת אתמול בבוקר באופן מפתיע לאחר ש־250 עובדי המפעל הודיעו כי לא ישובו לעבודה עד שהנהלת המפעל לא תחזור בה מפיטוריהם של 13 העובדים שפיטורה שלשום ללא כל הודעה מוקדמת.

הנהלת המפעל אמרה, כי אם עובדי המפעל לא יאותו לוותר על זכויותיהם, תיאלץ לפטר כ־40 עובדים נוספים.

כתבנו מציין, כי המשא־ומתן בנושא החל לאחר שהנהלת המפעל דרשה מעובדיו לוותר על כל תוספות השכר שיגיעו להם בשנת 1986, וכן לוותר על תשלום עבור בגדי עבודה, על אספקת חלב לעובדי היציקה, על ההסעות למפעל וממנו, על כלכלה ועל ארוחת הבוקר. העובדים מצידם הסכימו לוותר על כל תוספות השכר שיגיעו להם בשנה הקרובה, וכן הסכימו להעלות את מחירי הארוחות במפעל פי 5, לתרום חמישה ימי חופשה ולעבוד כל יום חצי שעה נוספת בבית היציקה ללא תמורה. כל זאת כדי למנוע את הפיטורים.

שיטת ה„זבנג וגמרנו"

בהוראת מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, הוחזרו אתמול להנהלת המפעל כל 13 מכתבי הפיטורים שנשלחו לעובדים. „אנו מזועזעים מחידוש שיטת הזבנג וגמרנו בה נהגה הנהלת „אורדן", המעוניינת לקבוע עובדות בשטח בניגוד להסכמים המקובלים" אמר ורטמן. דובר מועצת פועלי חיפה אמר אתמול, כי השביתה אורגנה והוכרזה שלא על דעת מועצת הפועלים. ורטמן עצמו תבע מהנהלת אורדן להמשיך במשא־ומתן.

מפעל „וולקן יציקות" נרכש באוגוסט '84 על־ידי קונצרן „אורדן תעשיות" מחברת „כור". בעת הרכישה פוטרו כ־80 מעובדי המפעל ללא כל משא ומתן.

מזג־האוויר

הטמפרטורות: ירושלים 4–13, רמת הגולן 1–11, נהריה 10–18, צפת 3–10, חיפה 10–20, טבריה 7–18, נצרת 4–14, עפולה 3–19, השומרון 4–13, תל־אביב 7–19, נמל התעופה 7–18, יריחו 9–22, עזה 9–21, באר־שבע 6–20, אילת 8–24. [illegible]

הושבתו השרותים ב־28 הישובים במעלה יוסף

מאת יהודה צחי, כתב „על המשמר"

28 היישובים במועצה האזורית מעלה־יוסף שובתים זה 12 יום, ועדיין אין פתרון לבעיות המועצה. ואף גורם ממשלתי לא פנה לראש המועצה עד כה.

השביתה שהחלה בראשית השבוע שעבר מקיפה 24 גנים, 22 פעוטונים, וארבעה בתי־ספר ובהם 8000 תלמידים. בראשית השבוע הצטרפו לשביתה 142 עובדי המועצה, אשר עדיין לא קיבלו את משכורת חודש דצמבר. מאז לא נאספים עובדי המועצה שירותים, לא אוספים אשפה.

המועצה האזורית סובלת מגרעון של מיליון שקל חדשים, וחבריה קובלים על כך, שאף גורם ממשלתי לא פנה אליהם בנסיון לפתור את הבעיה.

משרד החינוך: נסגור רק שני סמינרים

מאת יצחק שגיא, כתבנו לענייני חינוך

הנהלת משרד החינוך החליטה לסגור שני סמינרים ולא עשרה, כפי שהמליצה ועדה בראשות סמנכ"ל המשרד י. שרלין. הסמינרים שייסגרו: הסמינר הממלכתי למורים למלאכה בגבעתיים וישולב במכללה בית ברל) והמכללה להכשרת אקדמאים ויוצאי אוניברסיטאות בגבעתיים ותלמידיה יפוזרו במוסדות בנושידו.

הנהלת המשרד מצמצמת ב־1000, בניקום ב־1500, את מספר המתקבלים לסמינרים.

כתבנו מעיר, כי לא תהיה כל מניעה בפני מי שלא התקבל לסמינר להירשם לאוניברסיטה ולהכשיר עצמו להוראה באמצעותה. הסכום שייחסך הוא 1.2 מיליון דולר במקום 1.5.

בכך הוסרה, זו הפעם השנייה, חרב הקיצוצים מעל המכון לתנועה ולמחול בסמינר הקיבוצים בתל־אביב. כמו כן, לא ייסגרו הסמינרים בנהלל, בפתח־תקוה וביבנה, הדתי תלפיות בתל־אביב ועוד. הצד גבון התנגד מכל וכל להעברת סמינרים דתיים מתונים ליישוב אלקנה בשטחים.

„סמינרים קטנים יגוועו. הם לא ייסגרו" — אמר לכתבנו פקיד בכיר. כוונתו היתה לכך, שמספר הנכסים יצומצם בשל ההחמרה בתנאי הקבלה של תלמידי ההוראה.

הוחלט „להחזיר" לחינוך 5 מיליון דולר

בכינאל טלפוני החליטה הממשלה להחזיר לבסיס התקציב של משרד החינוך 5 מתוך 8.6 מיליון דולר שקיצץ שר האוצר בתקציב 1986. מלכתחילה הועמד התקציב החדש על 589 מיליון דולר, אך מורעי הוריד 12 מהם, כ־4 כניסגרת נסיונו לגרום ל„ספיגת" הגידול הטבעי של 25,000 תלמידים.

עולי אתיופיה מחדשים מאבקם נגד טבילה

מאת אתי רינאל, כתבת „על המשמר"

ארגון „ביתא ישראל" הודיע אתמול, כי עולי אתיופיה מתעתדים לחדש בשבוע הבא את מאבקם נגד חיובם להתגייר ולטבול. דובר הארגון, משה רחמים, טען, כי הרבנים הראשיים מנסים לתקוע תריז בעדה ולהכשיל את הבג"צ שהוגש נגדם ואשר יידון בבית המשפט ב־26 לינואר.

ליתם כך, טען רחמים, ניסו הרבנים לשכנע את העותרים הראשיים, קייס אילין אנואיצ' ובנו, לבטל את עתירתם.

אולם, לדבריו, העדה כולה עומדת מאחורי המאבק, ורבים מהקייסים וזקני העדה התקשרו אליו אתמול וביקשוהו להכחיש את הידיעה ששודרה בטלוויזיה, כאילו מוכנים עולי אתיופיה לטבול בים־התיכון או באגם הכנרת במקום במקווה.

ר"צ: לחקור „הכנסת ערבים לגטאות בחיפה"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

בעקבות פרשת ההסתות נגד ערבים בשכונת חליסה בחיפה, פנתה מזכירות תנועת ר"צ בעיר לשר הפנים, יצחק פרץ, בבקשה לפתוח בחקירה כדבר נכונות הידיעה שפורסמה בעיתונות המקומית החיפנית, כי בישיבת הדירקטוריון של חברת „שקמונה" הוחלט להפריד את הערבים תושבי העיר.

מזכירות התנועה גינתה כל נסיון להכניס את הערבים לגיטאות. כנוסח תנועת „מנע" בנצרת. כמו כן, פנתה המזכירות לראש עיריית חיפה, אריה גוראל, בבקשה לפטר לאלתר את יו"ר הסיעה הדתית בעיריית חיפה, משה בלינגנטל, בשל התבטאויותיו הגזעניות — „בחליסה יהודים יזדקקו עוד לנישוריינים".

התנועה קובעת, שלא ייתכן שאיש־ציבור יסית את הציבור בדרך זו. עוד קובעת התנועה, כי לא יתכן שישמעו התבטאויות כמו „גם בחליסה יש קטיושות" מפי ראש המועצה הדתית בעיר.

עם זאת, מגנה התנועה נזעמות מכל סוג שהוא ומכל צד, כמו המעשה השפל של שריפת ספרי התורה בשכונת חליסה.

הילודה בארץ — במקום הראשון בין יהודי העולם

מאת אתי רינאל, כתבת „על המשמר"

„אחוז הילודה בקרב 3.5 מיליון תושבי ישראל הוא הגבוה ביותר בקרב 14 מיליון יהודי העולם, ובגיע ל־1.3 אחוז" — אמר אתמול שר החינוך, יצחק נבון, בכנס העיתונות היהודית בירושלים.

הוא ציין, כי יותר מ־50 אחוז מהילדים היהודים בעולם אינם מקבלים כל חינוך יהודי פורמאלי. „אם במגמה זו תימשך — לא יהיו בעתיד קוראים לעיתונות היהודית והיא תחדל להתקיים. גם שברוב הארצות מורפסים העיתונים המקומיים בשפה המקומית ולא בעברית או באידיש, ולכן לא תהיה בעתיד שום סיבה מדוע לא יעברו קוראי העיתונים היהודיים לקריאת העיתונות הכללית של ארצותיהם".

הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי

השומר הצעיר
כפר מנחם
23-25.1.86

אל רכזי החוגים:
מעטפה עם חומר והנחיות נישלחה אליכם. נקיים התייעצות ביום חמישי 23.1 בחדר המורים של מוסד צפית בשעה 8.45.

אל מזכירי הקיבוצים:
אתם מתבקשים להעביר ביום ראשון 19.1 את שמות הצירים וחברי הועד הפועל היוצא המשתתפים בוועידה והתחלקותם לפי נושאי החוגים:
1. ערבות הדדית ושותפות כלכלתית
2. שותפות רעיונית פוליטית
3. התחדשות תנועתית

מקומות לינה בכפר מנחם ובמוסד צפית:
עקב מיגבלה במקומות לינה נוכל להבטיח מקומות לצירים וחברי הועד הפועל בלבד! על כן לא נוכל להבטיח מקומות לינה למשקיפים ומוזמנים שלא תואמו מראש.
נא להתקשר למרים טל: 435207.

דגלי הקיבוצים:
קיבוצים שעדיין לא שלחו את דגליהם, נא לדאוג שיגיעו עד יום שלישי לבית הקיבוץ הארצי.

מקראה לועידה:
נשלחה לכל הקיבוצים. נא לחלקה בין החברים המעוניינים.

החבר, הקיבוץ, התנועה, המאבק על ישראל דמוקרטית

מכללה לחינוך - סמינר הקיבוצים ת"א

מודיעה

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז לכל מסלולי ההכשרה, כולל המכון לתנועה ולחינוך גופני.
הלימודים במסלול תלת-שנתי לתואר מורה בכיר ובמסלול 4 שנתי לתואר "בוגר הוראה" (B.ed).
פרטים בסמינר הקיבוצים דרך חיפה 149 טל. 03-424221

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

כנס חברי המרכז העירוניים עם מזכירי הקיבוץ הארצי:
חיים אורון (ג'ומס), אפרים רוזן (פרויקה)
לקראת ועידת הקיבוץ הארצי
יתקיים ביום א' 19.1.86 בשעה 16.30 במרכז מפ"ם באולם
החברים מוזמנים!

עובדי בנק דיסקונט נעלו ביום ו' דלתותיו בפני הלקוחות

מאת אייל שגב, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

בנק־דיסקונט היה מושבת ביום ששי, על כל סניפיו ומחלקותיו, זאת בעקבות החלטה פתאומית של ועד־העובדים לנקוט בצעד קיצוני זה, למרות דיון משפטי המתקיים בימים אלה בבית־הדין לעבודה, לגבי הסכסוך בבנק.

ועד־העובדים מנהל מזה ארבעה חודשים מו"מ עם הנהלת הבנק לגבי תנאי שכרם של העובדים לשנה הקרובה. אולם, הנהלת הבנק איננה מוכנה לקבל את דרישות הוועד. בעקבות כך, ביקש ועד העובדים להפעיל עיצומים בבנק עוד בחודש ספטמבר. אולם ההנהלה פנתה לבית־המשפט והוציאה צו־מניעה, האוסר על העובדים לשבש את העבודה בבנק.

צו נוסף

בשבוע שעבר, נערכה פגישה נוספת בין ההנהלה והעובדים, אולם גם היא לא העלתה כל התקדמות. בעקבות כך, ביקשו העובדים לקיים ביום חמישי אסיפת הסברה לכל עובדי הבנק בשעות הבוקר, בקול־נוע „תל אביב". אסיפה זו עמדה להתבצע לאחר שפג תוקף צו המניעה שהוצא נגד העובדים בתחילת דצמבר.

אולם, כשנודע הדבר להנהלת הבנק, היא פנתה שוב לבית־המשפט וזה הוציא צו נוסף האוסר על העובדים לשבש את העבודה בבנק ביום חמישי, ומזמין אותם לדיון שנערך ביום חמישי בבית־המשפט.

דלתות נעולות

העובדים הופיעו אומנם לדיון, שהמשכו נקבע להיום. אולם ביום שישי החליטו להשבית את הבנק למשך יום אחד. כך קרה שהמנהלים המופתעים של בנק־דיסקונט, ועמם גם ציבור הלקוחות, הגיעו לבנק ביום שישי בבוקר ומצאו את הדלתות נעולות.

יו"ר ועד העובדים של הבנק, ריקי בכר, אמר, כי הייתה זו מחאה על הסחבת שנוקטת ההנהלה וכן על החיוב לעבוד תחת צו־מניעה של בית־המשפט.

היום יפעלו כל סניפי הבנק כרגיל ובבית־המשפט יימשך הדיון בסכסוך.

אלוף בן־נון: אין מקום בעולם המוגן כמו רמת־הגולן הסורית

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

„רמת־הגולן הסורית מוגנת ביום בשלוש מערכות־הגנה ואינני חושב שמקום כלשהו בעולם היה מוגן אי־פעם כפי שמוגנת הרמה הסורית. סוריה הינה מעצמה צבאית בכל הקשור לתחום הלוחמה האלקטרונית ולכלי־הנשק בהם היא מצויידת.

„ברשות הסורים נשק שדוגמתו יש רק לרוסים, ובסוף השנה הזו יהיו הסורים הראשונים בעולם לקבל את מטוס המיג־29 הסובייטי, שעדיין לא יצא אל מחוץ לתחומי בריה"מ.

„כיום שוהים בסוריה אלפי יועצים סובייטים ותחזוקת הציוד הסורי המתוחכם נעשית בברית־המועצות", אמר ביום ששי ראש אגף התכנון של צה"ל, האלוף אביהו בן־נון, בהרצאה שנשא בפני המועדון ההנדסי בחיפה.

של"ג באפיזודה

האלוף בן־נון אמר, כי צה"ל נערך לקצץ משמעותית את כמות ימי המילואים, כדי להקל על עצמו ועל המשק. הוא סיפר, שהושג סיכום לפיו יצמצם צה"ל את ימי המילואים אל מתחת קו 10 מיליון ימים בשנה, וכל חיסכון בימי מילואים שיושג ישולם לצה"ל על־ידי קרן ההשוואה.

את מלחמת לבנון כינה ראש אגף התכנון „האפיזודה של של"ג" ואת פרוייקט הלביא הגדיר כ„פרוייקט לאומי, החורם לעם ישראל יותר מאשר לביטחון המדינה".

„אל־על" תמשיך לטוס למנצ'סטר

מאת יוסף שמי ומאיר בלייך, כתבי „על המשמר"

אתמול נמסר בשם לשכת הדובר של „אל־על", כי החברה תמשיך לטוס למנצ'סטר, בניגוד לידיעות מאנגליה.

הידיעה על הפסקת הטיסות נומקה בכך, ששלטונות התעופה במנצ'סטר העבירו את דלפקי החברה למקום מבודד, כדי למנוע התקפות טרור.

שגרירות ישראל פנתה למשרד־החוץ הבריטי בבקשה להתערב בפרשה. בשגרירות מדגישים, שהבריטים מבקשים אך להגביר את הביטחון והצדדים ממשיכים במגעים.

„אל־על" „תעבור דירה" גם בנמל־התעופה „היתרו" בלונדון. ההוראה היא, שהחל מיום שני יועברו דלפקי החברה לטרמינאל מספר אחר, המשמש את „בריטיש איירוויס".

הסוכן הסמוי בפרשת משרד־הרישוי בירושלים זוכה להגנה מלאה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" וכתב עתי"ם

סוכן המשטרה, אברהם שקד, שאסף את האינפורמציה בפרשת השחיתויות במשרד הרישוי בירושלים ו„נעצר" יחד עם הבוחנים ומורה הנהיגה החשודים — זוכה עתה להגנה משטרתית מלאה שתימשך כל מהלך המשפט.

עם הסתעפות החקירה מסתבר, כי בין מורי הנהיגה שהציעו שוחד בשם תלמידיהם לבוחנים, נמצאים מורים ממערב העיר וכן ממזרחה.

זעזוע במשטרה

הסוכן הסמוי חשף מערכת שלמה של עשרות מקרים זיופים וקבלת דבר במירמה. פעילותו נמשכה כשישה חודשים, עד שהחליטה המשטר לחשוף את העניין ולבצע את המעצרים.

בין יתר הראיות, מצויות הקלטות ומסמכים המאשרים את דבר העבירה.

במשטרת ירושלים היה זעזוע כבר עם היוודע דבר מותו של ראש מחלקת התנועה הנרי אלמשלי, ששלח יד בנפשו ביום חמישי האחרון. אלמשלי חרד מהרגע בו נודע לו, כי הוא יוזמן לחקירה ובטרם הגיע מועדה, בחר להתאבד.

המעצר הוארך

נשיא בית־משפט השלום בירושלים, השופט אהרון שמחה, נעתר לבקשת המשטרה וציווה להאריך את מעצר 10 החשודים בפרשת השוחד במשרד הרישוי בירושלים, ב־15 יום.

השופט קבע בהחלטתו, כי המדובר בעבירות חמורות ובידי המשטרה ראיות המאמתות את החשדות.

יסוד ברור ומאומת

החשודים הם: אלי רן — מנהל בית־ספר לנהיגה, אהרון יחיא — מורה לנהיגה, יגאל שמחוני — מנהל בית־ספר לנהיגה, יעקב רזיאל — בוחן, עבד ג'אוואי — מורה לנהיגה, חריב אחמד — מורה לנהיגה, פלאח אבו בירחאן — מורה לנהיגה, מאיר ביטון — בוחן נהיגה, ניסים עבארי — בוחן נהיגה, שאול דלל — שומר במשרד־הרישוי בירושלים.

השופט אהרון שמחה ציין, כי „קיים יסוד ברור ומאומת למעורבותם הפלילית של החשודים".

חידוש התהליך במזרח־התיכון...

(המשך מעמוד ראשון)

הם טמיר, הסמנכ"ל לענייני אירופה במשרד־החוץ, ישעיהו ענוג, היועץ המדיני, ד"ר נמרוד נוביק, המזכיר הצבאי, אל"מ עוזיאל גבה, והיועץ לענייני תקשורת, אורי סביר.

הערב ישתתף פרס באמסטרדם בעצרת עם יהדות הולנד. יילווה אליו לעצרת, ראש־ממשלת הולנד, רוד לוברס. פרס ייפגש עם לוברס מחר. ביום ג' יקיים לפנות־ערב, מסיבת עיתונאים ולאחר־מכן ייצא לאנגליה.

צהריים עם דיאנה

ביום ב' לפנה"צ, ייוועד פרס עם ראש־ממשלת בריטניה, מרגארט תאצ'ר, במשך שעה וחצי בארבע־עיניים. בין האירועים שתוכננו למענו בלונדון — מיפגש עם אינטלקטואלים בבית הלורד ווידנפלד. ישתתפו — סיר ישעיהו ברלין, הלורד תומס, ריימונד קר, המחזאים הארולד פינטר ותום סטופרד, הסופרת איריס מורדוק והמבקרת לידיה אטוניה פרייזר. ביום ו' יסעד פרס צהריים על שולחנם של הנסיך מוויילס והנסיכה דיאנה.

בגרמניה ייפגש פרס עם הקנצלר קוהל, עם שר־החוץ, הנס דיטריך גנשר ועם פראנס יוזף שטראוס. הוא יסייר בברלין וגם ייצא לביקור במחנה „ברגן־בלזן".

הגברת היצוא

מקורות בלשכת ראש־הממשלה ציינו ביום ו', כי פרס מייחס חשיבות רבה ליחסי ישראל־אירופה ובשלוש המדינות שבהן יבקר. הוא הוזמן לביקורים רשמיים. כן סבור ראש־הממשלה, כי אירופה, במיוחד בריטניה, יכולה לסייע לקידום תהליך השלום על־ידי הפעלת השפעתה על מדינות ערב.

ראש הממשלה רוצה גם להביא, באמצעות פגישות עם משקיעים ואנשי כלכלה, להגברת היצוא לאירופה ולעידוד השקעות־הון בישראל.

מטרה נוספת של הביקור היא חיזוק הקשר בין יהדות אירופה וישראל. כן עומד פרס, שיתראיין בכל כלי־התקשורת הגדולים, להסביר את מדיניות ישראל כפי שבאה לביטוי בנאומו בעצרת האו"ם, שאושר על־ידי הכנסת.

אנשי־מפתח באירופה

המגעים הבין־לאומיים לחידוש שיחות השלום במזרח־התיכון, שהופסקו למשך כמה חודשים, אמורים להתחדש במהלך חודש זה באירופה המערבית, בהשתתפות אנשי־מפתח — זאת אמרו דיפלומטים בקאהיר ביום ו'.

ביום ד' ציין משרד־החוץ האמריקני, כי וושינגטון מגבירה את מאמציה „כדי לסייע לצדדים להגיע לשולחן המו"מ". דיפלומטים מצביעים על העובדה, שנשיא מצריים, חוסני מובארק, עומד להיפגש עם הקאנצלר הלמוט קוהל בבון, ב־30 או ב־31 בינואר, לאחר ביקור פרס.

מובארק עומד לנאום בפני הפרלמנט האירופה בשטרסבורג וידון על בעיות מזרח־תיכוניות עם הנשיא פרנסואה מיטראן, במהלך ביקור רשמי שיקיים בצרפת, החל מה־27 בינואר.

שאלת הדרך

מרבת־עמון נמסר בינתיים, כי במרכז השיחות שיקיים עוזר שר־החוץ האמריקני, ריצ'ארד מארפי באירופה, עם מנהיגי המזרח־התיכון, תעמוד השאלה: באיזו דרך יש לארגן ועידה בין־לאומית להשכנת שלום באיזור.

כזכור, הסכימה ארה"ב, זו הפעם הראשונה, בחודש דצמבר, לעיקרון של עריכת ועידה בין־לאומית להשכנת שלום במזרח־התיכון וציינה, כי היא סבורה שוועידה מעין זו נועדה אך ורק להביא למו"מ ישיר בין הצדדים השונים.

בריה"מ לא בעסק

עמדה זו אינה מקובלת על דעתן של מדינות ערב, במיוחד על דעתה של ירדן, השוללת „מו"מ ישיר ונפרד" עם ישראל.

מן הראוי להצביע על העובדה, שברית־המועצות טרם הודיעה על הסכמתה לוועידה בהשתתפות חמש המעצמות הגדולות, באורח רשמי, דבקה ברית־המועצות עדיין ברעיון של עריכת ועידה לענייני המזרח־התיכון, ברסותה ובחסות ארה"ב.

אגב, קיימים חילוקי־דעות באשר לדרך פעולתה של הוועידה בין הצדדים הערבים השונים הנוגעים בדבר, אמרו מקורות ברבת־עמון.

שתי נוסחאות

בין השאר, בודקים עתה שתי נוסחאות. לפי הנוסחה הראשונה, יחלקו את המשתתפים בוועידה לקבוצות־עבודה לנושאים שונים. עליהן יוטל לדון בסיכסוך הישראלי־ערבי לפי נושאים בזה אחר זה. כך למשל, ידונו בבעיית הגדה־המערבית או רמת־הגולן בקבוצה ערבית משותפת, ולא רק במגעים בין הצדדים הנוגעים בדבר באורח־ישיר.

הנוסחה השנייה מדברת על הקמת קבוצות עבודה על בסיס גיאוגרפי, שיכללו נציגים של ישראל ושל כל מדינה ערבית, שיש לה מחלוקות עם ישראל. נציגים אלה לא ידונו, אלא בבעיות הדו־צדדיות בין שני הצדדים בלבד.

„המשמר" עתון יומי
المرصد جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 6—224125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סנטור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

בבית־אלפא מתמחים ברמטכ"לי ארה"ב

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

הקדנציה של רב־אלוף משה לוי, רמטכ"ל צה"ל, מכסה את התפר שבין חילופי הרמטכ"לים בארה"ב. לפני שנתיים אירח רב־אלוף לוי בקיבוצו בית־אלפא, את הרמטכ"ל הקודם של צבא ארה"ב. ושלשום, ערב שבת, הוא אירח בבית־אלפא את הרמטכ"ל הנוכחי, האדמירל ויליאם קראו ורעייתו שירלי ונציגי חיילות צבא ארה"ב.

מסוק שהביא את האורחים נחת במקום ביום ששי, בשעה 3 אחה"צ, וקיבוץ בית־אלפא, המתמחה בהליכות רמטכ"לים, מינה את חבר־הקיבוץ, הלל נוימן, על ביצוע מסלול־סיור למפליית במדים.

המסלול המחייב כלל ביקור בבית־הכנסת העתיק של בית־אלפא (שנמצא בטעות בקיבוץ חפציבה), בבתי־ילדים ובבית־התרבות שבחצרו מצבות־זיכרון לחללי הקיבוץ שנפלו במלחמות ישראל.

רב־אלוף לוי פירט באוזני האורח את חלקם של בני בית־אלפא בחילות השונים של צה"ל. רמטכ"ל צבא ארה"ב ומלוויו, בשיחה בביתו של רב־אלוף משה לוי, גילו התעניינות רבה בחיי הקיבוץ: חינוך, עבודה, חיי חברה, חקלאות, תעשייה, ולסיום הביקור הסבו לארוחת ערב עם החברים בחדר־האוכל.

בשעה 21.00 פינתה צמרת צבא ארה"ב את שטח קיבוץ בית־אלפא ועלתה בשיירת מכוניות לירושלים.

האדמירל ויליאם קראו סיים אתמול את ביקורו בישראל, כאורח הרמטכ"ל וצה"ל, והמשיך למצרים, במסגרת מסעו במזרח־התיכון.

אמצעי־ביטחון בנציגויות...

(המשך מעמוד ראשון)

נוספות ובנקיטת עיצומים כלכליים, מורגשת תמיכה מלאה של דעת־הקהל בספרד בהחלטתו של ראש הממשלה פיליפה גונזאלס, לקשור קשרים עם ישראל. רובם המכריע של העיתונים היומיים החשובים המופיעים במאדריד בירכו את גונזאלס על צעדו זה, ואף הביעו צער על כך שהצעד לא ננקט במועד מוקדם יותר.

כינון היחסים הדיפלומאטיים בין ספרד לישראל נתקבל באהדה ביום ו' על־ידי כל המפלגות המדיניות בספרד המיוצגות בבית־הנבחרים, פרט למפלגה הקומוניסטית.

רק הקומוניסטים התנגדו

בהודעה שפורסמה על־ידי המפלגה הסוציאליסטית הספרדית השולטת במדינה נאמר, כי החלטה זו מהווה „צעד חשוב במסגרת הנורמליזציה של מדיניות החוץ הספרדית". עוד נאמר בהודעה, כי יושם קץ למצב „חריג".

רק המפלגה הקומוניסטית הספרדית גינתה את הנורמליזציה של היחסים בין שתי המדינות והביעה את הדעה, כי צעד זה יביא בעקבותיו תגובות שליליות בעולם הערבי.

ביום ו' נודע, כי ספרד עמדה לכונן את היחסים עם ישראל כבר במחצית אוקטובר 1985, אולם בגלל פעולת חיל־האוויר בתוניס, ביטלה את כוונתה.

לשליחו המיוחד של ראש הממשלה, ח"כ מיכה חריש, שיצא לוינה בראשית אוקטובר, כדי להשתתף בוועידת האינטרנציונל הסוציאליסטי ולשוחח על כינון היחסים עם נציגי ספרד, נאמר: „אתה מבין שהעיתוי כרגע הוא לא כל־כך מוצלח".

שמיר עודכן

מקורות בלשכת ראש הממשלה אמרו ביום ו', כי שר החוץ יצחק שמיר עודכן על־ידי ראש הממשלה שמעון פרס, בכל המהלכים שהיו עם ספרד. צויין, כי גם אנשי משרד החוץ הבינו, שהיחסים יוסדרו באופן הטוב ביותר באמצעות פרס וגונזאלס, בשל היכרותם האישית. עוד נאמר, כי בין לשכת ראש הממשלה ומשרד החוץ היה שיתוף פעולה מלא. צויין בהערכה רבה חלקו של שמואל הדס, שעשה עבודה אדירה מבחינת דעת הקהל בספרד".

השגרירות — ולסקז 150

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

לפני כמה שבועות רכשה ישראל בניין בוולסקז 150, אחד מאזורי היוקרה של מאדריד, לשמש מושכן לנציגות ישראל הנוכחית בספרד ולשגרירות – אם וכאשר תוקם. על כך מוסר בגליונו האחרון, השבועון „קמביו 16". הנפוץ ביותר בספרד.

נציג ישראל בספרד, שמואל חדס, בן 54, נשוי, אב לשני בנים וסב לנכדה, עתיד לשמש כשגריר ראשון בספרד. בה הוא יושב באורח רשמי מאז ינואר 1982. תפקידו הרשמי עד עתה – שגריר בארגון התיירות הבין־לאומי, המסונף לאו"ם.

שמואל הדס עלה לישראל מארגנטינה לפני למעלה משלושים שנה, שחה בקיבוץ ניר־עם מספר שנים ואחר־כך שימש כמה שנים בתפקיד במחלקה המדינית של ההסתדרות, ומשם עבר למשרד־החוץ.

עם אליס והמשפחה
משתתפים בצער במות האב
חיים שניידר
ההלוויה תתקיים היום יום א', 19.1.86
בשעה 15.15 בקיבוץ
קיבוץ להב

בצער רב אנחנו מודיעים על מותו של חברנו
אהרון ברעם (אהרונצ'יק ברוומן)
מראשוני הקיבוץ
הלוויה היום, יום א', ט' בשבט תשמ"ו, 19.1.86
בשעה 15.00, בקיבוץ עין־החורש
המשפחה וקיבוץ עין־החורש

האחיות נחושות בדעתן לשבות; היום — פגישה עם המעסיקים

קיסר תומך בעמדת האחיות ● גור יבקש דיון מיוחד בממשלה ויציע להכיר, הלכה למעשה, בהחלטה מ־1979 המגדירה האחיות — „מקצוע מועדף", ולתקן בכך עיוותי השכר

מאת יוסף שמי
כתב „על המשמר"

ביום ששי נעשו מאמצים למנוע שביתת האחיות. התקיימו מגעים בין שר הבריאות מזכ"ל ההסתדרות, יו"ר האיגוד המקצועי ויו"ר הסתדרות האחיות. על כך מסר לכתבנו דובר משרד הבריאות.

עוד אמר, כי פנייתו של מוטה גור לכרמיה פרדן לדחות את ההשבתה נדחתה. היום אמור השר מוטה גור לדווח לממשלה על המצב, ולבקש דיון בנושא. הוא יציע קבלת טענת האחיות, שהמקצוע הוכרז עוד ב־1979 כמועדף, ובמסגרת זו לתקן עיוותי שכר מבלי שהדבר ייחשב כפריצת הסכמי השכר.

היום צפוייה פגישה ראשונה של המעסיקים: ההסתדרות קופות־חולים, הממשלה ו„הדסה".

עם זאת, תלויה ועומדת פנייה של פרקליטות המדינה לבית־הדין לעבודה למנוע שביתת האחיות. השופט נחמיה גוטמן החליט ביום ששי לדחות את הדיון עד מחר, וזאת כדי שהצדדים יוכלו להמשיך במו"מ.

כרמיה פרדן אמרה בשיחה עם כתבנו, כי לא ניתן לדחות שביתת האחיות בשל התסיסה בקרבן. כל ההכנות לשביתה הסתיימו, אפשר למנוע אותה אם הממשלה תהיה מוכנה לתקן את שחיקת השכר בעשרות אחוזים מעבר לשחיקה הכללית, וזאת במסגרת ההחלטה מ־1979 המעניקה למקצוע האחות תואר „מקצוע מועדף". כרמיה פרדן אמרה גם, כי ניתן היה להגיע להבנה עוד לפני כמה שבועות, לו נענו המעבידים לדרישה של נעילת שלוש משרות התחלתיות בסולם השכר, ופתיחת משרה נוספת עליונה כדומה לזה שניתן לסקטורים אחרים.

יודעי־דבר מקרב האחיות הביעו פסימיות לגבי הסיכויים של דחיית השביתה שנועד ל־21 בינואר.

הבוקר אמורה מזכירות הסתדרות האחיות להפגש עם כתבים לענייני עבודה בשירותי הבריאות ולהציג את עמדותיהן.

הפרקליטות בבקשה לצו־מניעה: לא ניתן לפרוץ הסכמי השכר

פרקליטות המדינה הגישה ביום שישי, בקשה לבית הדין האזורי לעבודה, להוצאת צווי מניעה נגד השבתה של האחים והאחיות הצפויה להיפתח ביום שלישי הקרוב.

הפרקליטות מבקשת שבית המשפט יכריז על השביתה כבלתי מוגנת. המדינה טוענת, כי לא קיימת עילה לשביתה, משום שעם הסתדרות האחים והאחיות נחתמו הסכמי עבודה תקפים עד היום. בנוגע לדרישות השכר של האחים והאחיות, טוענת הפרקליטות, כי לא ניתן לפרוץ את ההסכמים קיום שמדיניות הממשלה שנקבעה בחוק התקציב, אוסרת על פריצת הסכמי השכר עד חודש מרץ השנה.

השביתה המתוכננת תפגע בחולים ובמיוחד בחולים הנזקקים לטיפול שוטף, נטען בבקשת הפרקליטות, שהגיש עו"ד אלי בן־טובים.

מקורות בפרקליטות המדינה מסרו לכתב עתי"ם, כי קופת חולים הכללית סירבה להצטרף לבקשה הנדונה. למרות שהפרקליטות פנתה אליה בבקשה שתצטרף. (עתי"ם)

לקרוא לפני החתונה

לכל זוג שמתחתן יש רצון להצליח בחיי הנישואין, אך לדאבוננו אחד מכל ששה זוגות שמתחתנים - מתגרש.
מנסיון הלשכות המשפטיות של נעמ"ת, 80% מהבעיות בין בני הזוג העומדים בפני פירוד הן בנושאי רכוש ומזונות.
דווקא בעיות כספיות ניתנות לפתרון על ידי אנשי מקצוע מנוסים.
כדי למנוע הווצרות בעיות וכדי להקל על פתרונן מציעה נעמ"ת לכל זוג שמתחתן לחתום על:

הסכם ממון שהוא תוספת לכתובה

נעמ"ת מזמינה במסגרת חודש מעמד האשה את הזוגות העומדים להנשא ללשכות המשפטיות לקבלת יעוץ חינם בהכנת הסכם-ממון.
דוגמאות להסכם ממון ניתן למצוא בחוברת "מורה נבוכות" המצורפת החודש לגליון ירחון נעמ"ת ונמצאת למכירה בסניפי נעמ"ת.
(תמורת 4 ש"ח)

לשרותכם הלשכות המשפטיות של נעמ"ת
תל-אביב - טל. 03-231675, 03-235922
ימים א, ב, ד, ה 8.00-16.00
יום ג - 10.00-18.00
ירושלים - טל. 02-221631
קבלת קהל - יום ב 9.00-12.00
יום ד 17.00-19.00
באר-שבע - טל. 057-75251
קבלת קהל יום ג 16.00-18.00
בת-ים - טל. 03-864121-2
קבלת קהל - יום ג 16.00-19.00

פתח-תקוה - טל. 03-918988
נתניה - טל. 053-24714 קבלת קהל יום ד
רעננה - טל. 052-25281-2
קבלת קהל - יום ג 18.30-20.30
חולון - 03-894191
כפר-סבא - טל. 052-25261-2
חיפה - טל. 04-641781

נעמת-תנועת נשים עובדות ומתנדבות
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל.

ציטוט חם

ברעם: על העבודה להערך לבחירות בהקדם

„על מפלגת העבודה להערך לקראת בחירות בהקדם, וזאת יש לעשות תחילה בפנים המפלגה תוך שינוי כל הסדרים שהיו בעבר לקראת הרכבת רשימות מועמדים". אמר מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם בהופעתו בשבת באשקלון, בפני כנס המחוז הדרומי של נציגים לקראת הוועידה של המפלגה.

בכנס השתתפו 220 נציגי המפלגה בדרום. ברעם הוסיף, בהתייחסו להסכם הרוטציה: „יש לנו הסכם עם הליכוד לא רק על הרוטציה אלא על סעיפים רבים ובין היתר, על שורה של מינויים. הליכוד לא ביצע עד עתה סיכומים אלה ואנו נראה בהמשך עמדה זו של הליכוד עילה להפרה של ההסכם הקואליציוני".

ח"כ ברעם חלק שבחים למנהיגותו של שמעון פרס ביחסו את כינון היחסים הדיפלומטים עם ספרד למפלגת העבודה.

בהמשך אמר כי לראשונה מתקיימת ועידת מפלגה ללא סימן של ויכוחים פנימיים. כאשר המחנות פרס־רבין מאוחדים וזאת כאשר תנועת החירות מתכוננת לוועידתה כשהיא מפולגת. ליצחק שמיר יתרון אחד בלבד בכך שהוא טוב יותר לעם מאשר אריאל שרון, העיר ברעם. (עתי"ם)

מודעי צופה אפשרות של בחירות מוקדמות

יו"ר הנהלת המפלגה הליבראלית השר יצחק מודעי אמר במוצאי שבת ל„מבט" בטלוויזיה, כי מועצת המפלגה שזומנה לסוף החודש לא נועדה לאיים על איש אלא לקבוע את דרכה של המפלגה נוכח האפשרות של קיום בחירות מוקדמות במדינה.

„אנו הבענו ברוב מאסיבי את רצוננו והסכמתנו להתאחד עם תנועת החרות במסגרת „הליכוד" — ציין מודעי והוסיף — „אולם העיכוב הוא מצד תנועת החרות, ואני מבין שיש להם בעיות פנימיות. אך אנו לא יכולים להרשות לעצמנו להמתין עד בלי די". מודעי הוסיף, כי המועצה שזומנה ל־30.1.86 לא נועדה לאיים על איש. „או שנדע באופן מוסמך עד כינוסה של המועצה כי האיחוד עם חרות קם — או, לחלופין כפי שהחליטה נשיאות המפלגה, נביא הצעה להכריז על סיעה ליבראלית נפרדת בכנסת ולארגן את המפלגה כפי שמתבקש מהכרזה כזאת".

צבן: שכר המינימום מביש — דרושים אך מעט בושה וחוש צדק להתקומם נגדו

מאת כתבנו בכנסת

שכר המינימום במשק הוחזר לרמה נמוכה מזו ששררה בארץ לפני 14 שנה, בעת שלראשונה הונהג הסכם שכר המינימום. ח"כ יאיר צבן (מפ"ם), שבדק את הנתונים עם העוסקים בחישובי שכר במשק, קיבל מהם אישור לכך ששכר המינימום ביום עומד על 270 ש"ח. וזהו שכר נמוך בערכו הריאלי ב־9.3 אחוזים משכר המינימום, שנקבע ביוני 1972, עמד על 375 ל"י. גם שיעורו היחסי של שכר המינימום, ואחוז מן השכר הממוצע במשק נשחק קשות — מ־43 אחוזים ב־72 ל־33 כיום.

הממשלה הפרה בגסות את התחייבותה לא לפגוע בחלשים — כך מוכיחים הנתונים, סבור צבן. הנתונים מטילים צל כבד על ההישג שבבלימת האינפלציה. דרושים חוש צדק ובושה מזעריים כדי להתקומם נגד שכר מינימום כזה. ח"כ צבן תובע לדון בנושא בדחיפות בוועדת הכספים, ולפעול למען חקיקת חוק שכר מינימום ראוי לשמו.

„הפסקת התקציבים להפריית מבחנה תפגע במעוטי יכולת"

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות, דב פלג, הזהיר אתמול, כי החלטת משרד הבריאות שלא להקציב כספים ל„לידת מבחנה" תמנע ממשפחות מעוטות יכולת התקווה להביא ילד לעולם. כן יצא פלג נגד המצב בו חברת ביטוח יכולה לפרסם במודעה העוסקת בביטוח מנהלים על פיה ניתן לשלם תוספת כדי לקבל טיפול מיוחד במקרה של סרטן, וכל הטיפול הסיעודי הקשור בו, דבר שעל פי המודעה אינו יכול להינתן בארץ.

לדברי פלג מדובר בשתי דוגמאות הנובעות מהנסיון לפגוע במערכת הבריאות ועל ההסתדרות וקופת חולים לא לתת ידן לפגיעה במערכת הבריאות הציבורית במערכות פרטיות או תוכניות ביטוח אשר יביאו רווחים קלים למבוטחים אך יפגעו בצורה קשה ביסוד השוויוניות.

רוזוליו: מגלגלים את פשיטת הרגל של המדינה על הסקטור העסקי

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, קרא ביום שישי לממשלה, בהרצאתו במועדון המסחרי והתעשייתי בתל־אביב, לגשת מיד לתיקון השיבושים במשק ולתכנן מקורות הכספיים הנדרשים לשם כך.

מזכיר חברת העובדים אמר שכל עוד משרד האוצר ובנק ישראל סבורים שהם חייבים להלאים את ההון, הם חייבים לכוון את האשראי לזקוקים לו לחיזוק המפעלים. „יש לשחרר כספי חסכון מיד להבראה ולצמיחה, משום שהדבר עשוי להשפיע על גורל התקציב כולו. לא יתכן שיבקשו לגלגל את פשיטת־רגל של המדינה על הסקטור העסקי. יש לגשת מיד לסייע למפעלים טובים, שנקלעו לקשיים עד כדי כינוס נכסים, מרצון או הכרח, יש לעשות למען מציאת מקורות־עבודה ולהגיע, ב־1986 לייצוב המשק, שיוכל לשאת גם מערכת בחירות".

„הסכם הבוררות על טאבה יביא לרגיעה באזור"

מאת זכריה הוורדי כתב „על המשמר"

הסכם הבוררות עם מצרים אינו העיקר. המטרה היא, השגת הרגיעה וקידום השלום באיזור" אמר אתמול ח"כ שמחה דיניץ, מי שהיה שגריר ישראל בארה"ב בשתתרבות באולם „שרת" בפתח־תקווה.

„ישראל לא זנחה מעולם נסיון כלשהו, להגיע להידברות ולאפשרות של מו"מ עם מדינות ערב. אמנם, חל קיפאון בהידברות עם חוסיין, מלך ירדן. אך בשל כך לא הפסידה ישראל דבר. אם כי קיימת אפשרות של הידברות, לא רק ישראל ממתינה לכך אלא גם ארה"ב.

ראש אמ"ן היוצא האלוף אהוד ברק:

„משחק" פריסת הטילים והוצאתם מקפל פוטנציאל להידרדרות באזור

האלוף שיתמנה לאלוף פיקוד המרכז, מתריע על הסכנות שבהמשך הקיפאון המדיני עם מצרים וירדן, העלולות להדחף לחיק הקיצונים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„בשנה הקרובה צפויה למדינת ישראל ולמערכת הבטחון תקופה לא קלה. ייתכן שנמצא עצמנו עומדים בפני קשת רחבה של תהליכים שיגיעו לסירקם. ייתכן כי נצטרך להתייצב בפני החלטות על תפניות בתחום המדיני והצבאי".

דברים אלה אומר ראש אמ"ן ה־אלוף אהוד ברק. האלוף ברק מסיים הבוקר את תפקידו כראש אגף המודיעין בצה"ל ומתמנה לתפקיד אלוף פיקוד המרכז. האלוף ברק מחליף בתפקיד את האלוף אמנון שחק (ליפקין), שיתמנה בקרוב לתפקיד אחר בצה"ל.

בשיחה עם כתבים צבאיים, ערב סיום תפקידו, אמר ראש אמ"ן היוצא, כי שאלת חימום היחסים עם מצרים, עלולה להיות קריטית וקיפאון המצב יכול להתגלגל להתרוקנות השלום ובהמשך, להזרתה של מצרים לחיק ההסכמה הערבית.

„יש השלכות לדו־שיח בינינו לבין המצרים, לבין הסיכוי לפתיחתו של תהליך המדיני עם ירדן.

אם התהליך המדיני בין ישראל וירדן ינוע ויתקע, או שיתקע בטרם שיתחיל, קיים סיכוי שירדן תהיה קרובה יותר לסוריה. על פי הערכתנו באגף המודיעין, הסיכוי לפתיחות תהליך מדיני כיום הוא די מצומצם. אני סבור בכל זאת, שמדובר בתקופה שיש בה פוטנציאל גדול יותר של תפניות שאינן בהכרח המשך של קווי התפתחות שצפינו", הדגיש ראש אמ"ן.

בהתייחסו למצב הצבאי בין ישראל לסוריה אמר האלוף ברק: „סוריה הולכת ומשלימה את בניית הכוח הצבאי ולפי דעתם הם „בשלים" היום יותר. פריסת טילי קרקע־אוויר בגבול סוריה־לבנון, ופריסת טילי האס.א."6 והאס.א."8, מלבנון, והחזרתם לסוריה בכל פעם מחדש, יוצרת בעיה נוספת ואתגר מדיני. הצירוף של היכולת והפוטנציאל של הידרדרות, מקופל בהמשך פריסת הטילים — זה אחד הנושאים שקובעים פוטנציאל של נקודות מפנה בסביבה שלנו", אמר ברק.

הוא הרגיש עוד, כי על פי ההערכה, יתכן שאסד ימשיך להכניס ולהוציא טילים מלבנון, תוך ביסוס מערך הס.א."2 בגבול סוריה־לבנון. „יכול להיות שלאורך זמן יחשוב אסד שאינו מסתכן וינסה להרחיב את הנוכחות", אמר.

קיצור התהליך

ראש אמ"ן היוצא אמר, כי הוא מעביר את מערכת המודיעין של צה"ל למחליפו, כשהוא סמוך ובטוח שהחיל עומד כל קשת המשימות. הוא אמר, כי בתקופתו נתן דגש על העמקת יכולת איסוף המודיעין, על קידום היכולת לקצר את תהליך זרימת המידע ובגיבוש חיל המודיעין והמערכת כולה.

„ככל שהושג הרבה צריך להוסיף עוד הרבה מאוד. ללא חבורה יוצאת דופן של אלפי אנשים בתחומים רבים, העוסקים בכישרון ובמסירות במלאכה, לא היינו יכולים למלא המשימות הקשות.

הפוטנציאל החרש בוירה, יחייב את מערכת המודיעין לעירנות, דריכות והבנה ברורה של האינטרסים.

האלוף אהוד ברק המתמנה היום לתפקיד אלוף פיקוד המרכז הוא מהקצינים הבולטים של צה"ל ומאחוריו שורה של תפקידי פיקוד ומטה שונים ומגוונים.

אהוד ברק בן 44 נולד בקיבוץ משמר השרון בעמק חפר ובשנת 1959 התגייס לצה"ל. בסוף מלחמת ההתשה שימש כמפקד פלוגת טנקים ואח"כ מגד שריון, ומפקד עוצבת שריון סדירה.

הוא נושא את עיטור המופת והוענקו לו מספר צל"שים. ברק הוא בוגר קורס קציני חי"ר קורס מפ' שריון ועבר קורס קומנדו בצרפת. הוא בעל תואר ראשון בפיסיקה ומתימטיקה, ותואר שני בתחום ניתוח מערכות מאוניברסיטת קליפורניה, נשוי ואב ל־3 בנות.

אבי בניהו

אנשים ואירועים

ניצול אושויץ זכה ב־5 מיליון דולר

לוס־אנג'לס — חבר־מושבעים כאן החליט ביום ו' להעניק פיצויים בסך 5.25 מיליון דולר לניצול מחנה ריכוז, שתבע למשפט שוודי, אשר טען כי לא היתה כלל שואה שבה מצאו את מותם כ־6 מיליון יהודים.

בית המשפט הגבוה של מחוז לוס־אנג'לס מצא, כי דיטליב פלדרר, לא בא למשפט ואף לא יוצג על־ידי פרקליט, אשם בהשמצתו של תושב קליפורניה גל מרמלשטיין.

מרמלשטיין, בן ה־57, הגיש תביעה שבה ציין, כי פלדרר שלח למעלה מ־20 פרסומים שבהם יש משום לשון הרע ותיאר אותו כנוכל ומי שאחראי ל„תרמית השואה".

לאחר ששמע את פסק־הדין אמר מרמלשטיין, כי הוא מהווה אזהרה לאלה שלועגים לניצולי מחנות הריכוז הנאציים. פרקליטו, מייקל מרוקו, אמר כי פסק־הדין יירשם בבתי־המשפט השוודיים. אם אלה יחליטו שהוא תואם בהתאם לחוקי שוודיה, הם יביאו להוצאתו לפועל של פסק־הדין נגד פלדרר. (עי. ע"כ)

ילדים אוסטרלים רוצים לייצא גמלים... לערבים

מלבורן — ילדים אוסטרליים מתושביה הקדומים של היבשת, מנהלים מו"מ למכירת גמלים לערבים.

נודע כי קהילת קאלטוקאטג'ארה במרכז־אוסטרליה מנהלת מו"מ עם ממשלת מרוקו על מכירת 2000 גמלים לשנה במשך חמש השנים הקרובות.

גמלים הובאו לאוסטרליה מהודו במאה הקודמת, והם שימשו את חוקרי היבשת שיצאו למדבריות אוסטרליה. רבים מבין הגמלים שוחררו, ומאז הם התרבו בתנאים הנוחים השוררים ביבשת זו.

המרוקנים מעוניינים לרכוש גמלים שימשו להובלה ולעבודות שונות ומניחים כי תמורת גמל אוסטרלי אפשר לקבל סכום המגיע עד 1000 דולר. (עי"ד)

קיסינג'ר וקולק חגגו 25 שנים להיכרותם

שני ידידים ותיקים, ד"ר הנרי קיסינג'ר וטדי קולק, ציינו אתמול בסעודת בוקר חגיגית מלאת 25 שנים להיכרותם. ארוחת־הבוקר נערכה במעונו של ראש עיריית ירושלים בשכונת רחביה, וסביב השולחן הסבו מספר פרופסורים ומזרחנים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

ד"ר קיסינג'ר הכריז מיד עם בואו, כי בא לשמוע ולא להשמיע, אך אף־על־פי־כן גילה מעורבות רבה בנושאים שנדונו בפגישה, בעיקר בבעיות המזרח־התיכון.

ראש עיריית ירושלים אמר, כי מטרת המפגש היא לברוק מחדש עמדות. במזרח־התיכון נוקטים הצדדים עמדות נוקשות, אמר, מן הראוי לערוך מעת לעת בדיקנית.

היום יסייר ד"ר קיסינג'ר בירושלים המזרחית והמערבית גם יחד.

בצלאל עמיקם

אם לא גולשים אז לפחות לטעום

אחת המבקרות בחרמון טועמת מהשלג הראשון של עונת הגלישה. (תצלום: ג.פ.א.)

4000 איש ביקרו באתר החרמון מאז שנפתח לקהל הרחב ביום שישי בבוקר.

גובה השלג הגיע כבר קרוב ל־90 ס"מ, אולם עדיין אין תנאי גלישה נאותים, והמסלולים טרם נפתחו לקהל.

המבקרים גלשו על יריעות ניילון ומגלשות מאולתרות. המסלולים הוכנו בעוד מועד על־ידי חברי מושב נוה־אטיב. למרות תנאי מזג האויר הקשים הגיעו למקום מבקרים רבים בסוף השבוע. בכל נחלי הגליל והגולן קיימת זרימה חזקה, בעקבות הגשמים, וגובה מפלס הכנרת עלה ב־14 ס"מ והתוסף לו 24 מיליון מטר מעוקבים מים.

יהודה צור

מועצת העיתונות על החוק לאיסור פרסום שמות חשודים

„כל צעדה גדולה מתחילה בצעד קטן... יד השלטון תהיה נטויה"

„מועצת העיתונות חייבת להביע את דעתה בקול רם על הסכנות הצפויות לחופש הביטוי וזכות הציבור לדעת, ולקבוע אמצעים לסיכול מגמות אנטי־דמוקרטיות, שתן סכנה ל„משטר החופשי" — אמר ביום ו' נשיא מועצת העיתונות ד"ר יהושע רוטנשטרייך.

דבריו הושמעו במליאת מועצת העיתונות, שהתכנסה ב„בית סוקולוב" בתל־אביב, כדי לדון על הצעת החוק, הנידונה עתה בממשלה, בענין איסור פירסום שמות חשודים.

„העם בישראל, ואנו בתוכו, חייבים תודה עמוקה ליועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר על נאומו ביום ה', שבו קבע, כי הצעת החוק היא פגיעה בדמוקרטיה". אמר ד"ר רוטנשטרייך.

בהחלטות, שנתקבלו בסיום הדיון במועצת, נאמר:

● „מליאת מועצת העיתונות רשמה לפניה את הודעתו של נשיא המועצה ד"ר י. רוטנשטרייך בעניין הצעת החוק לאיסור פירסום שמות חשודים.

● „המועצה חוזרת ומדגישה, כי הצעת חוק זו עלולה לפגוע בחופש העתונות ובחירות הביטוי...

● „מליאת המועצה מטילה על הנשיאות, בשיתוף עם ועדת העורכים של העתונים היומיים והאיגוד הארצי של עתונאי ישראל, לגייס תמיכה ציבורית נגד הצעת החוק.

● „המועצה שמעה גם דברי ביקורת על חריגות ביישום כללי האתיקה המקצועית בענין פירסומים על חשודים, והסמיכה את הנשיאות לייעל את הנוהלים לאכיפת כללי האתיקה", נאמר בהחלטות.

בנאומו, בפתיחת הדיון, אמר ד"ר רוטנשטרייך, כי בישראל מוטלות על העתונות מגבלות חמורות יותר מהמקובל במדינות דמוקרטיות. בארץ אין חוקה בכלל ואין חוק המבטיח את חופש העתונות. לעומת זאת קיימת „פקודת עתונות" מימי המנדט, הנותנת לרשות המבצעת סמכויות מרחיקות לכת ביחס להוצאתו לאור של עתון, לפיקוח עליו ולהפסקת הופעתו. כל זה, נוסף לחוק איסור לשון הרע, חוק הגנת הפרטיות והצנזורה הבטחונית.

בהתייחסו להצעת החוק, אמר נשיא המועצה, כי היא הוצעה בממשלה באיצטלה של הגנה על „האיש הקטן" כביכול. אבל האמת היא, שהצעות חוקים מסוג זה באות תמיד, כשאישיות רמת מעלה נפגעת מהפירסום. הפוליטיקאים החוששים מ„הכפשה" שמם, רוצים לאסור דיווח על הגשת תלונה למשטרה, על עצירת אדם או על חקירה, כאשר מציינים את שמו של החשוד, עד עבור 30 יום מיום מעצרו. התוצאה תהיה, שהחשוד יובא כעבור 48 שעות מעת מעצרו על ידי המשטרה בפני שופט לדיון פומבי, כל באי בית המשפט ישמעו את דברי בא כוח המשטרה והסניגור. ואלו הציבור יידע על כך רק מ„רכילויות מפה לפה או ממסיבה למסיבה".

ד"ר רוטנשטרייך העיר, כי אמנם יש בידי כלי התקשורת אמצעים רבים להילחם בנטיות מסוכנות אלה. ואם יידעו להשתמש בהם — התגבלות יחיו בבחינת „אות מתה", אבל עם זאת יש להתריע על המגמה של הצעת החוק, אמר, אפילו אם פרטיה יתוקנו. „כל צעדה גדולה מתחילה בצעד קטן, ואם הצעת החוק הזו לא תסוכל, יד השלטון הזה או הבא תהיה נטויה", אמר.

נשיא המועצה הדגיש, כי מועצת העתונות קבעת כללים, שיש בהם איזון בין חופש העתונות והגנה על הפרט. עם זאת, יש עתונים ועתונאים המתעלמים מהם, על רקע התחרות בין העתונים או בין העתונות המודפסת והאלקטרונית.

„כשהעתונות תדע לרסן את עצמה, להיות צמודה לאמת, לדווח נכון, בסגנון נכון, ולא תלך בדרך של והזיות והתנשאות, (כן תדע להודות בטעות בצורה ובמקום בולטים — דעת הציבור תתמוך בה, כי היא רוצה בעתונות חופשית. מעשים שלא ייעשו הגבירו בציבור את מגמות „חופש מן העתונות" במקום „חופש העתונות". חזרתו תמיד מפיקוח חיצוני: אם העתונות לא תהיה צמודה לפיקוח פנימי", אמר ד"ר רוטנשטרייך. (עת"ם)

חברת החשמל לישראל בע"מ

- אגף האספקה והאחסנה – מח' חקר שווקים ומכרזים -

ת.ד. 10 חיפה — 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא	מס' המכרז	הנושא
13167	עגורן חשמלי עילי 3 טון לבנין 400kv GIS	13207	מהדק (אבזם) לסרט נירוסטה
13187	מטפסים לעמודי בטון	13208	משענת כפולה מברזל זוית
13196	כדורים מפיברגלס לאזהרת מטוסים	13214	תחתיות למגיני כבל
13202	ווים וטבלאות לעוגנים	13215	מכסה p.v.c לתילים
13204	נעלי כבל אטומות לתילי נחושת	13227	ברגי מכונה
13205	מתלים למבדדי משוורת	13238	מסנן דלק "12 לתחה"כ „רוטנברג"

● המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 06.02.86 ●

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00—13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.

להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון.

על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצוינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

„היום": שלח לחמך על פני אירופה

חופה וקידושין ל„ידועה בציבור"

מאת יהודה צור

היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לספרד, שעל כינונם הוכרז בסוף השבוע, הם רק לבוש פורמלי לקשרים מסועפים וקיימים זה מספר שנים בין שתי המדינות בכל תחומי החיים הבינלאומיים.

מראשית שנות ה־80 מקיימות ישראל וספרד נציגות בארגון התיירות הבינלאומית הקשור לאו"ם, שמושבו הקבוע במדריד. כל יתר הנציגים הדיפלומטיים בארגון אינם „תיירים" תושבים ורובם מייצגים את מדינותיהם בבירות אירופיות שונות ופוקדים את מושבו של הארגון במדריד רק מדי כמה שבועות ואף חודשים. רק שגריר קבוע אחד מייצג את ארצו בארגון שמושבו דרך קבע במדריד, והו שמואל הדס, דיפלומט מקצועי ישראלי, היושב במדריד זה כמה שנים ואשר הפך את תפקידו הרשמי לשגרירות ישראלית לכל דבר. היחס אליו מצד הממשלה והאופוזיציה ואמצעי התקשורת הם כאל שגריר, גם אם הוא בלתי רשמי. הקיבוצניק לשעבר, שעלה מארגנטינה לפני 30 שנה והצטרף מאוחר יותר לשרות הדיפלומטי הישראלי, הפך למעשה לשגרירה הראשון של ישראל בספרד עוד לפני כינון היחסים. זאת, ככל הנראה, הסיבה שלפחות בשלב ראשון הוא ימשיך בתפקידו לאחר היחסים הרשמיים בין שתי המדינות, כהכרת תודה מצד ישראל על מאמציו ועל הצלחה בתפקידו.

גשר מעל הים התיכון

זה שנתיים מקיימות שתי חברות התעופה הלאומיות, „אל על" ו„איבריה", גשר מעל הים התיכון, שעליו עוברים רבבות תיירים ישראלים וספרדים. זהו רק צד אחד, ואולי לא החשוב ביותר של הקשרים המסועפים בין שתי המדינות. התיירות בין שתי הארצות התרחבה ב־8 השנים האחרונות והיום מהוות ישראל וספרד מוקדי משיכה לאורחיהן. חבלי ארץ שונים בספרד מקבלים סיוע חקלאי, בעיקר בענייני השקייה ויעוץ לגידולים חקלאיים ממומחים ישראלים, שחלקם יושבים זמן רב בספרד. כאן טמונה אולי אחת הבעיות, כי למעשה מהווה ספרד מתחרה עיקרית לתוצרתה של ישראל בשוק המשותף, מאז נתקבלה לשורותיו בתחילת השנה.

קשרי תרבות

גם הקשרים התרבותיים בין שתי המדינות הלכו והתרחבו והשנה חגגו בספרד ברוב פאר, בנוכחותם של אינטלקטואלים ישראלים, 850 שנה להולדתו של הרמב"ם. העתונות הספרדית והוצאות ספרים מרבות בשנתיים האחרונות לפרסם ספרים ומאמרים המדגישים את הקשר בן אלף השנים הקיים בין יהודים לספרדים ועל ההשפעה התרבותית ההדדית בין שני העמים.

העתונות הספרדית כתבה פעמים רבות על הביקורים שביקר בישראל רפאל וורה, היום סגן שר הפנים ובשעתו הממונה על כוחות בטחון־הפנים בספרד.

לדברי העתונות הספרדית, סייעה ישראל בבנייתו של טנק ספרדי. בפרסומים אחרים בספרד דובר על מערכת התרעה שנבנתה לאורך הגבול המשותף בין ספרד לצרפת, בעיקר באותם קטעים בארץ הבסקים המשותפים לשתי הארצות האלה, כדי לבלום מעבר של אנשי ארגון הטרור הבאסקי. פעמים רבות האשימו גורמים באש"ף את ממשלת ספרד שנכנעה ללחציה של ישראל והפכה את מדריד לאחד ממוקדי שיתוף הפעולה בין המודיעין הישראלי למודיעין הספרדי, במלחמתם המשותפת נגד ארגוני טרור.

מאז שראש ממשלת ספרד, פליפה גונזלס, סילק לפני כשלושה חודשים מממשלתו את שר החוץ מרנגרו מורן, שהתנגד בתוקף לכינון יחסים עם ישראל, מרגישים בעתונות הספרדית את ההזדמנות שנקרתה עתה בפני ספרד להיאחז שוב באגן הים התיכון ולהגביר את השפעתה על האזור, תוך כדי מתן שירותיה הטובים כמתווכת בסכסוך הערבי־ישראלי. ספרד, בעלת קשרים מסורתיים עם ארצות ערב, מסוגלת להוות מוקד חשוב לקירוב היחסים בין ישראל למדינות ערב. המלך חואן קרלוס הספרדי הוא בעל קשרים אישיים ועסקיים עם מנהיגי ארצות ערב, בעיקר במפרץ הפרסי, ועם מלך ירדן. גם מנהיגי ספרד האחרים הם בעלי מעמד מיוחד בארצות ערב ואסכולה כמשרד החוץ במדריד טוענת, שספרד יכולה שוב ליהפך לגורם חשוב במזרח התיכון תוך מאמצים לפתור את הבעיה הפלשתינית.

כהגיעו לונווה, עשוי ראש הממשלה שמעון פרס, להיפגש עם פליפה גונזלס. אם תתקיים הפגישה, אין ספק שיהיו לשניים כמה נושאים רחופים על סדר היום.

כינון יחסים דיפלומטיים בין ספרד לישראל מעניק סוף־סוף גושפנקה פורמאלית לקשרים המסועפים בין שתי המדינות

מקריות מכוונת?

ל„סקופים" גדולים לא מצפים בלונדון מביקורו של ראש ממשלת ישראל — אבל מה עושה שם חוסיין בדיוק באותו זמן?

מאת מאיר בלייך, לונדון

ביום שלישי בשעות הערב ינחת מטוסו המיוחד של שמעון פרס בשדה התעופה היתרו של לונדון. שר החוץ הבריטי יקבל את פניו של ראש הממשלה הישראלי הראשון שמגיע לכאן לביקור על פי הזמנת המארחים.

לפי דוברים רשמיים במשרד החוץ הבריטי, מסמל הביקור את היחסים הטובים בין שתי המדינות. צלילים אלו נשמעים מוכרים באוזניו של המתעניין ביחסים בין ישראל לבריטניה. הם נשמעו טרם בואו של הנשיא הרצוג לפני שנתיים; הם נאמרו גם בשנה שעברה, כאשר שרי החוץ של המדינות החליפו ביקורים זה כבירתו של זה.

מאז הצהרת ונציה ובעיקר מאז שהחלה הנסיגה מלבנון, חל שיפור ביחסי שתי הארצות. תופעה זו מתבטאת בעיקר בשני מישורים, כלכלי ומדיני. בתחום הכלכלי הדברים פשוטים. היקף הסחר בין בריטניה לישראל גדל בהתמדה לשביעות רצונם של הצדדים. הורדת הפרופיל של המעורבות המדינית של הבריטים בענייני המזרח התיכון קירו את המתחים שהיו מנת חלקן של ישראל ובריטניה. הגישה הפרו־ערבית של משרד החוץ והחשש של „מה יאמרו הערבים" לא נמוגו אבל פיחות במספר ההצהרות הבריטיות בענייני האיזור סייע לתחושה הטובה.

ביקורה של מרגרט תאצ'ר בירדן והזמנתם של פלשתינים, חברי אש"ף לבוא ללונדון עוררו זעם רב בארץ, אולם היתה זו אפיזודה שנשכחה במהרה. הבריטים, שאצבעותיהם ניכוו מהרפתקה זו, לא ימהרו לשוב ולחדשה.

לסייע לאמריקנים

מרגרט תאצ'ר היא בעלת הברית האירופית הקרובה של הנשיא רייגן והבריטים היו בין הראשונים, שתמכו ביוזמת השלום שלו. מדיניותם אומרת, התפקיד העיקרי בקידום השלום הוא בידי האמריקנים ולכן כל שהם יכולים לעשות הוא לסייע בידיהם. גם המנהגם של חורי ומילחם נעשתה בידיעתו של ג'ורג' שולץ. מעייניה של הממשלה הבריטית נתונים בזורות אחרות, שהבולטת בהן היא הכלכלית. משימתה של הממשלה, לייעל את התעשייה ולעשותה תחרותית, מחייבת הבינלאומיים. אפילו במחיר אבטלתם של מיליונים, היא בראש סדר העדיפות הלאומית. המטרה היא לייצא הרבה ומתקדמת, בייחוד בתחומי הטכנולוגיה המתוחכמת והטלקומוניקציה, ולכן היא מזמינה את הבריטים להתחשב באחור מהשווקים העיקריים שלהם— המזרח התיכון.

הביקורים ההדדיים של רמי־מעלה ופקידים והדיאלוג המתמשך הוא לדעת הבריטים ההוכחה ליחסים הטובים בין שתי המדינות. שתיהן יודעות היטב את פגעי הטרור והגברת תאצ'ר מגלה יותר נחישות מעמיתים אירופיים במאבק בו.

שמעון פרס יזכה בלונדון לאירוח למופת, כיאה לראש מדינה ידידותית, אולם נדמה שלא ליותר מכך. ידברו עימו בגנות הטרור, אבל הוא ישמע גם דברים בזכות צירופם של חברי אש"ף שוחרי שלום למשא־ומתן המדיני. שר החוץ הבריטי יספר לו על ששמע בסוף השבוע בריאד והבריטים יבקשו לשמוע הערכותיו על הצפוי בתהליך השלום. בריטניה תביע כמובן נכונות לעזור בקידום התהליך המדיני.

חוסיין — בלונדון

כפי שאירע בעבר, גם הפעם שוהה המלך חוסיין בלונדון בביקור פרטי. כמובן שהימצאותם של שני המנהיגים כאן מעלה השערות בדבר אפשרות של פגישה בין השניים. הבריטים יראו בכך תרומה שלהם.

„לא זקוקים לנשק ונפט"

ביחסים הבילטראליים לא צפוי שום שינוי. הבריטים לא ישנו עמדתם בנושאי אמברגו הנפט. סירובם לפעול נגד החרם הערבי ואף לא יוסר האיסור על מכירת נשק לישראל שהוטל לאחר הפלישה ללבנון. ייתכן שפרס אף לא יעלה אותם לדיון כדי לא להידחות שוב. „בין כה וכה אתם לא זקוקים לנשק ולנפט שלנו", אומרים במשרד החוץ בלונדון, שמנהלו החדש הוא השגריר הבעבר בסעודיה.

אמצעי אבטחה ניכרים יינקטו במהלך הביקור. ידיעות שהתפרסמו סיפרו על תוכנית לפגוע במטרות בריטיות, יהודיות או ישראליות לקראת הביקור או במהלכו.

פרס ייפגש לשיחות מדיניות עם שר החוץ וראש הממשלה, שעל שולחנה יסעד. הוא הוזמן לארוחה פרטית גם בחברתם של הנסיך והנסיכה מוולס. פגישות צפויות לו גם עם שר המסחר והתעשייה לאון בריטן, עם מנהיג הלייבור ניל קינוק וראשי המערך הליברלי סוציאל־דמוקרטי, דיוויד אוואן ודיוויד סטיל. ראש הממשלה ייפגש גם עם ראשי הקהילה היהודית וידידי ישראל ויקיים קבלת פנים גדולה ל־700 מוזמנים. פרס יצפה במחזמר מצליח, יסעד בחברת חברי מערכת „טיימס" וייפגש לארוחת בוקר עם סופרים. את היום האחרון של ביקורו יעשה באוקספורד, שם ייפגש עם סר ישעיהו ברלין.

עשרות צלמים וכתבים יסקרו את הביקור, בן חמשת הימים. אם הם לא יצליחו להביא „סקופ" כמו פגישה בין חוסיין לפרס, חדשות רבות לא יצמחו מכאן.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב

עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמות אנטר

שטיח אדום בעיתוי טוב

מאת דורית גפן

בין תפרוס שטיח אדום והוב־מכובדים לראש הממשלה, שמעון פרס, בעת ביקורו בגרמניה בשבוע הבא — אומרים מקורות בישראל, בבקשם להדגיש את החשיבות שרואה ממשלתם בביקור. בגרמניה אין מתייחסים לביקור של ראש ממשלת ישראל כאל עוד ביקור שיגרתי של ראש מדינה. יש ציפיות ודריכות רבה לקראתו. לפני כעשר שנים וחצי, ביולי 1975, נערך הביקור של ראש הממשלה דאז, יצחק רבין. בחינת תוכנית הביקור של פרס מלמדת, כי הגרמנים הכינו לו מסלול כמעט זהה.

בגרמניה מעריכים, כי עיתוי הביקור של פרס טוב. ראש ממשלת ישראל והקנצלר הגרמני יצרו ביניהם קשר אישי טוב בעת פגישתם בניו־יורק באוקטובר 85'. בשיחתם הקצרה בניו־יורק הועלו נושאים שונים, ביניהם הקמת קרן מחקר משותפת גרמנית־ישראלית, לפרויקטים מדעיים וטכנולוגיים. עתה, בביקור פרס בגרמניה, יוכלו שני האישים לדון בהרחבה גם בכך, כמו גם בנושאים רבים אחרים. בין החשובים בהם יהיה, ללא ספק, המאבק בטרור ושיפור שיתוף הפעולה בין שתי המדינות במלחמה בטרור. גרמניה וישראל משתפות פעולה בנושא זה, אך לאור האירועים האחרונים של התגברות הטרור, תהיה מגמה להוסיף לשפר את שיתוף הפעולה בנושא רגיש זה. לגרמניה יש, כידוע, ניסיון במלחמה נגד הטרור בתוך גרמניה, לאו דווקא הטרור הפלשתיני.

נושא חשוב אחר יהיה, כמובן, אירופה. מקורות גרמניים קיבלו בסיפוק רב את כינון היחסים הדיפלומטיים בין ספרד לישראל וציינו את חלקה החשוב של גרמניה בהישג. לדבריהם, פעלה גרמניה בעניין זה אצל הספרדים, וכמעט בכל פגישה בין שרי החוץ של גרמניה וספרד הועלה הנושא.

עניין אחר שיעלה בשיחות פרס והקנצלר קוהל יהיה המזרח־התיכון. ראש הממשלה ידווח לקוהל על המצב, וכפי שאומרים גורמים גרמניים בישראל, לקנצלר חשוב לשמוע ממקור ראשון על סיכויי התהליך המדיני. העיתוי של ביקור פרס בגרמניה טוב, לדעת מקורות גרמניים, גם מפני שראש הממשלה יגלה, שבגרמניה יש היום לא רק עניין רב, אלא גם מודעות רבה לקשרים בין שתי המדינות, ולא פחות מכך ליחסים בין שני העמים. מקורות גרמניים מציינים שני אירועים שהשפיעו על התגברות מודעות זו בשנה האחרונה — האחד שלילי: פרשת העלאת המחזה האנטישמי של פסבינדר, שעוררה ויכוח ציבורי גדול, והשני חיובי: נאומו של הנשיא הגרמני וייצזקר ב־8 במאי, כמו גם ביקורו בישראל, וההדהוד הרב שהיה לכך באמצעי התקשורת הגרמניים.

גם אם פה ושם ישנם גילויים ספוראדיים של אנטישמיות בגרמניה, התגובה נגדם מהירה, ובדרך־כלל, חד־משמעית. כך למשל, נאלץ חבר הבונדסטאג, הרמן פלנר, ממפלגת הקואליציה של שטראוס, להתנצל על משפט שאמר בראיון עיתונאי, כי „עלול להיווצר הרושם כי היהודים ממהרים להתייצב כרגע שמצלצל כסף בקופות גרמניות". הדברים נאמרו בקשר לתביעה לפצות את עובדי הכפיה של חברת „פליק". ההתנצלות המהירה, אך יותר מכך, התגובה הקשה שעורר אותו משפט בעל הקונוטציה האנטישמית, מוכיחים, לדעת מומחים גרמניים, את המודעות הגבוהה והרגישות של רוב הציבור הגרמני ליחסים בינם לבין היהודים והישראלים.

אף כי ראש הממשלה, שמעון פרס, ישהה בגרמניה רק שלושה ימים, לוח האירועים, ובעיקר הפגישות שתוכננו בעבורו, עמוס וגדוש. נוסף על פגישה עם הקנצלר קוהל, שיערוך לכבודו של פרס קבלת־פנים חגיגית, אליה יוזמנו כל המי ומי בפוליטיקה ובמימסד הכלכלי והתרבותי הגרמני, ייפגש פרס עם שר החוץ גנשר, עם שרים נוספים, וביניהם גם שר המדע והטכנולוגיה ריזנהובר, שמשרדו אמור להיות אחד הגורמים המרכזיים בהקמת אותה קרן מחקר מדעית־טכנולוגית גרמנית־ישראלית.

מאז דיברו פרס וקוהל בניו־יורק על הקמת קרן המחקר המשותפת, היו ניחושים והערכות לגבי הסכומים שישקיעו שתי הארצות בקרן. לכל ברור, כי ההשקעה הגרמנית בקרן המחקר והפיתוח החדשה לא תבוא על חשבון הכספים שנותנת גרמניה למחקרים ולתוכניות בארץ, המגיעים לסכום שנתי של 20 עד 25 מיליון מארק. מדובר בקרן חדשה, בשלבי הקמתה והפעלתה יושם דגש על מניעת כפילויות, כמו גם על אי־פגיעה בפעילות המחקרית שנעשתה עד כה.

ראש הממשלה ייפגש, כמובן, עם יו"ר הבונדסטאג, אשר הוזמן על־ידי יו"ר הכנסת לבוא לישראל, ויגיע, כנראה, בעוד כחודשיים. פרס ייפגש גם עם ראשי כל המפלגות, ביניהן עם ידידו הסוציאל־דמוקראט, וילי ברנדט. ראש הממשלה גם יסעד ארוחת בוקר עם הנשיא וייצזקר.

בין האירועים היותר מרגשים יהיה הביקור של ראש הממשלה במחנה ההשמדה ברגן בלזן. ממשלת גרמניה החליטה, כי אל פרס יתלווה שר גרמני כאקט של השתתפות וכיבוד האירוע.

חוויה מסוג אחר יהיה הביקור של ראש הממשלה בברלין המערבית. הגרמנים מייחסים חשיבות רבה לביקור בברלין, בה ישהה פרס יום שלם. הוא ייפגש שם בין היתר, עם צעירים ויקיים מיפגש עם עיתונאים במועדון העיתונות.

היחסים המיוחדים והמורכבים בין ישראל לגרמניה בוודאי ישפיעו על ביקורו של פרס ובעיקר על האירוח המיוחד שיזכה לו ראש ממשלת ישראל.

פסיכולוגיה של ביקור

אין מדיניות ישראלית מגובשת כלפי אירופה — טוענים הפרופסורים גרילסאמר ואונגר לקראת ביקור פרס השבוע

מאת זהבה מוזס

פרופ' אלן גרילסאמר ופרופ' אמיל אונגר מהחוג למדעי המדינה ויחסים בינלאומיים באוניברסיטת בר־אילן עוסקים ביחסי אירופה־ישראל מההיבט האקדמי. לדעתם, אין מדיניות ישראלית מגובשת לגבי אירופה. רוב מדינאי ישראל רואים בארה"ב את המפתח היחיד ליחסיה הבינלאומיים של ישראל. למרות ש„כיום שני המנהיגים בממשלת האחדות הלאומית — הן פרס והן שמיר — הם המדינאים האירופיסטים ביותר בתולדות ישראל, במיוחד שמעון פרס, שהיה מתמיד צרפתיסט ואירופיסט. אך גם שמיר, הידוע באוריינטאציה האירופית שלו".

פרופ' אונגר סבור, כי אי־אפשר לפתח מדיניות אחת, כלל־אירופית, עקב הרב־גוניות של הקהילה האירופית, והצטרפות ספרד ופורטוגל, אף מגדילה את הרב־גוניות שבה.

את משמעות ביקורו הנוכחי של פרס באירופה יש, לדעת אלן גרילסאמר, לראות במספר מישורים. המישור הגלוי ובו שיחות על־אודות השוק המשותף, האינטרנציונל הסוציאליסטי, ירידת קרנו של אש"ף ומלחמה משותפת בטרור. במישור החסוי יתקיימו כנראה שיחות בנושא חידוש היחסים עם אפריקה השחורה והיחסים עם בריה"מ.

„כ־50% אחוז מעניינה של ישראל באירופה מתמקד בנושא הכלכלי, במיוחד יצוא ישראלי לשוק המשותף". אומר פרופ' גרילסאמר.

לדבריו, המאורע החשוב ביותר כיום הוא כניסת ספרד ופורטוגל לשוק האירופי המשותף — מאורע גורלי עבור המשק בישראל. מאז שנת 1975 לא השיגה ישראל שום הבטחה ממשית לגבי הייצוא החקלאי שלה לאירופה המערבית. כניסת ספרד ופורטוגל המשווקות תוצרת דומה לזו הישראלית, הן בתעשייה והן בחקלאות, תסגור שוקי יצוא חדשים בפני ישראל וממילא תדחוק אותה לפינה. ברור שהמדינות האירופיות, עם כל ההבנה לצרכי ישראל, רואות קודם כל לתוצרת האירופית. אחד הדברים החשובים שעל פרס להשיג בביקורו באירופה הוא הבטחה ממשית להענקת מעמד שווה או דומה לישראל ולספרד.

עיתוי נוח

מבחינה פוליטית חלה באחרונה ירידה משמעותית במעמד אש"ף באירופה, בעקבות פרשיית „אקילה לאורו" בלארנקה. מבחינת ישראל, הביקור הנוכחי נערך בעיתוי נוח ביותר. כשהמטרה המרכזית היא להסביר ברחבי אירופה מדוע אש"ף אינו יכול להיות צד במשא ומתן על השלום. ראש הממשלה ינסה גם לערב את מנהיגי המדינות האירופיות ביחסי ישראל־ירדן וינסה לבדוק עד כמה יכולות מדינות אלה לסייע בשכנוע חוסיין לצעוד קדימה לעבר השלום.

בנושא המאבק בטרור עומדות ישראל וארה"ב בראש החץ הקורא להסכמה בינלאומית לנקיטת פעולה נגד קדאפי ואפשר שפרס ינסה בשיחות פנים־אל־פנים לשכנע ראשי מדינות נוספות להצטרף לקריאת הנשיא רייגן. במישור החסוי יתקיימו כנראה שיחות בנושא חידוש היחסים עם בריה"מ ופולין.

„בנוסף למיטראן, שפעל רבות נשיא האסיפה הלאומית הצרפתית לשיפור התנאים ליהודות בריה"מ, אני רואה כיום במפלגה הסוציאליסטית הגרמנית מפלגת־מפתח מבחינת היחסים עם בריה"מ — אומר פרופ' אונגר. „במיוחד יכול לעזור כאן רבות וילי בראנדט כאיש קשר".

שלח לחמך...

פרופ' אמיל אונגר אף סובר, שעיתוי של ביקור זה הוא גם הזדמנות להפריך במקצת את הקשר האסוציאטיבי שנוצר בין ישראל לארה"ב ואף להחמיא לקהילה האירופית על־ידי ביקור זה, במיוחד לאחר הפיגועים בשדות התעופה של וינה ורומא. פיגועים אלה גרמו למדינות אירופה לחפש את הנקודה העצמאית שלהם ביחסים הבינלאומיים. בדרך זו אפשר לנטרל במידת מה את תדמיתה של ישראל כגרורת ארה"ב — תחושה שמתחזקת בעולם מאז ימי כהונתה של גולדה מאיר. מבחינה זו ביקורו של פרס הוא בבחינת „שלח לחמך על פני המים", כלומר, יש בביקורו גם אלמנט פסיכולוגי מעבר לחיפוש אחר פתרונות תכליתיים ומידיים.

לסיכום אומרים אנשי האקדמיה, כי אין חשיבה אירופית מגובשת בישראל וחבל. לדעתם, צריכים לקום צוותי חשיבה המורכבים מאנשי המשרדים הממשלתיים השונים ומבין אנשי האקדמיה, שיחפשו דרכים אפשריות לקביעת מדיניות לטווח־ארוך בנושא יבשת אירופה, שתופסת מקום חשוב בקהילה הבינלאומית.

צעדי „אין חזרה"

מאת פנחס ענברי

בהחלטת הקאבינט על הבוררות בטאבה טמונים לא רק סיכויי הצלת השלום עם מצרים, אלא גם סכנות החורבן הסופי. מי שחושב כי השלום עם מצרים עמד על בלימה בגלל טאבה, איננו אלא משלה את עצמו. השלום עם מצרים עמד בסכנה משום שממשלת הליכוד השנייה ביקשה לנצל את ההסכמים בסיני כדי להתפנות למדיניותה הפלשתינית – מדיניות של התנחלות אגרסיבית בשטחים כדי לבצע סיפוח דה־פאקטו. ואחר־כך „המלחמה באש"ף" בשטחים (הנמשכת עד הימים האלה) וכמובן, מלחמת לבנון.

טאבה היתה רק המעטה החיצוני, ולא העיקר. בעת מגיעים לעיקר. פתרון בעיית טאבה, כמו הנסיגה מלבנון, חשיבותם ארוכת הטווח היא בניקוי השולחן כדי לגשת לפתרון הבעיה הפלשתינית. ההחלטה לפתור את שאלת טאבה בבוררות טומנת בחובה סיכויים לתנופה בשאלה הפלשתינית. ומכאן חשיבותה. סכנתה היא, שגם הליכוד מבין זאת, ושריו בקאבינט הרימו את ידיהם לתמוך בהחלטה לא משום שהם מחפשים פתרון לבעיית טאבה, אלא משום שהם רוצים להסיר את אבן־הנגף האחרונה לפני הרוטאציה. אם יתגשמו ציפיותיהם – השלום עם מצרים ימות. אפילו נחזיר את טאבה על־פי פסק דין הבורר. משום שלא טאבה עיקר. הבעיה הפלשתינית עיקר. הליכוד אולי יכבד את פסיקת הבורר. אבל יגיש מייד לתנופה חדשה של ההתנחלויות. וינצל לצורך זה את הבסיס של המדיניות הקשה „נגד אש"ף" בשטחים, שהכין לו שר־הביטחון, איש מפלגת העבודה. כלומר: עצם ההחלטה על בוררות מקרימת את סיכויי חידוש השלום עם מצרים. אבל יחד עם זאת התגברות סיכויי הרוטאציה מאיימים בחורבן השלום באופן סופי.

השאלה היא, מה אפשר לעשות בפרק הזמן הקצר שנותר עד לרוטאציה, כדי להציל את השלום. ראש הממשלה שמעון פרס הצביע על התשובה השבוע בירושלים: בעת יש לגשת לתנופה מדינית עם ירדן והפלשתינים. בחודשים הקרובים חייבים להגיע לנקודת „אין חזרה" בקידום השלום בחזית המזרחית ואזי אפילו יקבל שמיר את משרת ראש־הממשלה. יהיה חייב לברך על המוגמר. אחת הסיבות העיקריות להיסוסיו של חוסיין היא, שעל־פי הערכתו אין ראש ממשלת ישראל נחוש בהחלטתו שלא לבצע את הרוטאציה. ההגררות אחרי עולם הדיינים של הליכוד ובעיקר האיומים של „מפקדות אש"ף ברבת עמון". ומדיניותו העקבית של פרס (עד ההכרעה על טאבה) לחפש פשרות עם הליכוד בכל משבר. היו מן הסיבות החשובות שהובילו את המלך לדמשק.

סכנת אוטונומיה „חד־צדדית"

מן הבחינה הזאת, תנאי ראשון במעלה מבחינת המדיניות הישראלית (נוסח „העבודה") הוא לעורר אמון ברצינות הכוונות. אומנם הרוטאציה כבר בהישג־יד של הליכוד, אבל חייבים לשכנע את חוסיין כי לא הכל אבוד. ובפרק הזמן שנותר אפשר לקבוע בשטחים עובדות שלא יאפשרו לליכוד לטרפד את השלום. אולי אפילו יביאו למשבר אמיתי חדש ובלתי צפוי עם הליכוד, בבעיה הפלשתינית.

אי־נחישותו של פרס בעניין הרוטאציה היתה סיבה אחת להיסוסיו של חוסיין. סיבה אחרת היו קשייו בחזית המזרחית עם אש"ף ועם סוריה. הוא לא יכול ללכת להסדר מדיני עם ישראל בסגנונו הבטוח של סאדאת, משום שאיננו סאדאת. הוא גם ראה מה קרה לסאדאת. הספק ביכולתו של פרס לשלם עבור השלום, והאיומים מאויבי־אוהביו בביתו פנימה, השאירו את חוסיין בבית.

במערך מבינים כי בלי תנופה בחזית המזרחית ימות השלום עם מצרים, עם טאבה או בלעדיה. ומצד שני מתבוננים באכזבה בפירפוריו של חוסיין לצאת מתוך רשת הסירוב הישראלי והערבי. זה הרקע להעלאה המחודשת של רעיון האוטונומיה החד־צדדית.

הראשון שהעלה את הרעיון היה ח"כ בנימין בן־אליעזר, בראיון מקיף ל„על־המשמר". אחריו בא עם ההצעה השר גד יעקובי, וביקש את חוות־דעת משרד הביטחון להצעה זאת.

האם האוטונומיה החד־צדדית באמת תציל את השלום עם מצרים, ותקדם את סיכויי השלום עם ירדן והפלשתינים? ספק גדול. חשוב מאוד איך יגדירו את המהלך ואיזה תוכן יצקו לתוכו.

מה ניתן לעשות בפרק הזמן הקצר עד לרוטאציה, כדי להציל את סיכויי השלום

בתוך המונח „אוטונומיה חד־צדדית" טמונים סיכויי הצלחתה וסכנות כשלונה. האוטונומיה היא הרי המכנה המשותף הרחב ביותר לכל הצדדים המעורבים – ישראל ומצרים התחייבו להעניקו לפלשתינים. ממשלת הליכוד הראשונה היתה המוביל בשכנוע העולם בפתרון הזה, ומחוייבותה צריכה לחייב גם את ממשלת הליכוד השנייה. וגם את זאת הממתינה לרוטאציה. מה שמציע המלך חוסיין לפלשתינים הוא בעצם אוטונומיה. וחוגים רחבים באש"ף מוכנים לקבל עקרונית את האוטונומיה בהגדרות אחרות.

בחירות חדשות לעיריות

המכשלה היא המונח: „חד צדדי". מה שהסכימה לו מצרים לא היה החלה חד־צדדית של האוטונומיה, המשאירה את ירדן וסוריה מחוץ לתמונה ואת מצרים בבדידותה. היא דיברה על אוטונומיה במסגרת הסכם כולל, שיחזיר אותה לעולם הערבי המשלים עם ישראל. והיא, מצרים, מנהיגה אותו לשלום.

מצרים לא תסכים לקפוץ מעל משוכת המשלחת המשותפת לירדן ולפלשתינים כפי שנקבע בהסדרי קמפ־דייוויד, ולא תרשה לישראל לקבוע עובדות מדיניות על דעת עצמה בלבד. וזה לא חל על נסיון ישראלי לכונן אוטונומיה בעזה תחילה, משום שמדובר בשלב הכנה שיקדם את סיכויי האוטונומיה בגדה המערבית, כפי שמצרים רואה זאת.

לגבי ירדן, ברור כי החד־צדדיות היא ויתור על האופציה הירדנית. לפיכך, גדולה הסכנה כי אם תאמץ ישראל את נוסחת האוטונומיה החד־צדדית, היא תצא לעימות מיידי עם מצרים ועם ירדן. ובכך תשיג את ההיפך ממה שקיוותה.

בתנאים הקיימים היום ירדן איננה יכולה להסכים להסדרים מקומיים בשטחים. הסדר שירדן תסמוך עליו את ידיה חייב לבוא אחרי שתעצב באופן סופי את יחסיה עם אש"ף. והמצב היום רחוק מלהיות כזה. ירדן מוכנה להיכנס למשא־ומתן עם ישראל, שבמהלכו תמשיך לעצב את יחסיה עם אש"ף עד שתהיה בטוחה לגמרי שהגדה המערבית לא תהיה בעקבות הסדרים פוזיים, בסיס לחתרנות נגדה. לפיכך המשא־ומתן עם ישראל חייב להיות ממושך. דילוג על כל שלבי הדיונים בוועידה הרחבה וקפיצה לביצוע הסדרים אינם עולים בקנה אחד עם מדיניותה.

אם לא אוטונומיה חד־צדדית – מה כן? הנוסחה הנכונה היא המשך שיתוף־הפעולה עם ירדן, אבל לא בנוסחאות פומפוזיות. הדבר הטוב ביותר היה לערוך בשטחים בחירות כלליות. אבל זה מאוחר מדי, וכרוך בתסביך אישי של ראש הממשלה, הסבור כי בחירות 1976 היו משגה שהביא את אש"ף לשלטון. קודם כל, זה איננו נכון. ושנית, תוצאות הבחירות באוניברסיטות בגדה מוכיחות כי הפעם יהיו תוצאות אחרות. בסאם שכעה וחבריו לא היו תומכי אש"ף, כי אם תומכי סוריה. והבחירות באוניברסיטת א־נג'אח מוכיחות כי השמאל שבהנהגת בסאם שכעה נחל מפלה מוחצת. אילו נערכו היום בחירות לעיריות, על סמך התוצאות באוניברסיטות, אפשר להעריך כי הזוכה לא היה הסירוב הפלשתיני כי אם תומכי הדרך המדינית בקואליציה של ירדן־אש"ף. אבל בשל החששות בישראל מן הבחירות לעיריות יש לחפש דרכים אחרות כדי לשכנע את ירדן לשיתוף־פעולה מוחשי עם ישראל, כל עוד פרס ראש ממשלה וגם אחר כך, כאשר יהיה שר החוץ.

מועצת רשויות מקומיות

הנושא הקריטי, שבו יהיה המלך חוסיין חייב לשתף פעולה עם פרס ולקבל תמיכה של אש"ף, הוא הגנה על אדמות המדינה שעדיין לא הוקמו עליהן התנחלויות. בכך גם אפשר יהיה בעצם להגשים את האוטונומיה באופן חלקי, אומנם לא כל כך על־פי הסכמי קמפ־דייוויד, אבל תוך השארת הדלת פתוחה לשיחות עם המשלחת הירדנית־פלשתינית בעתיד.

גם הליכוד יודע את מידת הקריטיות של מעמד אדמות המדינה, ולאחר הרוטאציה ברעתו להקים מיצפים, כדוגמת המצפים בגליל, כדי לשמור על הרזרבה הזאת להתנחלויות. מה שיכולה מפלגת העבודה להציע לחוסיין הוא, שגוף של אישי ציבור בשטחים יקבל לידיו את האחריות על האדמות האלה, ובעצם זאת תהיה מועצת האוטונומיה בלי להגדיר אותה כך ובלי להכריז על אוטונומיה חד־צדדית. לצורך זה יש לזרז את מינויי ראשי העיריות הערביים, ואחר־כך לאגד אותם במעין אירגון של ראשי רשויות מקומיות. שתהיה מעין ועדה להכוונה לאומית והפעם פרו־ירדנית (בגיבוי אש"ף). הגוף הזה יקבל לידיו אחריות על תחומים רבים בניהול החיים בשטחים, בעידוד ירדני וישראלי, ובכלל זה הפיקוח על אדמות המדינה, אולי בדרך של הרחבת גבולות העיריות. יש לגשת מיד לעבודה. הזמן קצר והמלאכה מרובה.

ביקורים גנובים ימתקו

מאת בצלאל עמיקם

דורות רבים היו שעריו של חראם א־שריף, הוא הר הבית, נעולים בפני מי שלא קיבל עליו את דת האיסלאם. נוכרי שהסתכן, מרין לאתר ונלכד, נאשם בחילול הקודש ודינו היה חמור. הר הבית שימש לא רק מקום תפילה אסור קדושה, אלא גם מקלט שהשלטונות נמנעו מלחדור אליו.

האיסור המפורש לזרים להיכנס להר הבית הגביר כמובן את הסקרנות ואת הרפתקנות ודחף אנשים שונים לחמוק לתוכו בחשאי. בשנת 1400 שילם איש הכמורה הפרנסיסקני, שהצליח להיכנס להר הבית כשצלב בידו — בחייו. הוא נתפס על־ידי המוסלמים והוצא על־ידם להורג.

נוצרי אחר מפורטוגל, שהתאסלם, הכניס תמורת שלמונים באישון־לילה את הנוסע הספרדי פרי טפור. כדי להערים על שומרי המסגד עטה לבוש מזרחי וכך יכול היה להזין עיניו, כשכל גופו רוטט, ביפעת המקום המואר באור הלבנה. מעשה זה מצא חן בעיניהם של הרפתקנים נוספים, שחיקו את מעשיו, אך לא תמיד זכו להצלחה. היהודים לא חמרו את האיסור עליהם בשל החשש כי יטמאו ברגליהם את המקום עליו עמד הכהן הגדול להקריב קטורת.

בשנת 1506 נכנס נוצרי מארוניטי, מחופש כערבי, לתחום הר הבית. „במכוון החוזר" שערכו לו השומרים בשער נכשל, ורק לאחר שהסכים להמיר את דתו ולקבל עליו את דין האיסלאם — ניתנו לו חייו לשלל.

בשנת 1557 הוציא הקאדי להורג במוריידין נזיר שנתפס בקלקלתו. ספרדיה קתולית שניסתה אף היא את מזלה באותה תקופה נידונה למיתה והוצאה להורג. גזר־דין המוות כנגד הנוצרים מחללי הקודש קסמו בשנת 1599 לנזיר ספרדי שביקש למות מות קדושים, חפצו ניתן לו.

ביקור הרופא הנוצרי

חורף 1612 היה חורף קשה בירושלים. הקור חדר לעצמות והמופתי, שלא עמד בפני מזג האוויר, נפל למשכב. באותם ימים נעדרו שני הרופאים היחידים של ירושלים מהעיר ובצר לו פנה המופתי למנזר הפרנסיסקני וביקש סעד מהרופא הנוצרי.

„אעשה זאת בשמחה" — אמר הרופא לשליחי המופתי, „אך בשל החוק האוסר על כניסת הנוצרים לאזור מקדש שלמה, מעונו של המופתי בהר הבית, לא אוכל לבוא לעזרת החולה".

בריאותו של המופתי הידרדרה והוא שיגר את הדרגומן האישי שלו, שנשבע בכבודו שלו כי לא יאונה כל רע לרופא ולמלווהו. כשחששות כבדים בליבו יצא הרופא בלוויית עוזרו הנזיר להר הבית ושניהם הוחשו לחדרו של החולה. בשעה שהרופא בדק את המופתי הציץ הנזיר מבעד לחלון על המבנים שבהר הבית. כשהסתיים הביקור הנזיפו השומרים אל הרופא ועוזרו כשהם חורקים שיניהם ומנפנפים בלהבי סכיניהם בנושא טימוא הקודש.

הר הבית המשיך להיות במשך דורות אתגר לנוסעים עזי־נפש, שביקשו להתחקות על צפונותיו. תיאוריהם של אותם הרפתקנים מהווים חומר קריאה מרתק גם כיום. במאה ה־19 התרבו המקרים בהם זכו „המבקרים" להצלחה, אחת העלילות המפורסמות היא כניסתם של שלושה אנגלים, בשנת 1833. שניים מהם התחפשו למוסלמים והשלישי, שרצה לבצע ציורים ומדידות, לבש בגדי קצין צבא מצרי. אלא שהמוסלמים לא היו כל כך תמימים. עד מהרה הקיף את השלושה אספסוף נזעם, שעמד לקרוע אותם לגזרים. למרבה המזל הזדמן למקום מושל ירושלים ובני פמלייתו. ההמון פנה אליו בבקשה כי יתיר לעשות שפטים בכופרים. השליט שהכיר את השלושה חשש שפגיעה בהם יעורר את חמתה של קושטא. הוא ארחם בסבר־פנים יפות והסביר לקהל הנרגש כי הזמין את השלושה כדי לבצע סקר לצורך שיפוצים.

„פתיחות" חדשה

משנת 1855 נפתח הר הבית לפני אורחים אירופאים רמי־מעלה, ביניהם יורש העצר הבלגי ועמיתו האנגלי, הלוא הוא אדוארד השביעי.

אורח נשוא־פנים מבני עמנו שביקר בהר הבית היה סר משה מונטיפיורי. לפני מלחמת השחרור ניתן היה להיכנס לתחום הר הבית לכל, ד"כספין שהיה מוכן להלל בידי השומרים בקשיש כמקובל. כיום, כדי לבוא בשערי הר הבית אינו חייב לעטות את גלימת חכר הכנסת. די לך אם תערוך את ביקורך שלא בשעות התפילה, ותהיה אורח רצוי.

* על פי: ירושלים ואתריה. עריכה: אלי שילר. בהוצאת אריאל.

ערבים — יוק

ביקורת נוקבת נמתחה בחוגים שונים על ספר הטוען — על סמך „הוכחות היסטוריות חדשות" — כי ארץ־ישראל היתה בלתי מיושבת בערבים בראשית התנועה הציונית

מאת אנתוני לואיס

ב־1984 הופיע ספר בשם „מימים ימימה: מקורות הסיכסוך הערבי־יהודי על פלשתינה", ובו טענות דראמאטיות מבוססות, לדבריו, על „הוכחות היסטוריות חדשות". נאמר בו שהארץ היתה למעשה „בלתי־מיושבת" בערבים בראשיתה של התנועה הציונית, בשלהי המאה ה־19, וכי הערבים באו אליה בהמוניהם מן הארצות השכנות, בהימשכם אל התוצאות הכלכליות של ההתיישבות היהודית.

המחברת, ג'ואן פיטרס מגיעה לכלל מסקנה, כי אלה הקוראים לעצמם „ערבים פלשתינים" (והיא שמה את הביטוי הזה במרכאות) באו ברובם לארץ זה־מקרוב, ועל־כן אין להם זכות מוסרית או היסטורית על הארץ. היא טוענת זאת ב־600 עמודים של טקסט, הערות שוליים ונספחים. סיפרה זכה, על עטיפתו, להמלצות חמות מצד סופרים ואינטלקטואלים חשובים כסול בלו, ברברה טוכמן, אלי ויזל ולוסי דווידוביץ'. כן זכה לביקורות חיוביות מאוד בארה"ב, ובאחרונה הופיע בבריטניה.

הוכחות „מפוברקות"?

השבחים התמקדו בחשיבות הפוליטית של מסקנות הספר ובחריצות המחברת באיסוף חומר היסטורי. מארטין פרץ, עורכו הראשי של „ניו רפאבליק", כתב ש„היסטוריונים ועיתונאים רבים, שגילו משוא פנים במסקנותיהם, התעלמו באורח שיטתי מעובדות יסוד... אם יקראו את הספר הזה, הוא ישנה את דעתו של דורנו".

אך „ההוכחות" של ג'ואן פיטרס הן מפוברקות. את זאת אומרים יותר ויותר מבקרים מלומדים, וכך סבור גם אני.

הנה, למשל, היא טוענת כי במערכה של ארץ־ישראל, שבו החלה ההתיישבות היהודית, חיו ב־1931 59,431 יהודים ו־92,300 לא־יהודים. זה מוכיח, לדבריה, כי אין לומר שהיהודים חדרו אל ארץ מלאה ערבים. אך מיפקד האוכלוסין שנערך בקיסרות העותמאנית בשנים 1893 ו־1894, הראה שבארץ־ישראל כולה ישבו 9,817 יהודים ו־371,969 מוסלמים. איך הגיעה היא לתוצאותיה? היא השתמשה במיפקד האוכלוסין רק בחלקו, וגם הסתמכה על הערכתו של נוסע צרפתי, שהמומחים חושבים אותה לחסרת ערך.

את טענתה שההגירה מן הארצות השכנות הגדילה את האוכלוסיה הערבית במידה ניכרת, היא מבססת על התכתבויות שונות — שמהן היא משמיטה תכופות מלות־מפתח או מפרשת אותן שלא כהלכה; היא מצטטת דו"ח בריטי משנת 1930, אשר בו מוזכרים „תיירים־כביכול" שנשארו בארץ־ישראל כדי להשתקע בה, כאילו מדובר בערבים. בעוד שלאמיתו של דבר התכוון הדו"ח לתיירים יהודים.

ספר חמקמק

הספר הינו חמקמק בפרטים כמו בקווים הכלליים. ג'ואן פיטרס אומרת כי דו"ח של המכון ללימודי ארץ־ישראל מצא, כי 68 אחוזים מבין הערבים, שנהפכו לפליטים ב־1948, עזבו את ארץ „בלא שראו אף ישראלי אחד". אך הדו"ח דיבר למעשה על פליטים ממלחמת 1967, והשיעור שהוזכר מבין 37 פליטים בלבד שנחקרו.

מן הנמנע לדון בפרוטרוט על אופי הספר בטור בעיתון. הוא נחקר במלואו בביקורות שהשמיעו, בין היתר, פינקלשטיין, מוסמך אוניברסיטת פרינסטון, ביל פארל, סטודנט למשפטים בקולומביה, סר איין גילמור, חבר פרלמנט בריטי, דייוויד, ואלברט חוראני, היסטוריון מאוקספורד שכינה את הספר „מגוחך וחסר ערך".

הביקורות אינן מאפשרות תשובה, לפחות לא ניתנה תשובה עליהן. והיו יוצאת דופן. ככל שידוע לי, לא ג'ואן פיטרס ואף לא איש מתומכיה לא ענו אף על אחת מבין ההאשמות בדבר סילוף והונאה נגד הספר.

במקום זה אמרה, כי מותחי הביקורת הם מן השמאל הפוליטי (ואכן חלק מהם הינם) או מזוהים עם העניין הפלשתיני ואף לגבי אחרים מביניהם). במלה אחת — על פוליטיקה ולא על עובדות. אינטלקטואלים.

הישראלים אינם מתרגשים

את הביקורת האחרונה קשה יהיה לדחות אפילו בנימוקים מסוג זה; מדובר ברשימה של פרופ' יהושע פורת מן האוניברסיטה העברית בירושלים, בגליון האחרון של „ניו־יורק ריביו אוף בוקס". היא קטלנית לשיטות בהן השתמשה ג'ואן פיטרס והיא מדברת בלשון נוגעות עד לב על אומץ לבם של המתיישבים הציונים המוקדמים, מוקפים ערבים — ואכן הם עצמם עליכך.

הישראלים אינם מתרגשים מן הספר כמו אמריקנים מסוימים. אולי משום שהם יודעים את המציאות על קיומם של הפלשתינים כשם שידעוה הציונים הגדולים של ואולי משום שהם יודעים את הסכנה שבניסיון להכחיש זהותו של עם. כדברי פרופ' פורת: „לא ההיסטוריוגראפיה ואף לא העניין עצמו לא ירוויחו דבר ממיתולוגיזציה של ההיסטוריה".

„ניו־יורק טיימס"

חברה חדשה
מאת גדי יציב

לא נווה במדבר (2)

אירגון, תנועה, מיסדר

אולי טעיתי, אבל היה נדמה לי שלחברים רבים מאוד בקיבוץ־הארצי, שאיתם שוחחתי, לא היה ברור כל כך על מה בדיוק עתידים לדון בוועידה ה־14, הנפתחת בסוף שבוע זה. ולהבהרה פניתי לג'ומס, ממזכירי הקיבוץ הארצי, ושאלתי: האם הנושא הוא „השותפות האידיאולוגית"? האם זה הנושא שאיתו מתמודדים עכשיו?

„השותפות האידיאולוגית בקיבוץ הארצי היא הנחת־יסוד", אמר לי ג'ומס. „אנחנו לא מתמודדים עם הנחת־היסוד. במועצות ובוועידות שלנו אנחנו לא מתמודדים עם עצם ההנחה, אלא עם השאלה כיצד לעצב את מרכיבי התוכן השונים שלנו. במועצות שונות שלנו עסקנו, או נעסוק, בשאלות של חינוך, דת, דמוקראטיה, דפוסי־צריכה, ומרכיבים אחרים של השותפות. בוועידה זו נעסוק בעיקר במכלול של השותפות האידיאולוגית, ונבחן את משמעותה לגבינו. הכוונה אינה להגיע להחלטות מגה־רתיות, אלא לקביעת מיקומה של השותפות האידיאולוגית בחיי הקיבוץ הבודד והן ברמה התנועתית. מתוך המכלול הזה אנחנו מבודדים הפעם שני מרכיבים, שאליהם אנחנו מתייחסים במיוחד: הזהות והשותפות הפוליטית. למה בחרנו דווקא בשני מרכיבים אלה? בשל שלוש העלמות והמשבריות הנוגעות לגבי בעתיד הקיבוץ יותר מאשר השאלות הללו".

באמת אינני רוצה להישמע כמי שעוסק בוויכוחי־גיטור חסרי חשיבות. אבל למושג „תנועה" יש כבר מובן ומשמעות לקלאסיקנים דהיינו. מובן שניתן להם ושמגדיר אותם במילון המושגים והמונחים. ועל־פי המובן המקובל הזה תנועה קשורה תמיד ב„מאמץ קולקטיבי ושיטתי לגרום לשינויים במוסכמות, בהתנהגות ובמערכות היחסים החברתיים מעבר לקהילה מקומית, ומעבר לאיזור בודד". והגדרה זו, למשל, היא של הסוציולוג האמריקני נגיל קינג. ומי שמעוניין בחקר הנושא יכול להתחיל בספר־יסוד בשם Studies in Social Movements בעריכת Barry McLaughlin. שם גם ימצא כי כל הגדרה אפשרית של תנועה כוללת יסוד הכרחי ומספיק של התייחסות לסדר החברתי הכולל, ופעילות קולקטיבית בתחום זה. כל שאר מרכיבי האופי ברשימה של ג'ומס מתייחסים למעשה לשאלה „כיצד אנחנו חיים", אך לא בהכרח לשאלה „על מה וכיצד אנחנו נאבקים מחוץ לתחום הקהילה שלנו". יש הבדל בין שתי השאלות.

בין „אין נוף" ל„תנועה"

ההסתוריה התנועתית מכירה הרבה התארגנויות שהצטמצמו היו לתשובות לשאלה הראשונה. בהחלט תיתכן התארגנות קיבוצים, שתציב אלטרנאטיבה ערכית לדור הקיים, אך ורק על־ידי מיצוי ההגשמה העצמית של חבריה, דהיינו על־ידי הקפדה על אורח־חיים צנוע ומוסרי יותר בין החברים לבין עצמם בחיי היום־יום שלהם. התארגנות כזו היא באמת יותר „תנועה" מאשר „אירגון" — אבל, בכל זאת, עדיין אין היא „תנועה" במובנה הסוציולוגי המקובל של המילה. הצורה הסוציולוגית הקרובה ביותר להתארגנות כזו שאני יכול כרגע להעלות בדעתי היא זו של „מיסדר". „מיסדר" הוא במקורו מושג כנסייתי־נוצרי, אבל ניתן להשתמש בו ולהתייחס אליו כאל דגם של התארגנות וולונטרית־ערכית שבין חבריה קיימת סולידאריות, ערבות הדדית, מערכת יחסים הדוקה מאוד המיוחדת במינה, ואשר חבריה מטילים על עצמם שורה של ציוויים מעשיים. ובכל מנהגי של פנקרודיו בשם הרעיון, או בשם השותפות הרעיונית, התארגנות חברתית יוצאת מכלל „מיסדר" והופכת ל„תנועה" אך ורק כאשר חבריה כורתים ברית־פעולה־ציבורית מעבר לשורותיהם.

את כל ההגדרות האלה לא הבאתי אלא כדי לנסח את הטענה הבאה: דווקא מבלי שהחברים נוגעים במושגים, ההתנגשות של הקיבוץ הארצי איננה נערכת רק על הציר אירגון־תנועה אלא גם על הציר מיסדר־תנועה. או אם תרצו במשולש אירגון־מיסדר־תנועה. על־פי ענות הערכות, יש גם נטיות „מיסדריות", לא רק „אירגוניות" בקיבוץ הארצי, בכל התחומים, החל ב„חינוך" וכלה בשותפות הפוליטית. ולכן הוועידה היא אכן „משותפת" והיא חיונית.

אין כאן לפרט מתחים בקצרה כזו של המיסגור, אלא יש כאן שאלות השאלות גם בעלות משמעות פוליטית־אקטואלית. אינך בגילוי דעתם של אנשינו להובי הוועידה, מיובי הוועדה ... בהחלט לחיים של אנשים בחיי ... והמאבק הפוליטי שלנו.

פתרונות „מיסדריים" לבעיות „אירגוניות"

אולי יהיו חברים שיתרעמו על השימוש במושג „מיסדר", ביחוד בהקשר של הקיבוץ הארצי. והו באמת שם־התואר האחרון שניתן להעז ולהעניק לו, שהרי מאז יסוד „הליגה הסוציאליסטית" ב־1946 תפקד הקיבוץ הארצי הבית ופועל בתוך התנועה כתוכתה. בסיכה זו אני רוצה להניח, שאני נוקט גישה זו כדי להקל על ניתוח מגמות וכיוונים ולא, חלילה, כדי לאבחן תופעה תנועתית בלשונה בעיקרי של דבר. כל התנועה הקיבוצית, להבות וחלקים המזכים והמיליפוליטים שלה, שעלת מאז ...

אף על פי כן, הנטיות ה„מיסדריות" קיימות גם ...

מערכה של התנועתיות

„השותפות האידיאולוגית" גם היא איננה אלא קווי־אופי אחד בתופעה הקרויה „תנועה קיבוצית", להבדיל מ„אירגון של קיבוצים". ג'ומס ניסח רשימה של תכונות או „מרכיבים" המבדילים בין שתי צורות חברתיות אלה. ב„תנועה קיבוצית" האידיאולוגיה המשותפת היא „כנס משותף שממנו נגזרות העמדות בנושאים כלליים וקיבוציים".

ב„אירגון של קיבוצים", לעומת זאת, האידיאולוגיה המשותפת איננה חלק מן ההסכמה ההכרחית. המערכה העיקרית שבה הוא מבקש להתמודד, אמר לי ג'ומס, היא זו שבה יוצרים ומטפחים בקיבוץ הארצי קווי־אופי של „תנועה" ומרסנים את קווי האופי של האירגון. כך אני מבין גם את כל שאר דבריו של ג'ומס בשיחה זו: אסור לתת לאינרציה, לתהליכים האובייקטיביים כביכול, לגנוס באופי התנועתי שלנו, ולהרכיב עלינו תכונות אופי של אירגון. אירגון פירושו, בין היתר, שהקיבוץ איננו אלטרנאטיבה חברתית־ערכית, אלא עוד צורה חברתית התיישבותית שאנשים חיים בה. „אירגון" פירושו גם שלקיבוץ אין שום משימה שמעבר לצרכי קיומו, שהערבות ההדדית בין הקיבוצים מוגבלת למינימום הכרחי מוסכם, שהחינוך איננו עניין תנועתי אלא עניינו ואחריותו של כל קיבוץ בודד — ועוד כיוצא באלה. הוועידה הזאת היא לפיכך, כפי שרואה אותה ג'ומס, חלק מן המערכה הזאת על תנועתיותו של הקיבוץ הארצי, ומנקודות מוצא זו גם נוסח סדר היום שלה.

„שליחות־משימה"

אני בכל זאת מעוניין לדעת, אם האבחנה הזאת בין „תנועה" ל„אירגון" וההדיונים בה בוועידה, רלוואנטיים ונוגעים לכלשהו גם לאזרחי ישראל שאינם חברי־קיבוץ ובייחוד, כמובן, לחברי מפ"ם. בתמונה אחת, את מידת הרלוואנטיות אני מוצא בתכונות האופי שהכין ג'ומס, המבדילות לדעתו בין „אירגון" לבין „תנועה". התכונה הזאת קרויה אצלו „שליחות־משימה". להגשמת האידיאולוגיה. „הקיבוץ הוא אמצעי לקיבוץ, ולקידום האלטרנאטיבה שהקיבוץ מהווה". אם גם ל„מעגלים מחוץ לקיבוץ" נודעת חשיבות – או גם מי שאינם חברי קיבוץ, אלא חברי „המעגלים" הללו, נכנסים לתמונה. הם נכנסים אליה, כך אני מבין, לא כאובייקטים לשליחות, אלא כבעלי־ברית. אך על כן, דיוק והקפדה במקום הסוציולוגי ...

פירוש פשוט

פונדמנטליזם

השילוש הקדוש

בחצי־אוזן שמעתי לפני כמה ימים איך הרב גורן מתאר ברדיו את מחקריו על הר הבית. הוא טען שיש כמה מטרים רבועים, שלגביהם בטוח כי במאה אחוז ששם „קודש הקודשים" לא היה – ולכן צריך להתיר ליהודים להתפלל בדיוק במקום ההוא. בשלב כלשהו שאל אותו המראיין „אז מה, אתה ממליץ לבקר בהר־הבית?" „כך", ענה הרב גורן ללא היסוס. „אבל בנעלי־טניס". וזה כבר עניין אותי. „בנעלי טניס?" התפלא המראיין. „בסוליות גומי" אמר הרב גורן בנחישות רבה. ותיכף ומייד פרצה מפיו שיטפה עצומה ומדהימה של ציטטות ונבואות ומראי מקומות. הנושא, מסתבר, העסיק אותו מאוד הרבה־הרבה שנים.

שבוע ימים לפני כן הרציתי לפני קבוצת קצינים בצבא הקבע, כולם בדרגות רב־סרן וסגן־אלוף, ואיש מהם לא חבש כיפה. בהקשר כלשהו העירותי משהו על הכסף שהושקע בבנייה בית־מלון בטבריה על תוספת מבנים מיותרים, על פי הוראת הרבנים, משום שהייתה סברה שהמלון בנוי על, או אולי על־יד, בית־קברות מלפני אלפיים שנה.

– „אין מה לעשות", שיסע את דברי סגן־אלוף אחד, „הרי היו מוכרחים להוציא את הטומאה". „להוציא את מה?", שאלתי, כי לא האמנתי למשמע אוזני. „את הטומאה", אמר הקצין בטון יבש ועניני. „אתה הרי לא רוצה שהטומאה תתפשט שם במלון, בחדרים, בלובי, בבריכה". מי אני בכלל שאתן רשות לטומאה להתרוצץ לה חופשית בין אורחי המלון?

„עכשיו הטומאה כבר לא מתפשטת חופשי?" ניסיתי לבדוק את מידת הבנתי אצלו. הקצין נשאר ענייני ואדיב: „אם הכל בנוי כהלכה... אז אין בעיות, הטומאה מנותבת החוצה". אתם הבנתם או? הטומאה מנותבת החוצה.

לגבי זה של מילולי של כל פיסקה, הוראה או סיפור־מעשה המופיעים בכתבי־הקודש, קוראים „פונדמנטליזם". השם ניתן לגישה עקרונית זו בעקבות פירסום סידרת מאמרי דת בארצות הברית, בשנת 1909, בשם The Fundamentals („היסודות" או „עיקרי־היסוד"). הטענה העיקרית בסידרה זו היתה, שהתשובות הנוצרות לכתבי הקודש איננה אמונתית, פילוסופית ומוסרית, אלא גם, ובעיקר, יש להתייחס לכתבים אלה כאל מסמך היסטורי בדוק, הוראות־פעולה אקטואליות ותחזית מדוייקת של אירועים בעתיד הקרוב. ישו המשיח יבוא בקרוב ל„הופעה שנייה". והגיהנום הוא מושג המייצג תופעה מוחשית, תנורי־האש וכל זה. תחיית המתים מתרחש בשמיים ...

ולא עשה נפשות בקרב המאמינים הקתולים. הוגי הדעות של התקופה העדיפו את ה„מודרניזם", מודרניות", ובכיוון נואש של חוג־ישועיים למנוע כל קידמה חברתית.

כיום מכנים בשם „פונדמנטליזם" כל תופעה של ריאקציה קנאית ודתית, וביחוד כשהיא נוטלת כל שאריות מוסרי, דבקה בפירוש וולגרי של כל מילה, ולפעמים גם של כל אות, בכתבי הקודש, וספוגה בלהט קנאי ושוביניסטי. בחבי העולם כותבים היום על צמיחת הפונדמנטליזם באיראן, במקומות אחרים במזרח התיכון, וגם בקרב היהודים בישראל.

על הפונדמנטליזם שלנו ניתן לומר שזו מכה שבתוכה בתורה, אשר לקתה בה החברה הישראלית. היא פוגעת, ראשית כל, באנשים דתיים נבונים ונאורים, אבל היא גם מהווה איום ממשי על החברה שלנו כולה. בשלבים הראשונים קוסם הפונדמנטליזם בפשטנותו, בעיקר לאנשים ונשים חסרי־השכלה ואכולי־תרדות. אולם בשלבים מאוחרים יותר הוא גם עלול לחדור לשכבות משכילות. לפני כשנה, למשל, יצא בישראל ספר של פירוש־פשט על תורת ישראל, בלא גימטריות ובצרופי־אותיות, שנכתב על יד אחד מראשי הישיבות של „בני עקיבא". ושמעתי שהספר הזה הפך ללהיט מצליח מאוד בקרב סרוגי־הכיפות.

הפונדמנטליזם נוטל מעיקרי הדת כל מימד של עומק, ועוקר מהם כל השראה, כל לקח מוסרי, וכל ערך אמנותי או אמוני. הוא מציג אותם כמיקבץ אמונות־הבל אנטרופומורפיסטיות, אשר נוסף על בני התקופה הזאת מנגליות מספרות ודפוסי־סובלנות כלפי כל חידוש ושינוי.

עיקר סכנתה של תפוצת הפונדמנטליזם בארץ קשורה להכרזות הלכבות שלה לקליטה הלאומנות הגסה והפרימיטיבית. למשל: אם התיקווה „שייבנה בית המקדש במהרה בימינו" איננה מתייחסת לכינון ריבונות יהודית, נאורה וצודקת, בארץ – אלא, כפשוטו, היא מתייחסת לבניין בית המקדש השלישי, מאבני גזית. של ממש, היום, כאן, על הר הבית בירושלים – אזי יש מענה ויש הד לפרובוקציות מן הסוג שראינו כולנו בשבוע שעבר. מקור הפרובוקציה, צריך לזכור, בחוגי הכנסת ואולי כהן הרב עילנסקי, צפוי יהודים קרוש־מאוד אמנם, אבל בכל זאת חילוני לגמרי, שלא שייך בדיוק לעשירונים העליונים, אם לנקוט לשון כאופיות, בהתפלגות האינטליגנציה בקרב חברי הכנסת. וזהו אולי השילוש הקדוש ...

רשות הקורא

לא במיקדשים

אם חברי הכנסת סוברים שאנחנו הצעירים נשלם בדמנו על התגרויותיהם בהר הבית, הרי הם טועים. ברצוננו לחיות ברווחה ובשקט בארצנו.

היהדות האמיתית אינה נמדדת במיקדשי־אבני כותל ועצמים לבניהם. הריבונות הישראלית אינה נחלשת בקיומם של מסגדים וכנסיות בארצנו. הבה ננהג לפי הפתגם „חיה ותן לחיות" בארץ הזאת.

יורם גלני
תלמיד הגמנסיה העברי

קואליציה ואופוזיציה, ברחובות

...

אם היתה הכתבת עושה את חובתה המיקצועית, ופונה אל ראש העיר לקבל תגובה, כי אז היתה נחוצה בנידון בעניין. לפי המערך והתחייבו נציג מפ"ם חתם הסכם עם איש „חרות" שפרש מרשימתו, עתה אין הם נענים לבקשת ראש העיר לחזור לקואליציה. אלא אם כן יבוא איש זה („של עשרי") וייבחר כסגן ראש העיר בשכר.

ירדנה פישמן
מ"מ דובר עיריית רחובות

והכתבת מוסיפה:

הרשימה פורסמה בעקבות מסיבת עתונאים שקיימו נציגי האופוזיציה במועצת עיריית רחובות. על הדברים הרשומים במהלך מסיבת עתונאים אין חובה לקבל תגובה מהצד שלא נכח באירוע. עובדה הידועה אף למ"מ דובר העירייה.

אשר לטיעון שבצוטט „כאילו" מפי ראש העיר, הרי כי שעיין בהפיה ברשימה, הבין שהרשימה באה לסיכום. לצורך הקורא שאינו בקיא בסבך רזי הפוליטיקה המקומית, את מהלך העניינים מרגע פירוק הקואליציה מקיר לקיר. הציטוט כפי שנכתב נאמר על־ידי ראש העיר בהזדמנויות שונות, אם כי לא באותו מעמד, לי ולעמיתי המכסים אף הם את האיזור. אמירה זו אף פורסמה בעיתונים נוספים ועד כה לא הכחיש ראש העיר כי אכן אמר את ...

... בהחלט מסכימה שמינוי סגנים בשכר, בכלל שהואצלו להם סמכויות על־ידי ראש העיר, הינו בזבוז מיותר של כספי ציבור, ומקווה שיחזקאל הכולך אכן ימצא דרך למנוע בזבוז זה. אולי על־ידי הענקת סמכויות לאנשים בהם מדובר. עובדה שתחייבם לעבוד עבור משכורתם. נכון להיום, ולאחר בירור שערכתי, עדיין לא שולמה לסגנים משכורתם, לנוכח החלטת הרוב במועצה.

מה חשב רבין

בדיוני הכינוס העולמי לעתונות יהודית אמר שר הבטחון יצחק רבין, ש... אש"ף היה נשאר כביכול ...

מסך ראשון

אגדות בראי עקום

מאת גיורא מנור

משום מה, התיאור „מטורף" משמש לאחרונה כמילת־עמולה, העשויה למשוך קהל. „קומדיה מטורפת". „שגעון של הצגה" ודומיהם צועקים מכל כריזה של תיאטרון מסחרי מצוי. אולי זו הסיבה, שלא הלכתי מלא ציפיות להצגה „אגדות מרגדגות" של „בימת דורי" שבונתה בהזמנה „הצגה מטורפת לכל המשפחה". הייתי נכון להסתפק בהצגה טובה, או משעשעת, ולהשאיר את הטירוף לחובביו. לא משום שיש לי משהו נגד השיגעון. להיפך: אני חובב הצגות מטורפות — אבל לא כאלה, המתיימרות להגיע לכלל הרמה הקדושה של הטירוף הפורה והמשחרר, ולמעשה הן רק מתחנפות לצופים.

ובכן, עוזי בן־כנען כתב, סנדרה גדנסון ביימה (רומני שר עבודת הבימוי הראשונה שלה, וכל הכבוד ליכולתה הרבה בתחום זה), וגם ליוותה את שני השחקנים (גיל אלון ועופר בן־דור) בפסנתר, אם כי לא שרה הפעם. את הלחנים שחיבר להצגה ברעז ברקת. כיוון שאין הדבר מצויין בהזמנה, אני מניח שאת הבימה הפשוטה והנאה ואת התלבושות הרבות והמעוצבות ברוב חן ודמיון יצרה הבמאית.

זו מסכת של התחפשויות, של השתטות מבריקה לעיתים, של פארודיה על הכל, וביחוד ספרי ילדים ותיאטרון ילדים. שמות הקטעים עצמם יעידו על התוכן: כיפה עקומה, סינדרבלה, עמי ומַמי, תינוקיז והיפהפיה הנרדפת. מה שחסר הם רק „מכנסי השבת של חנן" וגם הלצה מילולית דומה יש בהצגה המשעשעת, או „שלגון".

שני השחקנים הצעירים מגלמים שורה שלימה של דמויות, החל בשני מנקי־רחובות תאומי־סיאם ועד ל„אם־ההורגת". בעלת המבטא ההונגרי של סינדרבלה, אלא שהפעם האם היא המסכנה, והבת החורגת רודה בה ללא רחם.

אם „לכל המשפחה" כולל מבקר רווק בן 60, זה מוצלח ומבריק מאוד. שאלה אחרת — שאיני מוסמך או מסוגל לענות עליה בצורה מניחה את הדעת — הוא האם גם ילדים בני שמונה או עשר, ייהנו משלל הדמויות המוכרות להם, בראי עקום. אני מניח שכן, כי הילדים על פי רוב הרבה יותר פיקחים ומתוחכמים משאנו, המבוגרים, מוכנים להודות. יש איזה תהליך של שיכחה קולקטיבית, המביא אותנו לא לזכור איך כהיותנו פַשרים קטנים ידענו, שהטפשים והאטומים — הם המבוגרים. רק סן־אקזופרי ב„נסיך הקטן" תיאר תופעה זו בצורה אמיתית. לכן אני כמעט בטוח, שהשאלה מה הבינו הילדים מכל השעשוע הבימתי הזה אף היא תוצאה של הסתיידות העורקים של דור ההורים והסבים, שצחקו ונהנו, אבל לא היו מוכנים להעניק זכות זו לבניהם או נכדיהם.

אחד ההיבטים הפחות מעודדים של התרבות הישראלית הוא צמצום המכנה התרבותי המשותף הכולל של הציבור הרחב. וללא רקע כזה, המאפשר להתייחס בצורה סאטירית, אירונית או ביקורתית לנכסי צאן ברזל מוכרים, נידונה התרבות, וביחוד המחזאות שלנו לרדידות והגדים ישירים, נעדרי התכלין החיובי של הרמז, האסוציאציה וההתייחסות העקיפה. הדקה, דווקא סיפורי הילדים וספרי הילדים הפופולאריים יוצרים תשתית משותפת הכרחית כזו. מעצבי ומבצעי ההצגה „אגדות מרגדגות" בנו על בסיס זה הצגה מצויינת.

תיאטרון

„אותו ואת בנו" – גם הבן בין הפורעים. מימין: מרים גבריאלי, יגאל נאור והוגו ירדן

גם את אלוהים גירשו מהבית

טעותו הטראגית של מושקלה — ההשתמדות ושנאת האב — טופחת על פניו בדמות בנו הסורר. הוא נוטל חבית נפט ומצית את ביתו עליו ועל בנו. „אותו ואת בנו" מאת י.ד. ברקוביץ בתיאטרון באר־שבע.

מאת אילן שיינפלד

כאשר כתב הסופר י.ד. ברקוביץ את המחזה „אותו ואת בנו" המספר סיפורו של משומד, החי בקרב איכרים נוצרים ברוסיה הלבנה בימי המהפכה, ואשר מועלה בימים אלה בתיאטרון באר־שבע — לא הסתפק בבניית העלילה ובעיצוב הדיאלוגים. בהיותו סופר ריאליסט, ביקש להכתיב מראש גם את בימוי המחזה. לפיכך, איפוא, הוא פותח את המערכה הראשונה בתיאור מפורט מאוד של החלל הבימתי, בו מתרחשת העלילה:

„בית מושקי, — חדר מרווח, רב־מידות לארכו ולרחבו, מסוייד לבן. מימין דלת הכניסה, עם מפתן גבוה, מונה לפרוזדור אפל, המשמש גם מזווה. ממול הצופים שני חלונות; בעדם נשקפים חצר, באר, אילנות".

כך, וביתר פירוט, לגבי אותם פריטים, המשמשים גם כמוטיבים בימתיים:

„...כל כלי־הקישוט האלה מראה זר להם בבית הזה... בפינה הימנית, על איצטבה בעלת שלוש זוויות, איקונה קטנה מוצגת, ומתחתיה תלוי בשרשרת למפדם אדום, שבכבתה אישר".

אולם, כבר מפתיחה זו ניתן ללמוד על סתירה מסויימת, הקיימת במחזהו של ברקוביץ'. מחד גיסא ביקש לכתוב מחזה ריאליסטי, הנסוב סביב מציאות חברתית וסביב נסיבות חייו של משומד, החי בסביבה גויית. מאידך גיסא ביקש ברקוביץ' לתת לעלילה נופך על־אישי. משום כך הוא שותל בדיאלוגים רמיזות למקרא (אות קין), לצליבת ישו או לעקידת יצחק, ועוד. סתירה זו מערערת במשהו את מידת הריאליסטיות של הטקסט, אשר נמצאת ממילא מעורערת לגבי קורא בן ימינו, שלשון הדיאלוגים של גיבורי ברקוביץ' נתפסת על־ידיו כגבוהה וכחגיגית מדי עבורם.

עם בעיות אלה הצטרך להתמודד מיכה לבינסון, במאי ההצגה, כבואו אל המחזה, שנכתב בשנות העשרים והועלה ב„הבימה" ב־1934. יש לומר, כי על־ידי ניצול מרבי ומרתק של חלל הבמה — צמצומו והרחבתו, באופן היוצר פרספקטיבה של עומק, ברגעי הסתבכותו של הקונפליקט, ובסיוע עיבוד הטקסט (הוספת הסיפור של „מושקלה חזיר") ועיבוד לשון הדיאלוגים (ע"י שמואל הספרי, מחזאי־הבית של התיאטרון), והתפאורה של רוני תורן, — הפך לבינסון את המחזה „אותו ואת בנו" להצגה קיצבית (מוסיקה: אורי וידיסלבסקי), סוחפת, שיש בה מראות הנחרתים בלב הצופה (תאורה — בן ציון מוניץ ותני ורדי).

מהי עלילת המחזה, לאחר שצורף אליו הסיפור „מושקלה חזיר" של ברקוביץ'? — מושקלה, בנם תאב־החיים של שני יהודים מאמינים ואחיו של תלמיד ישיבה חסיד ומתחסד (דורון סופר), נמשך אחר הווי החיים של הגויים בעיירה, בייחוד מרתקת אותו שחיטת החזיר הטמא, אותה הוא מדמה... להקרבת קורבן בבית המקדש. לאחר ריבים עם אביו הוא אינו שועה לתחינותיה של אימו ומודיע כי הוא מתנצר. מושקלה (מרק חסמן) עושה כן, ועובר לגור בכפר, בקרב פראבוסלאבים, שם הוא מקים בית. נישא לאבטדוטיה (רוזינה קמבוס ואח"כ מרים גבריאלי), מסב שמו לפירפונטוב ומוליד בן, יעקב שמו (יגאל נאור).

כעבור זמן אף משיא מושקלה־פירפונטוב את בנו לטאניה, צעירה משכילה ושברירית (ליאת גורן), ממנה הוא לומד לקרוא, וגם רוכש בעבורו ובעבורה ספריה, וחש כי בא אל המנוחה ואל הנחלה.

אולם, בערב יום־כיפור אחד מחליטים איכרי הכפר לטבוח ביהודי העיר מאראוונקה, ובנו יעקב אף הוא בין הפורעים. מושקלה שב לביתו, ומגלה כי בנו פצוע. אשתו ואשת בנו טוענות, כי מפרסת סוס נפצע. אולם מושקלה יודע, עמוק בליבו, כי בנו נימנה על הפורעים. ידיעה זו נחשפת, כאשר באים אל הבית מאיר בער, פליט יהודי (קונסטנטין אנטולו), ורחצי, בתו הגוועת (חנה אזואל־הספרי), רחצי מזהה את יעקב כאחד מן הפורעים (ואולי אף אנסים). בואם של הפליטים אל הבית מביא את צרת היהודים על ראש המשומד, מושקלה: בנו, יעקב, השונאו שינאה דומה לזו ששנא הוא את הוריו. וגם שם בעבור יהדותם, מבקש להפגין כלפי הנוצרים את נוצריותו, ומסגיר את אביו לידיהם. והם (ועפרון אטקין, יוסי יבלונקה, מריו לרמן) באים, לוקחים מביתו בכוח את הפליטים לצליבה, ואף גוזלים ממנו את פרותיו ואת הנפט שאגר בתחנה שלו, עליה שומרים הברילא (רוברט הניג) ובנו אליושקה הגיבן (יאשה גילינסקי).

במהלך האירועים נחשף מושקלה מחדש ליהדות, ובבת־אחת הוא עובר קונפליקט כמשומד וכאב: טעותו הטראגית — ההשתמדות ושינאת האב — טופחת על פניו בדמות בנו הסורר. השבר שמתאריע בנפשו כתוצאה מאלה מצמיח בו, במושקלה, את חזון העלייה לפלשתינא, שם הוא חולם להיות לא יהודי. לא גוי וגם לא משומד, כי אם אדם חרש, עמל. והוא נוטל חבית נפט, ומצית את ביתו עליו ועל בנו.

דראמה סוערת זו מלווה על־ידי השוטה החכם, הכומר הכפרי לשעבר, פיאטק (הוגו ירדן). שוטה זה, שהוא למעשה שוטה ולשכרה, נראה מגוחך להפליא בתלבושת הסחבות שלו (מעשי ידי פרידה קלפהולץ), והוא ממלמל שברי תורות סוציאליסטיות יחד עם פסוקים מן התנ"ך ומן הברית החדשה, ספוגים באריה של הוורקה. אולם תחת מעטה הדברים מקננת תבונתו של הרואה דברים לאשורם: „שעת כרידות גדולה באה לעולם. אין יותר צער. גם את־אלוהים גירשו מן הבית. אז גם אני משוטט, בנודד ועצובי", הוא אומר ומסגיר בכך את־זמן המהפיכה, על המעבר מאמונה לחילוניות, וכו' גם את בדידותו של מושקלה כפרט משומד, כתלוש בין שני מחנות דתיים וחברתיים המתנגשים תדיר. אולם, בסיום ההצגה, החכם המתבונן, פיאטק, נגלה בחוסר־אונותו, הוא מביט בצליבת מאיר בער היהודי, הנדמה כאן כקדוש, ובצליבת בתו רחצי, ואחר־כך נרדם, מתגולל בקיאו, כמאשר בכך, כי עולם זה, בו מתרחשת העלילה, הוא עולם חסר־תקוות, שגם הפרט בו הוא אבוד, ופתרונו היחיד הוא שריפת ביתו עליו. ועל בנו.

קולנוע

בין מיטה לחוקה

„להב משונן" בקולנוע „סטודיו" בתל־אביב

מאת יעל ישראל

מתח ורצח, קנאה ותשוקה, משפטי ראווה ושחיתות בבית־הדין. הגבהה לצדק של פרנק־מארנציסקו הם המסמנים המרכיבים את הסרט „להב משונן", שהוא גם תערובת של ז'אנרים: מלודראמה רומאנטית בצד מיסתורי כפית, עם סצינות דיונים בבית־משפט, כמאלו המוכרים לנו מסדרות הטלוויזיה בנוסח „סניגורים".

הבמאי ריצ'ארד מרקאנד עושה את „עמר המחט" אחר קיבל את רשותו של ג'ורג' לוקאס לביים את „שובו של הג'די" ומלחמת הכוכבים מס' 3". לאחרונה ראינו יצירת־נפל שלו בשם „מאהב צרפתי", הפעם ניסה לעשות מותחן שהאלמנט החשוב בו הוא המוטיבאציה הרגשית של הגיבורים.

גיבורת הסרט היא טדי בארנס, פרקליטה מצליחה (גלן קלוז מ„העולם לפי גארפ", „חברים של אלכס"), שמתבקשת להגן על עורך עיתון ידוע (ג'ף ברידג'ס), שהוא איש „הכוכבים" שמואשם ברצח אשתו העשירה. מן הראשית אנו נחשפים למתח המיני שמתעורר בין הגבר האלגאנטי ורב הקסם האינטלקטואלי לבין הפרקליטה השנונה, הצעירה והנאה, שאינה מסוגלת לעמוד נגד קסמו, המטופח בעזרת בגדי גוצ'י. מבט רך ישר לעיניים ומילים רכות, ממש שובר לבבות קטן.

בינתיים מסתבכת העלילה המשפטית: סכין־ציד ארוכת להב בה נשחטה האשה מתגלה בארונו של בעלה העורך, כל העדויות הן נגדו, וגם הפסיכולוג שבודק אותו קובע, כי האיש אינו פסיכופט אך הוא אופורטוניסט לא קטן, קר־מזג שמתמרן באנשים בכשרון רב. כדי להעביר לצידו את פרקליטתו הוא מפעיל עליה את מיטב קסמיו, הם מגיעים למיטה ושוב מתלבטת בין משיכתה לגבר לחובה המוסרית לחוקה האמריקנית.

לכאורה, סרט מתח שמטפל בתשוקות ויצרים אפלים, אך מרקאנד סוחט את סרטו לכיוון דראמת בתי־משפט, ויש בו כמה דיונים מבריקים וסוחפים, אותם מובילה בכשרות טרי חדת־הלשון, שגם מנצחת במשפט ומוכה את מאהבה. כאמור, הטובים והיפים מנצחים וגם אנחנו בטוחים שהזוג המאוהב יתחתן, יביא ילדים לעולם ויחיה באושר ועושר מאז ועד היום... אך לא כך פני הדברים. את סוף הסרט תתבקשו לא לגלות.

מוסיקה

רישומים באווירה סנטימנטלית

מאת מדי שני

רביעיות הפסנתר הישראלית, פנינה זלצמן, פסנתר; משה מורביץ, כינור; אברהם בורנשטיין, וויולה; אלחנן ברגמן, צ'לו. חיפה בית הרוטשילד 4.1.86 בתכנית: מוצארט: רביעיה לפסנתר במי במול מז'ור מס. 493 בר. ק. הירוי: 6 רישומים באווירה סנטימנטלית לרביעיה לפסנתר; בראהמס: רביעיה לפסנתר בלה מז'ור, אופוס 26.

זה היה הקונצרט החמישי של החוג למוסיקה קאמרית בחיפה, הרביעיה הגישה הערב תוכנית מגוונת של יצירות בסגנונות שונים. קודם שמענו ביצוע טוב ומהימן של הרביעיה השנייה לכלי מיתר ולפסנתר מאת מוצארט. יצירה מלאת חדוות חיים, חן ועליצות.

אנורה הירוי (נולד ב־1932) נודע לא רק כמלחין כי אם גם כמורה ואימפרוביזטור גם יחד. את היצירה שהושמעה הערב כתב בשנת 1976/7, בציינו כהקדשה את רצונו לדעת איך הסנטימנטליות האירופית משתלבת בירושלים של שנת 1976. ששת הרישומים הקצרים, מלבד הסנטימנטליות המוצהרת, יש בהם מידה לא מבוטלת של תמימות נאיבית יחד עם השפעות שונות, כולל פראגמנטים מלודיים, ג'ז, פנטאטוניקה ועוד. אין ספק שהיצירה היוותה שינוי וגיוון לשתי היצירות האחרות, והביאה מצב רוח קליל ועליז.

עבודת צוות נאה הפגינו המוסיקאים בביצוע יצירתו הקאמרית המצטיינת והמושלמת של בראהמס. הרביעיה השנייה נוגנה באינטנסיביות, בהבנה ובהבעה רבה, בדינאמיקה עשירה ומגוונת. פנינה זלצמן תרמה להצלחת הערב בנגינתה הווירטואוזית מלאת הצבעים והחן, הדרכתו של משה מורביץ היתה יעילה וברורה, וקטעי הסולו נוגנו בצליל יפה ובגני[illegible]יכונית. גם לנגן הצ'לו, אלחנן ברגמן, [illegible]י סולו טובים. היצירה המסיימת [illegible] הצלחה רבה ולמחיאות כפיים ממו[illegible]

ג'אז

בת'יאטרון ובמרתפים

מאת עמית רוט

מאחר שמוסיקה קלאסית עוזרת לצמחים לפרות, צריך לבדוק את השפעת הג'אז על מערכת העיכול. מי שרוצה לאכול את העוגות המפורסמות של „רוול" עם ויבראציות של תופים וסקסופון באוזן, יכול לקבל את השילוב הזה החל מהחודש בקפה־תיאטרון „רוול", בקאמרי תל־אביב בלילות שבת.

ערב הג'אז הראשון שנערך שם כלל נגנים טובים וידועים מהמחזור הרגיל של הופעות הג'אז. להקה חדשה תיכנס למחזור ביום ג' ה־19 בינואר, בשעה 9.00 בערב. Q Fank הירושלמית, שיורדת למרתף העליון כביכול לסין אחרי חודשים של חזרות והופעות. תוכניתם מורכבת מג'אזרוק עם נטייה לשירים של ג'וני מיטשל, ריקי לי־ג'ונס וחומר מקורי של חברי הלהקה. בלאדות רק שקטות וקטעי סווינג. עוד חידוש: מרתף 10 — מרתף הסטודנטים בחיפה, חידש את ההופעות בימי שישי והפעם לא רק רוק וג'אזרוק של להקות ואמנים צעירים, אלא גם רוק ממש, ובגלל המימדים הצנועים של המרתף ברור שבווליום לא חלש. נוסף לכך התחדשה הסדרה „לב הארמה", שעורך מחדש 10 אבשלום פרג'ון, מי שהיה המייסד והרוח החיה מאחורי אגודת אי.סי.אם. הסדרה סוקרת מוסיקה מזרחית ומערבית־חלומית והכל עותיה, בג'אז ובכלל.

תקליט קלאסי

שופן שקול ואופטימי

מאת אורה מרגלית

שופן — אימפרומטוס, פאנטזיה אופ. 49, ברקרולה, ברקמה. פסנתר — מוריי פרחיה, 39708 תקליט דיגיטלי 1986.

בנגינת שופן, הפסנתרן הוא כאילו לולין המהלך על חבל דק — המשתדל לתת ביטוי אמוציונלי נאמן לטקסט הרומאנטי, תוך זהירות מרבית לבל יגלוש להגזמות יתר חסרת טעם. — ואכן קשה מאד להשיג את אותה נקודת האיזון שהשיג פרחיה בכשרון רב בתקליט זה.

המאזין אינו הולך לאיבוד בתוך (האטות) האין סופיים, אלא פרחיה מוליך אותו, כארכיטקט נאמן במסדרונות ובקומות, בתחושת ביטחון כי כל תו יבוא את מקומו במבנה הכללי. [illegible] — כמו היצירה עצמה, שהרי האימפרומטוס אמורים להיות מעין אימפרוביזציות, אך למעשה הם קומפוזיציות מתוכננות היטב.

יש פסנתרנים הנוטים לנגן [illegible] של שופן כבד ונוראי, ואילו פרחיה מציג שופן שקול, [illegible] אופטימי [illegible]

[illegible]

חילופי גברות במועצת ארגוני נשים

מיכל זמורה־כהן, מנהלת חטיבת המוסיקה בגל"צ ופעילה מרכזית בתנועת סובלנות נבחרה ליו"ר מועצת ארגוני נשים בישראל לקדנציה של שלוש שנים.

זמורה־כהן היא נציגת ויצ"ו והיא מחליפה את היו"ר הקודמת עבריה לוין מ„אמונה" תנועת האשה הדתית־לאומית.

המועצה היא ארגון־גג של ארגוני הנשים בישראל, אך לא כוללת ארגונים, כמו הפמיניסטיות או נשות חרות וארגונים שנוסדו בשנים האחרונות. המועצה נוסדה לפני כשלושים שנה ביוזמת משה שרת, כדי לייצג את האשה הישראלית בארגוני נשים בינ־לאומיים. נמנים עם המועצה שלושה ארגוני נשים גדולים — נעמת, ויצ"ו ואמונה. שהם גם המוחים כתורמות את היו"ר מקרבם, וכן כמה ארגונים קטנים כמו הנשים הליברליות, הקרמאיות, המשפטניות, ושות' בני־ברית ועוד.

המועצה פעילה בעיקר במועצה הבינ־לאומית של נשים (I.C.W) ובמועצה הבינ־לאומית של נשים יהודיות (I.C.J.W) הקדנציה האחרונה עמדה רובה ככולה בסימן ועידת ניירובי, שבה זכתה ישראל להצלחה לא מעטה הודות לפעולות המועצה, מסכמת עבריה לוין. אולם, מיכל זמורה־כהן היו"ר החדשה לא מסתפקת בקיים והיא דורשת שהמועצה תהיה פעילה יותר גם בישראל. לשם כך יש צורך בשינוי התקנון, שיאפשר גם הרחבת השורות והכללת ארגונים חדשים.

היו"ר החדשה מודעת לקשיים הכרוכים בשינויים הללו. כי בעוד שכלפי חוץ וחוץ־לארץ נהנה הייצוג מאחדות לאומית וקונסנזוס, כך מצטייר שנשים ממפ"ם מוצאות שפה משותפת עם נשים דתיות־לאומיות. אך בכל שנוגע לפעולה הפנימית, קשה מאוד לגשר על פערים של השקפות שונות וצריך להלך על חבל דק, לדעתה. גם השינויים

מיכל זמורה־כהן: „אנחנו הכי בודדים באו"ם..."

בפעילות הנשים בארץ צריכים להתבטא במעמד האשה ובתפקידיה בחברה. הוקמה ועדה למעמד האשה שהמלצותיה עוד צריכות התייחסות. מונו ממונות על ענייני נשים במשרדי ממשלה. קמה שדולת נשים, ביוזמת פרופ' אליס שלוי ואין די בכך שנשים ישרתו את החברה אלא יש לשים דגש גם על נושא קידום האשה ולסגור את הפער בין נתינה שלנו ועשייה למען אחרים לבין הדאגה לעצמנו. מיכל זמורה־כהן מחייבת גם הגברת הפעילות בחוץ־לארץ.

„אנחנו הכי בודדים באו"ם משום שאיננו מצליחים להתקבל, אלא בחסד". היא מציעה להפעיל הלכה למעשה את 13 הוועדות של המועצה, הצריכות להיות מקבילות לוועדות או"ם ולעמוד איתן בקשר הסברתי הדוק בנושאים כמו חינוך, תקשורת, יחסים בינלאומיים, מעמד האשה, ועוד.

בישיבת הפתיחה החגיגית, בהשתתפות חברות הנהלת המועצה כיום ובעבר, נשות ציבור וארגונים שונים, שיבחו הכל את היו"ר היוצאת שהיא עולה חדשה, יחסית, מארצות הברית, יו"ר תנועת אמונה העולמית. „בספארי בניירובי, כאשר לא ראינו חיות דנו פסי הילדסהיים ממפ"ם ואני על הדרכים לבנות רשת בחירות במפלגה פוליטית ומצאתי שפה משותפת עם חברות מפ"ם בנושאים רבים" אומרת לוין.

המועצה מקיימת אחת לשלוש שנים סמינר בנושא חינוך יהודי שלכבודו מגיעות לישראל חברות המועצה הבינלאומית של נשים יהודיות. כן התקינו כאן סמינר למנהיגות מטעם המועצה הבינלאומית של נשים, בהשתתפות מאות נשים מכל היבשות.

מרים גורן

דרוש שוויון בפרישה

ראש הממשלה החליט ליזום חוק שיבטל את החובה המוטלת על נשים — מכוח הסכמי עבודה — לפרוש לגמלאות חמש שנים לפני הגברים. ראש הממשלה הודיע על כך לשר העבודה והרווחה, וציין כי הורה ליועצת למעמד האישה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, לבוא בדברים עם השר במגמה להגיש טיוטת־חוק לממשלה.

הדין בישראל קובע גיל פרישה אחיד לנשים ולגברים העובדים בשירות המדינה, במערכת השיפוט, בצה"ל, וברשויות המקומיות. ואולם, במגזר הציבורי והפרטי נקבע גיל הפרישה בהסכמי עבודה שרובם מחייבים נשים לפרוש חמש שנים לפני הגברים, דהיינו בגיל שישים מבהירה היועצת ד"ר ניצה שפירא־ליבאי ומציינת שלבית הדין לעבודה הוגשו תביעות של נשים הטוענות שבחיוב לפרישה מוקדמת יש משום אפליה לרעה, קיפוח כלכלי ופגיעה נפשית. טרם ניתן פסק דין סופי בסוגיה זו. אך בית הדין האזורי לעבודה נמנע מלפסול הוראות פרישה מוקדמת בהסכם העבודה שנדון בפניו, בציינו שהמחוקק עצמו טרם נקט עמדה בנדון.

יוזמת החקיקה של ראש הממשלה נועדה לנקוט עמדה לפיה אין לכפות על נשים לפרוש לגמלאות קודם לגיל הפרישה הקבוע לגברים.

ההסתדרות תומכת

ההסתדרות תומכת ברעיון של ראש הממשלה, לאפשר לנשים להמשיך בעבודתן אחרי גיל 60. במוסדות ההסתדרות החלו — בעקבות תביעת המחלקה לעובדת השכירה — להנהיג גיל פרישה גמיש. אך ההחלטה נתקלת עדיין בקשיי ביצוע. החוק אשר הבטיח ראש־הממשלה ליזום ימנע מהמעסיקים לאלץ עובדת לצאת לפנסיה לפני גיל 65 — ויקל על ההסתדרות להוציא את החלטתה אל הפועל ולהנהיג שוויון בין עובדי מוסדותיה.

את עובדת עירייה? את מקופחת?

קיבלנו העתק של מכתב ששלחה יונה לטשיבר, הממונה על מעמד האשה בעירייה, לכל העובדות. עיריית תל־אביב, מסתבר, מכבדת את החלטות הממשלה ונקוות שגם הטיפול במגיות — אם יהיו — יצדיק את המינוי.

„הנני מתכבדת להביא לידיעתך" — כותבת הממונה — „כי בעקבות החלטת הממשלה מיום 28.4.85 בדבר מתן שוויון הזדמנויות לנשים בשירות המדינה וברשויות הכפופות להם, וניכוש הדרכים לביצועה בפועל של החלטה זו, מצאתי לנכון להעביר אליך, עובדת העירייה באשר את, מידע ראשוני על מהותו ותחומיו של תפקיד „הממונה על מעמד האשה בעירייה".

תפקיד זה בעיקרו בא לפקח ולהגן על האשה, כאשה עובדת, שלא תקופח בקידומה בעבודה בכל התפקידים הקיימים במערכת, רק מעצם היותה אשה, ולא מכל נימוק אחר. כגון:

א. העדפת גבר על פני אשה במכרזים לחרות שקיים שוויון מקצועי ביניהם. בעיקר בתפקידים הבכירים.

ב. שוויון למתן תנאי שכר ותוספות נלוות לתפקידים זהים בהגדרתם, לגבר ולאשה.

ג. הממונה תטפל במינוי נשים על־ידי הנהלת העירייה בנציגות בוועדות השונות כגון בוועדות המכרזים, בהתפלגות לפי מקצועותיהן בעירייה.

ד. הממונה תהווה כתובת נוספת לבדיקת תלונות על קיפוח נשים, בנוסף לוועדי העובדים המקומיים ביחידות אך לא במקומם, ובוודאי לא במקום טיפולו הכללי של ארגון העובדים היציג בעירייה.

חברה יקרה, אם תזדקקי לעזרתי בתחומים שפורטו לעיל, הואילי נא ליצור אתי קשר טלפוני מוקדם — לשלוחה מס' 8468 — לקביעת מועד לשיחה. חברה שתעדיף לפנות בכתב (בציון מס' תעודת הזיהוי), תפנה את מכתבה לכתובת הממונה על מעמד האשה בעירייה — במחלקת המנגנון, ותיענה בהקדם ככל האפשר.

עד כאן המכתב. לתשומת לבן של העובדות בכל הרשויות המקומיות. זה משהו שעליהן לדרוש!

לזרז את היציאה

מחלות שונות מאפיינות את החברה המערבית, ואחת מהן — מהנפוצות — היא העצירות. במלים כלליות אפשר להגדיר את העצירות כיציאה קשה של צואה קטנה נוקשה, מתי קובעים שישנה עצירות? אין דעה אחידה בין אנשי המקצוע. יש החושבים שחייבת להיות יציאה אחת ביום והעדרה נחשב כעצירות, ויש הסבורים שדי בשתיים־שלוש יציאות בשבוע, בתנאי שהמרקם שלהן תקין. בכלל דיבורים על צואה ועל עצירות היו במשך שנים רבות טאבו. מעניין שג'ונתן סוויפט, המחבר של הרפתקאות גוליבר, כתב עוד ב־1733 על צורות שונות של צואה באוכלוסיות השונות, אבל התבייש לחתום על הבדיות. גם היום — לא מרבים לדבר, אבל הבריות צורכות תרופות משלשלות כאילו הן ממתקים. בארה"ב מבזבז הציבור מעל 300 מיליון דולר לשנה לקניית תרופות אלו.

לפני כעשר שנים בדק מדען בשם ברקיט משקל וצורה של צואה באוכלוסיות שונות בעולם. הבכור שבאזורים חקלאיים באפריקה, בהם אוכלים האיכרים מזון לא מעובד ולא מעודן הכולל קטניות, דגנים, ושורשים שונים, משקל הצואה ונפחה גדול. 300־500 גרם ביום. לעומת זאת האוכלוסיה המתועשת במדינות המערב מפרישה ביום רק כ־120־180 גרם צואה. דבר מעניין נוסף הוא שזמן המעבר של שאריות המזון במעיים, כפי שנמדד על־ידי חומרים רדיואקטיביים, הוא אצל שבטים אפריקניים קצר בערך ביום וחצי לעומת האוכלוסיות המערביות אצלן הוא מתארך לשלושה ימים עד שבוע.

לפי מחקרים רבים הגורם החשוב בוויסות העיכול הוא המזון, ובעיקר נוכחות סובין בתוך המזון. הבה נראה איך אפשר לשנות את הרגלי האכילה שלנו כדי למנוע עצירות. או לשפר את המצב, אם העצירות כבר קיימת:

* להעדיף לחם חי על לחם לבן. אפשר להשתמש בקרקרים, מחיטה מלאה.

* להשתמש בקמח מלא לאפייה, במקום קמח לבן.
* פאסטה העשויה מקמח מלא עדיפה על פאסטה מקמח רגיל.
* עדיף להשתמש באורז מלא. גריסים וכוסמת. כל אלו מכילים הרבה סיבים (בישול של אורז מלא אורך זמן ממושך יותר מאשר בישול של אורז לבן.)
* תפוח־אדמה, מבושל או אפוי רצוי לאכול בקליפתו.
* קטניות — אפונה, חומוס, שעועית, עדשים, מכילות הרבה מאוד סיבים.
* רצוי לאכול הרבה ירקות. אין לקלוף את אלה שאפשר לאכלם בקליפה.
* פירות טריים עדיפים על פירות משומרים. גם את הפירות, אם אפשר, עדיף לא לקלף (אגסים, תפוחים).

קיימים תכשירים מרוכזים של סיבים, כמו סובין או רוון. אל תשתמשו בהם על דעת עצמכם. צריך לדעת כמה ואיך. לא כל אחד מסתדר עם התכשירים האלה. הם יכולים לגרום לכאבי בטן, גזים ושלשולים. יש גם אנשים שבגלל בעיות במערכת העיכול אסור להם להשתמש בתכשירים אלה. אנא, התייעצו, איפוא, ברופא או בדיאטני.

ועוד עצה חשובה מאוד. לשתות הרבה נוזלים במשך היום, כי בלעדיהם שום סיבים לא יעזרו להיפטר מהעצירות.

אולגה רז M.Sc.
דיאטנית קלינית

זה מה שיש

חייבים להגביה את המעקות

מומחי המוסד לבטיחות ולגהות פנו באחרונה לכל הגורמים הקשורים בתקנות הבנייה בארץ בתביעה נמרצת, לשנות מייד את תקנות הבניה בנושא מעקות למרפסות. לדברי מומחי המוסד עשרות ילדים נופלים מדי שנה ממרפסות בכל רחבי הארץ כתוצאה מכך שמעקות המרפסות אינם גבוהים במידה מספקת, אף על פי שהם בנויים לפי תקנות הבנייה, כפי שאושרו על־ידי הגורמים המוסמכים. בינתיים, מזהירים מומחי המוסד לבטיחות ולגהות את ההורים לבל יתנו לילדיהם לשים את מיטותיהם ליד חלונות או ליד מרפסות שנסגרו על־ידי זכוכית, כי הדבר יוצר תמריץ לילדים לעלות על המיטה, להתכופף, להוציא את גופם מחוץ לחלון ואז קיימת סכנה מוחשית ואפשרות לנפילתם.

עצה טובה

איך מכבסים כפפות צמר? לובשים אותן, כפפה על כל יד. מרטיבים במים פושרים, מסבנים בסינטבון או בדטרגנט ומשפשפים את הידיים זו בזו. שוטפים במים זורמים, פושרים, חוזרים על כך פעמיים. שוטפים היטב ולוחצים ידיים חזק־חזק, בתנועת שימשוף, לסחיטה. תולים כל כפפה בנפרד, בעדינות, באחת מאצבעותיה. אגב, אם צריכים לכבס גרביים (קצרים) בתנאי שדה (בצבא, בטיול), נוהגים כנ"ל: לובשים כל גרב על יד ומשפשפים...

אבוקדו לאתיופים

„לימדנו את ארצות אירופה לאכול אבוקדו ואני מאמין שנצליח גם ללמד את הקהילה האתיופית". אומר סמנכ"ל מועצת הפירות יוסי

הלפרין עם פתיחת המבצע „אבוקדו לאתיופים", שבמסגרתו יחולקו עשרות ק"ג מהפרי במרכזי הקליטה ובמעונות העולים בישראל. אמנם המבוגרים מתקשים להתרגל לטעמים חדשים, אך הבעיה נפתרה בעזרת תבלין החריף ביותר המוכר היטב לאתיופים — הקמס, ששילב את המוכר עם הלא ידוע. הראשונים לטעום היו הילדים וההצלחה היתה גדולה. אנשי מועצת הפירות מקווים שגם המבוגרים „יכירו" במשך הזמן בטעמו של הפרי.

תנו לגבר חולצת תחרה

מעצב האופנה הצרפתי ז'אן פול גוטיה סבור שזכותם של הגברים, בעידן השוויון, להתלבש יפה. אריגים פרחוניים, משי, תכשיטים, תחרה – מדוע כל אלה יהיו שמורים לנשים בלבד? הלא בימים עברו — בפרט בימי הביניים — לא נפל לבושם של הגברים בהידורו מזה של הנשים!

גוטיה מימש השקפת עולמו ולתורך זה הוא עיצב קולקציה מפוארת של בגדי גברים המבוססים על תחרה: חולצות תחרה, מעילי תחרה, חליפות משי מעוטרות בתחרה... אך בהיותו אדם מעשי הבין ז'אן פול גם קולקציה מקבילה לגברים שאין להם דמיון ותעוזה.

בתמונה: אחד הדגמים הצנועים יותר של גוטיה.

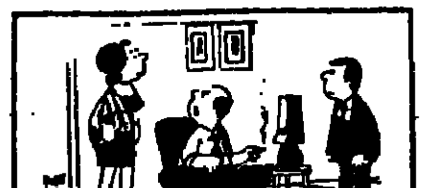

– חוצפה של ילד! אני מימנתי לו את לימודי הרפואה והוא אוסר עלי לעשן!

צמח בית חדש

מהגנים הבוטניים של אוניברסיטת תל־אביב מבשרים לנו על צמח בית חדש, סימניה רחבת עלים. צמח מיערות דרום־אמריקה, אשר טופח במשך שנים רבות בגנים בוטניים בארצות אירופה. לאחרונה הפך להיות צמח בית מבוקש. זה שנה הוא מטופח בארץ ע"י הגנים הבוטניים של אוניברסיטת תל־אביב ומופץ על־ידם.

סימניה מהווה נקודת צבע מושכת בין צמחי הבית: הצמח נושא עלים ירוקים ויפים. גבעולים אדמדמים ופרחים דמויי כד בצבעים בוהקים של כתום, צהוב וארום. הצמח קל לריבוי ובטיפול מתאים יתרום רבות למיגוון צמחי הבית בארץ.

סדנת משכית בחולון

בבית „יד לבנים" בחולון, תיפתח בתחילת פברואר סדנת משכית. או לתר דיוק סדנאות אחרות לאריגה, לקרושה ועובדה מנית, לעבודת מתח ומיקוק ובשיטה יפנית (בטירה), ואל תשאלו אותי איך אוכלים את זה. כל סדנה תכלול 15 פגישות בנות שעתיים וחצי כל אחת ואת דמי ההשתתפות בסך 200 שקלים חדשים אפשר לשלם בשלושה תשלומים.

קצת מספרים

● 85 אחוז משיחות הטלפון הבינלאומיות מתנהלות באנגלית.
● 1540 אסירים שנידונו למוות בארה"ב ממתינים לביצוע גזר־הדין או לחנינה.
● 285.2 מיליון מארקים הוא אומדן ההפסדים של בתי הכל־בו בגרמניה המערבית, בעקבות הגניבות הקטנות.

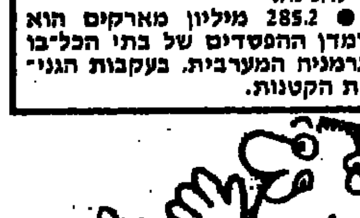

הונגרים בדן

מלונות דן, מתכננים לערוך בין ה־28 בינואר ועד ל־24 בפברואר — חודש הונגרי, בשיתוף נתיבי אוויר אוסטריים, כי בינתיים עוד אין קו ישיר להונגריה ואת ההוויה מקבלים בווינה. יבואו ארבעה אשפי מטבח, כולל קונדיטור, חמישה נגנים צוענים וזמרת, פלוס אווירה מתאימה, תפאורה מתאימה וכו'. כל הכבודה תחגוג שבועיים (עד 12 בפברואר) בדן תל־אביב ואחר־כך תעבור לחיפה.

לשרות הלקוח

התבשרנו על אי אלו שירותים לטובת הלקוח, שהחברות והסוחרים מתחילים עתה לרדוף אחריו.

המשביר לצרכן, למשל, החל למכור מקררים, מקפיאים, תנורי בישול וטלוויזיות. עד כה נמכרו בבתי הכל־בו של הרשת מכשירי חשמל קטנים בלבד. אבל הלקוחות שאלו ודרשו — ואיך לא להיענות? המכשירים (מתוצרת אמקור אמפא) יוצגו בבתי הכל־בו של המשביר ויימכרו בתנאי התשלום (וההספקה) כמקובל בחברה המייצרת.

אגב, אמקור, שחרר לאחרונה גם למכשירי בית קטנים, החל לשווק „טלפונים לאמבטיה" בשלל צבעים. לידיעת כל מי שאוהב אמבטיה צבעונית...

בקניון הרמת־גני, שקצת „ירד" לאחרונה מהכותרות, הוחלט לפתוח את השופר־על עד חצות. המטרה היא להרגיל את האנשים לצאת למסע קניות אחרי שעות העבודה ולהקל על כל מי שאינו מספיק להסתדר עם שעות היום. השופר־כל יעמוד לרשות הקונים בימי א' עד ה' משעה 9 בבוקר עד חצות וביום ששי משעה 9 עד 14 אחה"צ. בשבת — סגור, אבל במוצ"ש (לאחר צאת השבת) פותחים שוב, עד חצות.

המובילה חגגה בר־מצווה: טרם נוצחה ב־13 מחזורים בליגה הלאומית

צל"ש להפועל ת"א בנתניה 1:3

★ מכבי חיפה התאמצה בבית נגד יבנה 0:1 ★ בית"ר ירושלים – בני־יהודה 0:1
★ נצחונות בית מבריקים: הפועל כפר־סבא – מכבי פ"ת 0:3; הפועל פ"ת – הפועל ירושלים 2:4
★ סטאטוס־קוו בתחתית: שמשון – מכבי יפו 1:1; שעריים – הפועל חיפה 1:1 ★ אכזבה: באר־שבע – מכבי ת"א 0:0

● כדורגל

כדורגלני הפועל תל־אביב המשיכו לדהור בפסגה. אתמול, במחזור ה־13 בליגה הלאומית, זכו משה סיני וחבריו בנצחון־חוץ מצוין על מכבי נתניה • 1:3. השנייה בטבלה, האלופה ממכבי חיפה, נאלצה להתאמץ כדי לגבור באיצטדיונה, בקרית־אליעזר, על קבוצת התחתית של מכבי יבנה — 0:1.

שתי הראשונות • הפועל ת"א ומכבי חיפה — יצרו ראש־חץ בצמרת, הרחק לפני השלישית, בית"ר ירושלים. השתיים ייפגשו בעימות ישיר בעוד שבועיים בחיפה.

שתי הקבוצות שנוצחו ע"י המובילות אתמול נשארו במקומותיהן: מכבי יבנה • 12 ומכבי נתניה — 13.

בקרב צמרת בימק"א ניצחה בית"ר ירושלים את בני־יהודה ת"א — 0:1. הירושלמים זינקו קדימה — מהמקום ה־4 ל־3 ובני־יהודה ת"א הדרדרה לאחר שבועות רבים במקום ה־3 למקום ה־5.

קפיצה משמעותית בטבלה ביצעה קבוצת הפועל כפר־סבא, בעקבות נצחונה המזהיר על מכבי פ"ת — 0:3. כפר־סבא עלתה מהמקום ה־6 ל־4 ומכבי פ"ת נשארה במקומה ה־10.

נצחון מבריק קצרה גם קבוצת הפועל פ"ת, במגרשה, על הפועל ירושלים • 2:4. שתי הקבוצות נותרו במקומותיהן: הפועל פ"ת — 7 והפועל ירושלים — 8.

בתחתית סטאטוס־קוו: שמשון ת"א לא יכלה בנתניה למכבי יפו — 1:1 ומכבי שעריים, עם מאמן חדש, אליהו עופר, לא הצליחה לנצל את מגרשה מול הפועל חיפה — 1:1. כל ארבע הקבוצות נשארו במקומותיהן. מעניין לציין שכל הקבוצות מהמקום ה־7 ומטה לא שינו מיקום!

המגרש היחידי עליו לא הובקעו שערים היה בבאר־שבע, שם נפרדו קבוצות הפועל באר־שבע ומכבי ת"א, בתיקו אפס. מכבי ת"א ירדה מהמקום ה־5 ל־6 והפועל באר־שבע לא זזה מהמקום ה־9.
19 שערים הובקעו אתמול במחזור ה־13.

שים לב

אסור לשתוק!

משהו מסוכן, מבהיל, שטוף ראגה, ליווה בשבוע שעבר את הכדורגל הישראלי. המשהו הזה חייב להיבלם לפני שיקבל תאוצה שהבלימה כבר תהיה מאוחרת.

בשכונת הפרבר הרחובותית, שעריים, חיבלו אלמונים במכוניות ובעסקי שלושה מחברי ההנהלה. כדורגלני שמשון תל־אביב הופיעו לאימון ביום חמישי ומצאו על קירות חדר ההלבשה איומים בנוסח שנייר העיתון לא סובל.

התגובה בשני המקרים היתה שונה. גוזר מכבי שעריים, מיקי מיכאלי, שמכוניתו חובלה ושימשת חנותו נופצה, ניסה להרגיע את הרוחות. אולי לטשטש עובדות וסיפר כי הנזק הוא קטן ונאמד ב־60 דולרים. בשמשון ראו את המקרה חמור הרבה יותר והאיש החזק שם — עו"ד עמי פוטל — החליט להתפטר.

אין צל של ספק התגובה שבאה מכוון שמשון סבירה יותר. שם לא עברו לסדר היום. בשעריים; עולם כמנהגו נוהג.

אלימות מסוג פשע שכזה אסור שיחדור לתחום הספורט. אתמול דובר על זגוגיות ואיומים על חדרי ההלבשה. אם לא נבלום זאת לאן נגיע?

* * *

גדולתו של קליין

הכדורגל הישראלי נפרד בשבוע שעבר, באורח רשמי, מגדול שופטיו בכל הזמנים — אברהם קליין.

ההיפני שגמא עשרות אלפי קילומטרים כמעט בכל מגרש כדורגל בארץ, פעט את מריו וממתין עתה להצלחות יורשה, בנו, עמית.

את הפרידה מקליין רציתי לנצל לסיפור אישי: פעם, בבלומפילד, במשחק בין הפועל באר־שבע לשמשון תל־אביב לא הבחין קליין בשער כשר למהדרין שכבש אבינועם עובדיה משמשון. השמשונים עטו על השופט אך הוא לא שינה את החלטתו.

אחר־כך בתום המשחק, בחדר ההלבשה, ידע להודות כי טעה אך לא היתה לו אפשרות לחזור מהחלטתו. הוא גם לא חיפש להחזיר צדק לשמשונים בהמשך.

שופט גדול. ואברהם קליין הוא כזה, יודע להודות בטעויות. אולי זהו חלק מגדולתו. אחרי ככלות הכל מדובר בבשר ודם ומי שלא שופט, לעולם לא יטעה.

* * *

לשמור על פרופורציות

דאי אפשר לסיים בלי כדורסל. למען הדיוק בלי מכבי תל־אביב וזאלגירים קובנה. אני, בניגוד להרבה רבים אחרים, לא יוצא מהכלים אחרי הנצחון 88:86 של האלופה הישראלית על האלופה הסובייטית.

גלי השמחה על משטח הפרקט בבריסל בתום משחק הנצחון, אולי הזכירו ימים נוצצים של מיקי ברקוביץ וחבריו אבל התחושה שנותרה בקרבי היתה שלשמחה מלאכותית, מאולצת.

מי קפץ למגרש, מי שנותר בבית מול המירקע ומי שישאג מתוך המכונית, שכח כנראה שנשארו למכבי תל־אביב ארבעה הפסדים בבית הגמר בגביע אירופה לאלופות.

נצחון על קבוצה סובייטית כבר אינו חידוש. גם לא נדיר. העובדות בשטח הן שמכבי תל־אביב רחוקה מגמר גביע אירופה כרחוק ידי אליהו מבודאפשט.

לשמוח על הנצחון — כן. לצאת מהכלים, לצאת בתרועות — בהחלט לא. צריך לשמור על פרופורציות נכונות ודומני שרבים איבדו אמת מידה בעקבות הנצחון.

אלי יאני מהפועל ת"א נוגח את השער השני לרשת מכבי נתניה (1:3). (צילם: אריה קנפר)

כפר־סבא: הצגה מושלמת

הפועל כפר־סבא — מכבי פתח־תקוה 0:3 (0:0)

משחק צוות, שאמתנות רבת שליטה במרכז השדה, ומעל לכל לחימה ללא פשרות — אלה היו המרכיבים העיקריים בנצחונה הגדול של הפועל כפר־סבא על מכבי פתח־תקוה • 0:3.

חניכיו של המאמן נסים כהן שעלו אתמול לכר־הדשא בוטחים בעצמם, לא נבהלו משמות כמו עודד וגדי מכנס, אייל בגלייבטר, ודורון רבינזון, ותוך כדי שליטה במרכז השדה, הכתיבו את הקצב והפעילו לחץ כבד על שער האורחים מפתח־תקוה.

אם התוצאה בסיום היתה רק 0:3, הרי שהאשמים העיקריים הם חלוצי הקבוצה הכפר־סבאית, שלא היו מרוכזים מספיק כדי לנצל את שפע ההזדמנויות שניתנו להם.

מנגד היתה מכבי פ"ת אתמול צל־של־עצמה, וסבלה מחולשה המדהימה של כוכבה, אייל בגלייבטר ושחקני־הרכש עודד וגדי מכנס, שנשמרו בקפדנות ולא הצליחו להפיק מעצמם מאומה.

כבר בפתיחה אותתו הכפר־סבאים על אשר עשוי להתרחש בהמשך. מייקל יפה ומשה בוארון,

השחקן המצטיין: מייקל יפה

שני הבולטים בשדה, השתלטו אט אט על מרכז השדה ודחפו את חבריהם לעבר שער האורחים. רק חוסר ריכוז שפקד את חלוצי הקבוצה מנע כיבוש שערים בשלבי הפתיחה.

עם פתיחת המחצית השנייה לא השתנתה התמונה, כפר־סבא שבה לתקוף ובדקה ה־58 הצליחה סוף סוף לממש את יתרונה: נח אינשטיין הגביה כדור־קרן; משה מרטה שוער מכבי פ"ת, הדף את הכדור למרכז הרחבה, ומשה בוארון, שהגיח במהירות, הניף את רגלו ובעט נפלא לבין חיבורי הקורות — 0:1 לכפר סבא.

השער עורר מעט את המשחק הפתח־תקואי, אולם ללא תכלית. כפר־סבא המשיכה בהתקפותיה המסוכנות, ובדקה ה־77 כבר — 0:2: מימוני ניצל קפאון בהגנת מכבי פ"ת, חדר לרחבה, חלף על פני השוער מרכוס ומול שער חשוף לא נכשל וקבע — 0:2.

באותן דקות נראתה מכבי פ"ת כקבוצה שבורה וחסרת ישע, מנגד עשתה כפר־סבא במגרש ככל שעלה על רוחה. בדקה ה־80, תוך כדי לחץ רצוף על שער מכבי פ"ת, הצליח מייקל יפה, הטוב בשחקנים, להכניע מקרוב את מרכוס ולקבוע — 0:3 לכפר־סבא.

שפט יוסף ריאמנט, לעיני 2000 צופים, במגרש הפועל בכפר־סבא.

● הפועל כפר־סבא: שטרן, אייזנגר, מרגוון, אוקנין, אינשטיין, בוארון, יפה, גדמיש, מימוני, סיימון, ניזהר.

● מכבי פתח־תקוה: מרכוס, אזובל, פרסלני, חיים יחיאל (רפי כהן), אליהוזייל, גרי מכנס, אלישע לוי, בגלייבטר, נוריאל (ירוחם), עודד מכנס, רבינזון.

חיים לוי

● הניחוש הנכון

.1	בית"ר י־ם – בני־יהודה	1
.2	הפ. כפר־סבא – מכבי פ"ת	1
.3	מכבי שעריים – הפ. חיפה	X
.4	שמשון ת"א – מכבי יפו	X
.5	מכבי נתניה – הפועל ת"א	2
.6	הפ. באר־שבע – מכ. ת"א	X
.7	מכבי חיפה – מכבי יבנה	1
.8	הפועל פ"ת – הפועל י־ם	1
.9	הכח ר"ג – הפועל חדרה	2
.10	בית"ר רמלה – הפועל לוד	1
.11	רמת־השרון – הפ. טבריה	X
.12	הפועל חולון – בית"ר ת"א	1
.13	הפועל יהוד – מכבי עמידר	X

● מלך השערים

.1	ארמלי (מכבי חיפה)	8
.2	איוניר (מכבי ת"א)	7
–.	לוין (הפועל פ"ת)	7
–.	רבינזון (מכבי פ"ת)	7
–.	אלי כהן (הפועל ת"א)	7
–.	לביא (מכבי נתניה)	7
.7	דיין (הפועל י־ם)	6
–.	גלמיליאן (בית"ר י־ם)	6
–.	סיימון (הפועל כפר־סבא)	6

● נוער

הפועל ת"א ניצחת גם בנוער בנתניה 1:2

הפתעה גדולה היתה במחזור ה־13 בליגה הלאומית לנוער בכדורגל כשהפועל ת"א גברה בנתניה על קבוצת־הצמרת של מכבי נתניה — 1:2.

מוליכת הטבלה, הפועל פ"ת, נפרדה בתיקו 0:0 עם הפועל חדרה.

יתר התוצאות: בית"ר ירושלים — בני־יהודה ת"א 2:2; הפועל ראשון־לציון — הפועל חיפה 0:1; מכבי ת"א — הפועל באר־שבע 0:1; מכבי חיפה — הפועל בית־שאן 0:7; הפועל רמת־גן — מכבי יפו 1:1; הפועל כפר־סבא — מכבי פ"ת 0:0.

צמרת הטבלה

.1	הפועל פ"ת	8־28	21
.2	מכבי נתניה	12־20	19
.3	מכבי חיפה	18־26	16
.4	מכבי ת"א	15־19	16
.5	הפועל ת"א	24־25	16

השוער רן הציל האלופה

מכבי חיפה — מכבי יבנה 0:1 (0:0)

שער בודד שנגח חלוץ מכבי חיפה, רוני רוזנטל, בדקה ה־48, העניק אתמול לאלופה, מכבי חיפה, את מלוא 3 הנקודות במשחקה הביתי מול מכבי יבנה (0:1). אולם הצורה בה הושג הנצחון היתה רחוקה מלשבענו.

האלופה המשיכה בסידרת משחקי הנפל בעת האחרונה, המתבטאת בנצחונות דחוקים במשחקי־הבית, נגד יריבות נחותות. המשבר הפוקד את הקבוצה נראה עמוק והיה מוזר לראות כיצד שחקני־מפתח כמו ברוך ממן, זאהי ארמלי, רוני רוזנטל, ציון מרילי, איתן אהרוני ואברהם אבוקרט היו צל־של־עצמם.

המהפך שערך המאמן שלמה שרף כאשר שילב את הצעירים ניר קלינגר, ירון גבעול ועופר מזרחי,

השחקן המצטיין: ירון גבעול

והקפיא על הספסל את משה סלקטר ורפי אוסמו הקטן, הוכיח את עצמו באופן חלקי. הצעירים היו טובים, אולם התמונה הכללית של הקבוצה היתה פושרת.

למכבי חיפה, כראשות ירון גבעול, ניתנו חמישה־שישה מצבי הבקעה מעולים, שהוחטאו, שלושה מהם ב־12 הדקות הראשונות, כולל בעיטה לעמוד השער של ארמלי.

שער הנצחון נכבש בדקה ה־48: ממן שלח כדור־עומק לארמלי, שהתקרם באגף ימין, הגביה על־פני השער, ורוזנטל נגח במדוייק לרשת — 0:1.

יבנה, שהתגוננה במרבית הדקות, הגיבה בהתקפות־נגד, ורק יכולת מעולה של אבי רן, שמנע שתי הבקעות בטוחות מנגיחה של מנשה עלואה (52) ומבעיטת־עונשין של ציון יעקב (82) מ־18 מטר, שמרו על הנצחון.

השופט המצויין יעקב שיינר הרחיק בדקה ה־43 את המחליף אבי כהן מיבנה, שעלב בקוון ממקום מושבו על הספסל.

6000 צופים חזו במשחק.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אלי כהן, קלינגר, מרילי, אבוקרט, גבעול, ממן (סלקטר), עופר מזרחי (אוסמו הקטן), ארמלי, רוני רוזנטל.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, אבי פרץ, אלקבין, סלומון, בוארון, עלואה, בן־שמעון, ציון יעקב, זגורי (אבנעים), שמעון פרץ, ועקנין (רוקבן).

יוסף גלזר

לוין תיעתע בירושלים

הפועל פ"ת — הפועל ירושלים 2:4 (1:1)

נצחון מרשים השיגה אתמול הקבוצה הצעירה של הפועל פתח־תקוה, שגברה במגרשה על הפועל ירושלים — 2:4, תוך מאבק מרתק.

הקבוצה הפתח־תקואית תיפקדה היטב. השחקנים נעו כהלכה ושחקני הנוער, ששולבו בקבוצה, הצדיקו את עצמן.

טעות חמורה של הבלם איתן בורניוק כבר בדקה ה־6 מצאה את אריה שפירא מול רוני ג'רבי, שוער הפועל פ"ת; שפירא, בכדור קשתי, קבע — 0:1 לירושלים.

שחקני הפועל פ"ת הגיבו בהתקפות מוחצות על שער הפועל ירושלים, ושתי קורות של ניר לוין ורונן הלל, בדקות 14 ו־21, סימנו

השחקן המצטיין: ניר לוין

על אשר עתיד להתרחש. ואמנם, בדקה ה־25 השוותה התוצאה: ניר לוין שלח את אלון חזן לרחבה, וחזן, בקור־רוח, מול השוער הוותיק אריה בודרנו הישווה ל־1:1.

עם פתיחת המחצית השנייה המשיכו חניכיו של המאמן דרור בר־נור לתת את הטון, ובדקה ה־55 עלו ליתרון ראשון: המגן דוד לוי הגביה כדור מתוך הרחבה ולוין בנגיחה מדוייקת קבע — 1:2 להפועל פ"ת.

הירושלמים טענו בפני השופט טילינגר כי דוד לוי נגע בכדור בידו, בטרם הגביה את הכדור, אך השופט היה איתן בדעתו, ופסק נמרצות על חידוש המשחק מקו האמצע.

שחקני הפועל ירושלים התעוררו ממשחקם הנירפה, ובדקה ה־62 בעט נסים חלפון כדור למשקוף, וכעבור שתי דקות הפתיע יאיר אסייג בכדור שטוח מ־20 מטר שחדר לרשת והישווה את התוצאה ל־2:2.

התרדמה שתקפה את שחקני הפועל פ"ת במשך עשר דקות נמוגה בהמשך, וקרן משמאל בדקה ה־69 קבעה 2:3: לוין הגביה את הכדור, בודרנו הדף והבלם ניר אלון, שעלה לעזרת ההתקפה, בעט מקרוב פנימה.

בדקה ה־77 הצליח לוין, שהיה השחקן הבולט במגרש, להכניע את בודרנו בפריצה מדוייקת — 2:4.

שפט יאיר טילינגר, לעיני 1500 צופים, באיצטדיון הפועל בפתח־תקוה.

● הפועל פ"ת: רוני ג'רבי, יוסף בורניוק, אלון, דוד לוי, קייסי, בן־שאנן, אלון חזן, בסון, הלל, לוין.

● הפועל ירושלים: בודרנו, תא־שמע, נחמיאס, טורק, ציון, אוחנה, שפירא, שלומי מלכה, דיין, אסייג, בוזגלו, חלפון (בכון).

עמי רוזנברג

● גביע הטוטו

מחרתיים – חצי־הגמר

משחקי חצי־הגמר בגביעי הטוטו בכדורגל ייערכו מחרתיים.

בגביע־הטוטו לקבוצות הליגה הלאומית ישחקו ברמת־גן קבוצות הפועל באר־שבע ומכבי ת"א וכן הפועל פ"ת ומכבי נתניה.

בגביע־הטוטו לקבוצות הליגה הארצית: הפועל חדרה – הכח רמת־גן; הפועל חולון – הפועל עכו.

המשחק המרכזי

הפועל ת"א הבקיעה רק מבעיטות־קרן

מאת יצחק ויסהוף

הפועל תל־אביב — מכבי נתניה 1:3 (1:2)

המאמן דוד שוייצר וחניכיו מהפועל תל־אביב חגגו אתמול בר־מצווה בנתניה. 13 משחקי־ליגה ללא הפסד. הנצחון אתמול על מכבי נתניה — 1:3 — הוכיח כי "האדומים" נמצאים בדרך הנכונה, ואם הובקעו לזכותם רק שלושה שערים אפשר לבוא בטענות רק למנצחים, שלא התאמנו יותר על המידה בהתקפה והשתדלו שלא לספוג.

הפועל ת"א נהנתה אתמול מיכולת טובה של חוליית הקישור שלה, בהנהגת משה סיני ומוריס ז'אנו. השניים ידעו לנווט את משחק קבוצתם, פיטמו את החלוצים אלי יאני ושבתאי לוי בכדורים מדודים, ואף בישלו את שלושת השערים שנכבשו לאחר בעיטות־קרן (שניים על סיני ואחד של ז'אנו).

הגנת הפועל ת"א סבלה מפציעתו של הבלם יעקב אקהויז שכבר בדקה ה־14. הצעיר דוד הרשליקוביץ החליפו. דבר שאילץ את המאמן דוד שוייצר להוריד את יהודה עמר לתפקיד הבלם. מכה

השחקן המצטיין: משה סיני

נוספת שניחתה על הגנת הפועל ת"א היתה פציעה קשה של אילן שוקרון, המגן שלאחר טיפול ממושך חזר לשחק אך באגף השמאלי של ההתקפה. שוייצר הבחין כי שוקרון הפצוע יתקשה לתפקד מול יגאל מנחם הנוקשה, וכך הוצב גבי לסרי מול החלוץ הנתנייתי. חילוף טקטי נבון שהוכיח את עצמו.

30 שניות של שמחה

הגנת הפועל ת"א ידעה להסתדר עם התקפת מכבי נתניה שסבלה מחולשה של שלום תקווה. דוד לביא, שפתח בחוד קבוצתו, הוסט בדקה ה־69 לעמדת הבלם לאחר שנסים ברדה הורחק בגלל משחק גס.

מכבי נתניה, שהופיעה בהרכב צעיר, הסבירה את מיקומה הנחות בתחתית הטבלה. החל מהשוער יעקב בלדב, שהחליף את אריה חביב בין הקורות, איישו עוד שמות אלמוניים את הרכב נתניה. בהגנה היו שני המגינים, מיכה רוזון ואלעד קורן. בקישור החל לשחק חיים לוי, ובהמשך החליפו טל בראל.

בהתקפה היה יגאל מנחם היעיל ביותר, אך כדרוריו היו מיותרים ופגעו במשחק קבוצתו. רוני לוי החליף את תקווה החלש, אך נכנס כשהתוצאה כבר היתה — 1:3.

ותיקי מכבי נתניה בני לס, ברוך חסן, נסים ברדה ודוד לביא היו רחוקים מיכולתם בעבר.

פרט מעניין: כל שלושת השערים לזכות הפועל ת"א הובקעו מנגיחות־ראש לאחר בעיטות־קרן.

קדם לשער הראשון במשחק, שהובקע ע"י דוד לביא, אירוע של כמעט־שער. בדקה ה־7 פרץ יגאל מנחם, חלף בקלות על פני אקהויז והגביה לשער: אלטר הדף את הכדור הישר לרגלי לביא, שבעט חלש לידי השוער המופתע.

בדקה ה־11 לא יכול היה אלטר להושיע. יגאל מנחם פרץ שוב והטעה את אקהויז: מנחם הגביה הישר לראשו של לביא, שנגח היטב לרשת — 0:1.

שחקני נתניה עלזו כדיוק 30 שניות. קרן בעבר השני: סיני הגביה הכדור, שהוסט לעברו של יהודה עמר, שניצב סמוך לשער נתניה, וזה נגח פנימה — 1:1.

הפועל ת"א המשיכה בהסתערות על שער מכבי נתניה. בדקה ה־28 שוב כדור־קרן לזכות התל־אביבים, הפעם משמאל. מוריס ז'אנו הגביה, סיני המשיך בפרחתו לעברו של אלי יאני, וזה נגח מקרוב לרשת — 1:2.

ברדה פגע – והורחק

נתניה פתחה את המחצית השנייה בהתלהבות, והפעילה לחץ על שער הפועל ת"א. אולם ההזדמנויות והכיבושים היו של הפועל ת"א. בדקה ה־55 ביצעו משה סיני ואלי כהן תרגיל בבעיטת־עונשין מ־25 מטר. סיני הסיט את הכדור לכהן, שבעט טיל למשקוף שער נתניה.

בדקה ה־57 ניצב שוב סיני בעמדת הקרן. הכדור הוגבה על פי השער ומגן נתניה, אלעד קורן, נגח לרשתו שלו — 1:3 להפועל ת"א.

לנתניה ניתנה הזדמנות לצמק כשטל בראל בעט לבין חיבורי שער הפועל ת"א, אך אלטר ריחף והדף.

האירוע הסוער של המשחק נרשם בדקה ה־69. נסים ברדה פגע ללא כדור במוריס ז'אנו, וראה את הכרטיס האדום. עוד במחצית הראשונה פגע ברדה ללא כדור בסיני, ללא תגובת השופט אריה פרוסט. פרוסט שלף במשחק צהובים לבני לס ולרוזון ממכבי נתניה.

6000 צופים חזו במשחק במגרש מכבי נתניה.

● הפועל ת"א: אלטר, שוקרון, אקהויז (הרשליקוביץ), ז'אנה, לסרי, עמר, אלי כהן, סיני, ז'אנו, יאני, שבתאי לוי.

● מכבי נתניה: בלדב, רוזון, ברדה, חסן, קורן, חיים לוי (בראל), גבאי, לס, יגאל מנחם, לביא, תקווה (רוני לוי).

חבל היה על הזמן בבאר־שבע

הפועל באר־שבע — מכבי תל־אביב 0:0

בתוצאת 0:0 מאכזבת נסתיים אתמול המשחק בבאר־שבע בין קבוצות הפועל באר־שבע ומכבי תל־אביב. רמת כדורגל דלה איפיינה את המפגש.

באר־שבע, שביקשה להשיג אתמול נצחון מוראלי על מכבי ת"א, כשלה בכל נסיונות הכיבוש, שאליהן הגיעו שחקניה. שחקני־החוד מבאר־שבע, אלי וייצמן, יובל אוחנה ויוסי שושני, גילו חולשה מדהימה, מול שוער מכבי ת"א, בוני גינצבורג.

יובל אוחנה, המתקשה למצות את יכולתו כחוד, היווה את מקור האכזבה לאוהדי הקבוצה. בקישור רגזו אוהדי באר־שבע על אפרים דוידי שלא הצליח לנהל ולנווט כצורה נכונה את חבריו. נראה שהמאמן נחום סטלמך עושה טעות טקטית כאשר מציב דוידי בקישור, במקום בעורף.

מכבי ת"א, המגלה חוסר יציבות בהופעותיה, ניסתה לכבוש שערים בפתיחה. אלי דריקס בהתקפה היה מסוכן, אך יכולת טובה שגילו מגיני באר־שבע, ובראשם שלמה אילוז, רפי בן־חמו ומוטי דאהן, מנעה מהאורחים את כיבוש שערו של זוכוביצקי.

בדקה ה־8 ניצבה באר־שבע בעמדת הבקעה מצויינת אך אלי

השחקן המצטיין: שלמה אילוז

וייצמן, שגה כאשר מסר את הכדור ליובל אוחנה.

במחצית השנייה ניצב אלי דריקס במצב כיבוש שער אולם יציאה נכונה של השוער מריו זוכוביצקי והרחקה של רפי בן־חמו מנעו הכרעת המשחק.

שפט חיים ליפקוביץ, לעיני 4500 צופים, בבאר־שבע.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דאהן, אילוז, גונן, דוידי, אבוגזיר, סולטן (עוזרן), שושני, וייצמן, אוחנה (אוזן).

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, קרמר, אבי כהן, מנשה שמעונוב, איתן לוי, ארז לולו, גולדברג, אלון נתן (בראל), גריאני, דריקס, גוזלי.

ירון כהן מכניע את השוער יעקב אסייג במשחק הנצחון של בית"ר ירושלים על בני־יהודה ת"א (0:1). (צילם רחמים ישראלי)

● במחזור הבא

ליגה לאומית

בני־יהודה ת"א — הפועל ירושלים; מכבי יבנה — הפועל פ"ת; מכבי ת"א — מכבי חיפה; הפועל ת"א — הפועל באר־שבע; מכבי יפו —מכבי נתניה; הפועל חיפה — שמשון ת"א; מכבי פ"ת — מכבי שעריים; בית"ר ירושלים — הפועל כפר־סבא.

ליגה ארצית

הפועל חדרה — מכבי רמת־עמידר; הפועל מרמורק — הפועל יהוד; בית"ר ת"א — הפועל עכו; בית"ר נתניה — הפועל חולון; בית"ר חיפה — הפועל בית־שמש; הפועל טבריה — הפועל רמת־גן; הפועל לוד — הפועל רמת־השרון; הכח רמת־גן — בית"ר רמלה.

ליגה א', צפון

הפועל עליה כפר־סבא — הפועל רעננה; מכבי עפולה — הפועל בית־שאן; מכבי שפרעם — הפועל נצרת־עלית; בית"ר נהריה — הפועל קרית־שמונה; מכבי אח"י נצרת — מכבי טמרה; הפועל קרית־אתא — מכבי אור־עקיבא; הפועל טירת־הכרמל — מכבי חדרה.

ליגה א', דרום

הפועל ירוחם — מכבי קרית־גת; הפועל ראשל"צ — הפועל קרית־אונו; הפועל אור־יהודה — מכבי השקמה רמת־גן; הפועל קרית־מלאכי — בית"ר באר־שבע; לורוס חולון — הפועל רימונה; הפועל בת־ים — הפועל אזור.

● טבלה לאומית

.1	הפועל תל־אביב	13	9	4	0	11־28	31
.2	מכבי חיפה	13	9	2	2	9־21	29
.3	בית"ר ירושלים	13	7	3	3	14־21	24
.4	הפועל כפר־סבא	13	6	4	3	16־21	22
.5	בני־יהודה תל־אביב	13	6	4	3	5־6	22
.6	מכבי תל־אביב	13	5	5	3	14־20	20
.7	הפועל פתח־תקווה	13	5	5	3	15־19	20
.8	הפועל ירושלים	13	5	2	6	22־18	17
.9	הפועל באר־שבע	13	4	4	5	11־11	16
.10	מכבי פתח־תקווה	13	4	2	7	21־15	14
.11	הפועל חיפה	13	3	5	5	15־8	14
.12	מכבי יבנה	13	4	1	8	16־7	13
.13	מכבי נתניה	13	3	3	7	19־17	12
.14	שמשון תל־אביב	13	1	8	4	18־13	11
.15	מכבי שעריים	13	1	6	6	13־8	9
.16	מכבי יפו	13	2	2	9	24־11	8

רק ירון כהן בעט לרשת

בית"ר ירושלים — בני־יהודה ת"א 0:1 (0:0)

בני־יהודה תל־אביב הגיעה אתמול לימק"א במטרה שלא להפסיד נגד בית"ר ירושלים. לפי ההתרחשויות במגרש, לא היו רחוקים שחקניה מנצחון, שאולי היה מסתיע, אך לא את אלה שחזו במשחק.

משחקה של בני־יהודה ת"א היה לקוי בגלל משחק ההתקפה. אהוד בן־טובים התקשה לשחק, ותנועותיו היו מוגבלות. חברו הצעיר משה איזנברג הוכיח כי טמון בו פוטנציאל, שלא הגיע הפעם לידי ביטוי.

קשרי הקבוצה תקפו ושלחו את החלוצים, אולם אלה לא הגיעו למצבי הבקעה קורצים.

מבית"ר ירושלים, המתיימרת להימנות על קבוצות הצמרת, ניתן היה לצפות ליותר. הקבוצה שיחקה ללא התלהבות. שחקניה לא לחצו מספיק, וחוליית קישור חלשה היתה בעוכרי המארחים.

הקישור הירושלמי כלל את מלמיליאן, סמי מלכה, בן־הרוש וקדוש, אך הארבעה פעלו בסירבול ובחוסר תיחכום. רק ב־20 הדקות האחרונות חלה התאוששות במשחקה של בית"ר, ואז גם נכבש שער הנצחון.

השחקן המצטיין: מאיר קדוש

במחצית הראשונה היו לירושלמים רק שתי הזדמנויות. אבל הכדורים לא נבעטו למסגרת שערו של יעקב אסייג מבני־יהודה.

במחצית השנייה חל שיפור במשחק בית"ר. לאחר החמצות של גולדה, סמי מלכה וירון כהן, נכבש שער הנצחון בדקה ה־72: אורי מלמיליאן הגביה קרן; הכדור הגבוה חלף מעל הגנת בני־יהודה והגיע לירון כהן, שמול אסייג לא התבלבל ובעט לרשת — 0:1.

שפט עובדיה בן־יצחק, לעיני 4000 צופים, בימק"א. בן־יצחק שלף צהובים לרוני מאיר (בני־יהודה) ושלמה שירזי (בית"ר).

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, שירזי, הנן אוזלאי (שוורץ), אשש, קדוש, מלכה (בן־אליהו) בן־הרוש, מלמיליאן, גולדה, ירון כהן, אלי אוחנה.

● בני־יהודה: אסייג, בלמק, אדיב, כנה, עלו (רפי שמואל), זמירא, רוני מאיר, אייל חייב, נסים כהן, גודרנה, בן־טובים, איזנברג.

נפתלי קורן

במקום שערים – פגיעות הדדיות

מכבי שעריים — הפועל חיפה 1:1 (1:1)

מכבי שעריים, בהדרכת מאמן חדש, אליהו עופר, לא הרשימה במשחקה הביתי עם הפועל חיפה, שהסתיים ללא הכרעה — 1:1.

החיפנים חלפו בקלות על פני הגנת שעריים החדירה וכבשו שער מהיר בכדור עונשין מ־18 מטר מרגלי רונן רוקמן, שניצל פירצה בחומת שעריים. רוקמן החטיא עד להפסקה עוד שלושה מצבי כיבוש נוחים.

רונן רוקמן ושלומי שטיקר התהלכו ללא בעיות בהגנתה החלשה של

השחקן המצטיין: רונן רוקמן

מכבי שעריים, ורק עמידה טובה של השוער אריר שמירה, מנעה הבקעת שערים נוספים.

מכבי שעריים פתחה את המשחק בסידרת התקפות, אך נכנסה להלם בדקה ה־7, כשרונן רוקמן הצעיד את החיפנים ליתרון 0:1. השער הריץ את החיפנים. שעריים התגוננה, ורק חוסר מזל מנע מהאורחים את הגדלת התוצאה.

סמוך להפסקה התעוררו שחקני שעריים, תודות לקשר הפעלתן שלמה קירט, שחזר לתפקד לאחר היעדרות ממושכת, בגלל פציעה. קירט שיחק במחצית השנייה בחוד קבוצתו ועורר את חבריו שהשיגו בדקה ה־39 את שער השוויון: המגן אלון קופר פרץ מימין, החליף מסירות עם איתן שלום, ומול השוער גיורא אנטמן בעט לרשת — 1:1.

במחצית השנייה לא נראה מאומה במגרש הרחובותי. שחקני שתי הקבוצות הירבו לפגוע זה בזה, והשופט עוזריה צבי, שלף ארבעה כרטיסים צהובים לקירשנר, בלוש ומירו מהפועל חיפה וליצחק צבי משעריים.

1200 צופים חזו במשחק שנערך ברחובות.

● מכבי שעריים: שמירה, קופר, יצחק צבי, חיימוביץ, נחמני, קירט, אבי כהן, צוזמן, איתן שלום, גומברג (עידן), זיתון.

● הפועל חיפה: אנטמן, ליפשיץ, בלוש, קירשנר, בוזורגי, חדד, מירו, בניון (אלחדד), שטיקר, רוקמן, רוני מלכה (ואנה).

אברהם בין

תחלו תחרויות מגן־העצמאות

בפתיחת תחרויות מגן־העצמאות בטניס לנוער, לזכר הטניסאים שנפלו במערכות ישראל, הושגו אתמול התוצאות: בנים: מכבי הצפון — הפועל ת"א 1:2, מכבי הצפון — ספורטן פ"ת 0:3; מכבי ת"א — רמת־פולג 0:2.

במשחקי הבנות העפילה הפועל ת"א למשחק־הגמר, לאחר שגברה על מכבי ת"א — 0:3, ועל ספורטן פ"ת — 0:3. במשחק אחר גברה במפתיע הפועל ירושלים על מכבי הצפון — 1:2.

● במשחק בגביע־המדינה בטניס גברה אתמול מכבי הצפון א' על וינגייט חיפה 0:3.

אקהויז פצוע; ברדה הורחק; אוסמו זומן לסגל

מאת ראובן חנניה

המאמן הלאומי, יוסף מירימוביץ, עשוי להזמין לאימון־הבוקר מחר של נבחרת ישראל בכדורגל את בלם מכבי חיפה, רפי אוסמו, במקומו של יעקב אקהויז שנפצע.

בלם נוסף, נסים ברדה, הורחק. כדי לשתפו יש צורך באישור בית־הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל.

שחקן נוסף שעשוי להיות מוזמן לסגל לקראת סקוטלנד, ב־28 בינואר, הוא ניר לוין מהפועל פתח־תקוה. זאת בגלל ריבוי פציעות בנבחרת הלאומית.

מאבקי תחתית הערב בכדוריד

מאת יוסף חכם

שני משחקי תחתית ייערכו הערב במחזור ה־15 בליגה הלאומית בכדוריד. אליצור הרצליה תארח במכון וינגייט את מכבי פ"ת (8.30) ומכבי קרית־מוצקין, אחרונה ללא נקודות, תשחק באולמה עם מכבי ארזים רמת־גן (7).

שאר המשחקים הערב: הפועל רמת־גן – מכבי נתניה (אולם האוניברסיטה, 8.30); מכבי ראשל"צ – הפועל נוף־ים (7); הפועל רחובות – מכבי רחובות (8.30); הפועל פ"ת – הפועל ראשל"צ (יהוד, 8.30).

● קבוצת הדאנבי של הפועל יזרעאל עלתה אתמול לראשות טבלת הליגה הלאומית לאחר שניצחה במשחק־הצמרת את הפועל רעננה 7:19. ליזרעאל 12 נקודות, לפני רעננה (10) ולאס"א ירושלים (10 נקודות ומשחק חסר). במשחק אחר ניצחה ירושלים את הטכניון • 0:20.

שמשון נרגעה ויפו השוותה

שמשון ת"א — מכבי יפו 1:1 (0:0)

קרב התחתית בין בוגרת הטבלה, מכבי יפו, לשמשון תל־אביב, לא הוכרע אתמול בנתניה והסתיים בתיקו 1:1. תוצאה שמשקפת את יחסי הכוחות במגרש.

המחצית הראשונה היתה שקולה, עם יתרון קל לשמשון. השמשונים, שהופיעו ללא הקשר אבינועם עובדיה (מורחק), השתלטו על מרכז המגרש ותקפו את שערו של היפואי אבי ליברמן. אולם חלוצי שמשון — ויקי פרץ, יום־טוב שוקרון וגדעון דמתי — לא בעטו מספיק לשער יפו.

הקבוצה היפואית התבססה על התקפות מתפרצות, ובאחת מהן, בדקה ה־30, החמיץ אלישע ציפרוט

השחקן המצטיין: שלמה מזרחי

הזדמנות מצויינת. גם לשמשונים ניתנו במחצית זו שתי הזדמנויות. אולם פרץ (19) ואבי מלכה, בנגיחה (41), החטיאו ממצבים קורצים.

במחצית השנייה חל שיפור במשחק. שמשון לחצה על הדוושה ובדקה ה־66 הוליכה — 0:1: ויקי פרץ חדר לרחבה, ועל סף בעיטה הוכשל על־ידי בלם יפו, ישראל דניאל. השופט יצחק אורנד הורה לעבר הנקודה־הלבנה, ושלמה מזרחי קבע, בבעיטה מדוייקת — 0:1 לשמשון.

לאחר כיבוש השער פסקו שחקני שמשון לתפקד. יפו התעוררה ובדקה ה־80 השוותה התוצאה: ציפרוט הפעלתן מסר כדור מדוייק לעופר דגני: הגנת שמשון התקשתה להרחיק את הכדור הפשוט ודגני, בבעיטה מטווח קצר, הישווה ל־1:1.

שחקני שמשון ניסו להכריע את גורל המשחק. הם הגבירו את החוד בשני קשרים־תוקפים. אולם הסתבר, כי איחרו את הרכבת.

המשחק נערך בנתניה, לעיני כ־1500 צופים.

● שמשון ת"א: חדד, אפרים שמעונוב, אלי כהן, אורי כהן, הלל, אבי מלכה, שלמה מזרחי, אריביב, דמתי, פרץ, שוקרון.

● מכבי יפו: ליברמן, סלימה, דניאל, בוטביקה, בק־צורך, אלקריזומבריה, יוסי לוי, ציפרוט, מנשה מזרחי, דגני, אבנימה.

חנן סאיי

הפתעות בגביע המדינה

● הפועל כפר־שלם (ליגה ב') — לורוס חולון (א') 0:1 (0:0). שער־הנצחון: מנשה גורדנה (58). שפט יהושע לויה, לעיני 500 צופים.

● ס.ב. נס־ציונה (ב') — מכבי השקמה ר"ג (א') 1:2 (1:1). לנס־ציונה הבקיעו: יואל כהן, עצמי (11) ושמעון ביטון (47). להשקמה: דני משה (23). שפט יעקב ממן, לעיני 100 צופים.

● הפועל בת־ים — הפועל ראשון־לציון: 1:2 (1:1). לבת־ים כבשו: פנחס מאיר (25) ומאיר בן־גיגי (70). לראשון־לציון: הדר פנחסי (35). שפט שלמה שחר, לעיני 100 צופים.

● הפועל ירוחם — הפועל ראש־העין 0:2 (0:0). כבש לירוחם: פנחס איפרגן (63,20). שפט יוסף שועי, לעיני 150 צופים.

● מכבי חדרה — מכבי אח"י נצרת 0:3 (0:3). שערים לחדרה: עומי נאסר (עצמי, 5) סוכמרי (30) ורוני וייצמן (31). שפט יצחק כהן, לעיני 200 צופים.

● הפועל קרית־שמונה — הפועל רעננה 1:2 (0:0). שערים לקרית־שמונה: שווגר (74) ובן שימול (75). לרעננה: גיטלמן (80). שפט דאוד סוהיל, לעיני 300 צופים.

● הפועל אור־יהודה — הפועל אשקלון 0:1 (0:0).

● מכבי שפרעם — מכבי עוספיה 1:2 (0:1).

יתר התוצאות בסיבוב השישי: מכבי עפולה — מכבי זכרון־יעקב 1:1 (1:1), 0:3 בבעיטות; בית"ר קרית־שמונה — מכבי ג'דירה 1:1 (1:1) 3:4 בבעיטות־11; הפועל מגדל־כרום — מכבי הרקפות 1:2; הפועל קרית־אתא — הפועל כפר־קנא 1:2; הפועל עליה כפר־סבא — הפועל ברטעה 2:5; בית"ר פרדס־כץ — בית"ר ראש־העין 0:1; הפועל עוד — בית"ר בית־דגן 0:1; בית"ר באר־שבע — מכבי באר־שבע 0:0, 2:4 בבעיטות־11.

משחקי הליגה הארצית התחדשו בהפתעות

לוד נוצחה ברמלה 2:1 ובית"ר ת"א בחולון 2:0

משחקי הליגה הארצית בכדור־רגל התחדשו אתמול בהפתעות. הפועל לוד נוצחה במשחק חוץ אתמול, במחזור הי"13, ע"י בית"ר רמלה — 2:1 ובית"ר ת"א נכנעה בחולון להפועל צפרירים — 2:0.

בית"ר נתניה התבססה בפיסגה לאחר נצחון־חוץ במשחק־קצוות על הפועל בית־שמש — 0:3.

קבוצת הצמרת של מכבי רמת־עמידר נפרדה בתיקו אפס במשחקה עם הפועל יהוד מהתחתית.

נצחון נאה קצרה קבוצת הפועל רמת־גן על בית"ר חיפה — 0:3; הפועל חדרה הפתיעה בנצחון חוץ על הכח רמת־גן — 0:2; הפועל עכו גברה במגרשה על הפועל מרמורק — 0:1 בעוד שהפועל רמת־השרון והפועל טבריה נפרדו בתיקו 2:2.

רמלה הפתיעה את לוד בדקות הסיום

בית"ר רמלה — הפועל לוד 1:2 (1:0)

שער יתרון של חלוץ הפועל לוד, משה כהן, לא הספיק לקבוצתו במשחק החוץ המכרען נגד בית"ר רמלה, שניצחה 1:2, בשני שערי־סיום בדקות הי"81 והי"86.

לאחר מחצית ראשונה חלשה פתחו שחקני לוד את המחצית השנייה בתנופה ובדקה הי"51 ניצל כהן טעות בהגנת בית"ר וקבע — 0:1.

תשע דקות לסיום, בעיצומן של התקפות בית"ר, הישווה אריה מזרחי, הטוב במגרש, ל־1:1.

דווקא כשנראה היה ששתי הקבוצות מוכנות להסתפק בתיקו, כהאיטון את הקצב, קבע מזרחי, בבעיטת־מספרת בדקה הי"86 — 1:2 לבית"ר רמלה.

שפט צבי שריר (עם שריר פגוע), לעיני 2500 צופים, ברמלה.

שתי דקות הספיקו לחולון

הפועל חולון — בית"ר ת"א 0:2 (0:0)

שני שערים שכבשו חלוצי הפועל חולון תוך שתי דקות לאחר ההפסקה היקנו לזם נצחון ביתי צודק על בית"ר ת"א — 0:2.

שתי הקבוצות לא שיכנעו במשחקן במחצית הראשונה. לאחר ההפסקה חל מיפנה. החולונים תקפו ובדקה הי"62 הגביה גיל ויתוני כדור־עונשין מימין, וארז שקרוקה נגח — 0:1. כחלוף שתי דקות התנהל בני דמתי המצויין עם הכדור ממרכז המגרש, חלף על פני שני שחקני יריב, כולל השוער, וחדר עם הכדור לרשת — 0:2.

שפט היטב רחמים דינצ'י, לעיני 200 צופים, בחולון.

שממון ביהוד

הפועל יהוד — מכבי רמת־עמידר 0:0

באחד המשחקים החלשים שי־נערכו העונה ביהוד נפרדו קבוצות הפועל יהוד ומכבי רמת־עמידר בתיקו ללא שערים.

שתי הקבוצות היו גרועות. היחידי שבלט היה קשר יהוד, יצחק בן־דרוב, אבל גם הוא נבלע בשממון הגדול.

שפט שלמה יוסף, לעיני 200 צופים, ביהוד.

הצמרת גילתה עדיפות

בית"ר נתניה — הפועל בית־שמש 0:3 (0:1)

קבוצת התחתית של הפועל בית־שמש לא הצליחה להפתיע את המובילה מבית"ר נתניה, שניצחה 0:3 בקרב־הקצוות בבית־שמש.

בית־שמש גרמה לעצבנות למארח; בית"ר נתניה, שייע פייגנבוים ושחקניו ב־10 הדקות הראשונות. המארחים גילו רוח לחימה ופעמיים החטיא עמוס מיימון.

לקראת המחצית חל מיפנה. הנתנייתים החלו לתקוף ובדקה הי־40 קבע הקשר חיים לוי, במבצע אישי — 0:1. בדקה הי"55 שוב היה זה חיים לוי שניצל מישגה בהגנת היריב והעלה ל־0:2. את תוצאת המשחק חתם הוותיק ישראל פוגל, שתי דקות לסיום — 0:3.

שפט יוסף גרוסמן, לעיני 300 צופים, בבית־שמש.

רונן שפירא חולל הפתעה

הפועל חדרה — הכח רמת־גן 0:2 (0:1)

מה קרה להכח רמת־גן? — שאלו 300 הצופים שבאו לאיצטדיון וינטר ברמת־גן וחזו בנצחון־החוץ של הפועל חדרה — 0:2.

חלוצי חדרה, ובמיוחד רונן שפירא, ניצלו היטב את חוסר האונים בהגנת הכח. גיבור המשחק היה שפירא, שכבר בדקה הי"4 ניהל מסירות־כפולות עם אלחדד, וקבע מקרוב 0:1.

גם לאחר ההפסקה נמשכה חולשת הכח ובדקה הי"64 בעט סוחר כדור־קרן ושפירא המכיך את מעוף הכדור לרשת — 0:2.

שפט אבשלום כהן.

שתוף־פעולה: בלושטיין־זהבי

הפועל רמת־גן — בית"ר חיפה 0:3 (0:0)

נצחון משכנע קצרה קבוצת הפועל רמת־גן, ביום שישי, בהכניסה את בית"ר חיפה. שמרים ניצחה העונה — 0:3.

גיבור המשחק היה ירון זהבי שכבש שני שערים בדקות הי"46 והי־89. ממסירות מדוייקות של צדקה ובלושטיין. בין שני השערים הוסיף מאיר בלושטיין, החלוץ המסוכן, שער בדקה הי"75, שקיבל כדור מדוד מ... ירון זהבי.

שפט גבי לוי, לעיני 300 צופים, באיצטדיון ברמת־גן.

אוחנה בעט לרשת 8 דקות לסיום

הפועל עכו — הפועל מרמורק 0:1 (0:0)

שער־נגיחה של לוי אוחנה, חלוץ הפועל עכו, שמונה דקות לסיום, היקנה לקבוצתו נצחון דחוק על הפועל מרמורק — 0:1.

שחקני עכו ניצלו את יתרונם המספרי החל מהדקה הי"63 לאחר שהשופט יעקב כהן הרחיק את חלוץ מרמורק, זרח שעובי, על פגיעה בשחקן יריב.

עד לדקה זו התנהל המשחק ביתרון עכו. שחקני מרמורק צופפו את רחבת שערם. את שאיפתם לתיקו קטע אוחנה, שנגח לרשת את כדור־ההגבהה של דוד חלפון.

800 צופים חזו במשחק בעכו.

● ארצית

הטבלה (אחרי 13 מחזורים)

1.	בית"ר נתניה	10–23	27
2.	הפועל לוד	10–17	24
3.	מכבי עמידר	7–13	24
4.	בית"ר רמלה	10–15	22
5.	הפועל טבריה	14–15	21
6.	בית"ר ת"א	15–18	20
7.	הפועל חדרה	9–14	19
8.	הפועל חולון	12–12	19
9.	הכח רמת־גן	18–14	19
10.	הפ. רמת־השרון	21–17	16
11.	הפועל עכו	11–12	15
12.	הפועל ר"ג	15–15	15
13.	הפועל יהוד	12–7	11
14.	הפועל מרמורק	18–13	11
15.	בית"ר חיפה	15–8	8
16.	הפ. בית־שמש	23–8	5

דו־קרב שערים מסקרן

הפועל רמת־השרון — הפועל טבריה 2:2 (0:0)

ארבעה שערים, כולם במחצית השנייה, חילקו את הנקודות במשחק ברמת־השרון בין קבוצות הפועל רמת־השרון והפועל טבריה — 2:2.

כדורגלני רמת־השרון, שהיו עדיפים, הוליכו בדקה הי"55 0:1 מכדורו החופשי של יצחק נבע, שנבעט ממרחק של 20 מטר.

שחקני טבריה, שעד לדקה זו גילו חולשה, החלו לתקוף ובדקה הי"63 הישווה עופר דן ל־1:1.

מסכת השערים נמשכת ובדקה הי"70 — 1:2 לרמת־השרון, ושוב מכדורו של נבע.

בדקה הי"82 נחתמה תוצאת המשחק בשער שוויון מרגלי הטברייני אילן סעידה — 2:2.

שפט בני כהן, לעיני 400 צופים, ברמת־השרון.

אזולאי וזימן — אלופי הפועל במירוץ־שדה

שלמה אזולאי ודורון זימן, שניהם מהפועל עמק־חפר, זכו אתמול במשותף באליפות הפועל במירוץ־שדה, לאחר שעברו 12 ק"מ בזמן זהה — 37.25 דקות. שלישי הגיע תומר רון מעין־גדי, שהוליך במחצית המירוץ. בזמן 37.34 דקות.

בין הנשים ניצחה מזל שלום (הפועל באר־שבע), שעברה 5 ק"מ ב־17.44 דקות. שניה היתה ערנה לנקרי (הגליל־העליון) — 18.45 דקות, ושלישית — עמאל עבדוללה מסולם־צור — 20.07 דקות.

בגילאי 18, ב־8 ק"מ, ניצח איתן בנישתי (סולם־צור) — 26.12 דקות. נערות. 18: המנצחת — רונית טל (עמק־חפר) — 19.20 דקות.

גיל 16 (5000 מ') — נחשון אוחנה (בני שמעון) 16 דקות; נערות (3000 מטר) עינת גולן עומר — 12.41 דקות; גיל 14 (3000 מטר) — איתן טבק (בני שמעון) 14.05 דקות; בנות גיל 16 (2000 מ') — לימור שופי (הפועל באר־שבע) — 6.34 דקות; גיל 12 — ערן רוזנקר (נהריה) 8.02 דקות; בנות — שרי ארד (הגליל העליון) — 8.59 דקות.

השתתפו יותר מ־600 רצים מ־20 אגודות. התחרות נערכת בפארק־השרון, ליד נחל אלכסנדר.

אולסון שבר את שיאו של בובקה

ארבעה שיאי־עולם באולם באתלטיקה נקבעו בלוס־אנג'לס על־ידי אתלטים מארה"ב.

ביל אולסון החזיר לעצמו את שיאו בקפיצה במוט כששיפר בס"מ את השיא של הסובייטי סרגיי בובקה, שנקבע באמצע השבוע, כשקפץ לגובה — 5.88 מטר.

ג'וני גריי שיפר בעשירית השנייה את שיאו בריצת 880 יארד — 1:46.80 דקה; סימפקינס קפץ משולש — 17.37 מטר, ושיפר בשני ס"מ את שיאו של בנקארצו, ווילי בנקס, שנקבע לפני ארבע שנים; גרג פוסטר רץ 50 יארד משוכות ב־5.88 שניות, ושיפר ב־4 מאיות את השיא הקודם של נהמאייה.

יאריד ניצח בקלות את גילברט

מחולל ההפתעה ב"גראנד־מאסטרס" בניו־יורק, היהודי־אמריקני ברד גילברט, לא יכול היה לשבדי אנדרס יאריד והפסיד בשלב רבע־הגמר — 6:1, 6:2.

יאריד ישחק בחצי־הגמר נגד אלוף ווימבלדון, בוריס בקר מגרמניה, שגבר על השבדי מאטס וילאנדר — 4:6, 6:4, 3:6. במשחק שארך שעתיים.

חצי־הגמר השני יפגיש את המדורג מספר 1, איוואן לנדל מצ'כוסלובקיה, והאקוואדורי אנדרס גומז. לנדל ניצח את טים מאיוט מארה"ב 6:3, 6:3, וגומז גבר על יוהאן קריק — 6:3, 6:2.

ג'ון מקנרו נקנס ב־1000 דולאר לאחר שעלב בצופים ובקוונים, במשחק ההפסד שלו נגד גילברט.

הפועל חיפה — מכבי חיפה 85:90

בדרבי ידידותי בכדורסל גברה שלשום הפועל חיפה על מכבי חיפה — 85:90 (47:53).

קלעו להפועל חיפה: דליל 28; קסקי 21; קומבס 17; נחמיאס 8; פדרמן 6; שביט 4; חיימוביץ 4 ואמישה 2. למכבי חיפה: באטס 23; גורדון 15; שפע 15; י. רוזנברג 10; א. רוזנברג 8; פיסלס 6; גולדשמידט 4; פיינלין 2 וי. דור 2.

שפטו משה וולף ועמיר הלר, בהיכל הספורט ברוממה.

פורת וויזל — אלופי ישראל במרחקים ארוכים

● שחיה

שגב פורת מהפועל הגליל־העליון, זכה אתמול בחולון, באליפות ישראל במישחים ארוכים, כשעבר 1500 מטר בזמן של 17:10.72 דקות.

במקום השני סיים חן גנור (הוד־השרון/בית־ברל) — 17:15.51 דקות, ושלישי יוסי אפל (מכבי קרית־אונו) — 17:18.82 דקות.

בין הנשים זכתה נוגה ויזל (הפועל יזרעאל), שעברה 800 מטר ב־9:56.27 דקות, לפני איילת מאי (הפועל נהריה) — 10:20.19 דקות.

מנצ'סטר־יונייטד הובילה פעמיים ונכנעה לנוטינגהאם 3:2

● הליגה האנגלית

קבוצת נוטינגהאם־פורסט הנחילה בשבת את הפסדה השני בבית למוליכה בטבלת הליגה האנגלית בכדורגל, מנצ'סטר־יונייטד 2:3. לאחר שהשבה פעמיים סיגור של 1:0 ו־2:1.

גיבור־הנצחון היה קולין וולש, שכבש את שני השערים לפורסט, לאחר שהדני ייספר אולסן היקנה יתרון לקבוצתו בצמד שערים.

לעומת זאת ניצחו שלוש יריבותיה של היונייטד וצימצמו את הפער לשתי נקודות.

ליברפול גברה על וסטהאם — 1:3, משעריהם של הדני יאן מולבי, הוולשי איאן ראש והאנגלי פול וולש. במשחק הורחק מגינה הסקוטי הבינלאומי של וסטהאם ריי סטיוארט.

האלופה, אברטון, השיגה נצחון־חוץ על קבוצת־התחתית של בירמינגהאם — 0:2, משער של גרי לינקר שהעלה את מאזנו ל־24 שערים העונה, ומוליך בראש טבלת המבקיעים.

נצחון־חוץ נוסף השיגה צ'לסי על הקבוצה האחרונה בטבלה, ווסט־ברומיץ' — 0:3, משעריהם של ספידי, מארפי ונווין.

נצחון־חוץ השיגה גם ווטפורד על קובנטרי — 0:2, כשג'ון בארנס כבש את שני השערים.

שער של דני וואלאס היקנה נצחון לסאותהמפטון על איפסוויץ' — 0:1.

טוטנהאם נחלה הפסד שלישי תוך שבוע, והפעם בבית נגד מנצ'סטר־סיטי — 2:0. גורדון דייויס ומארק ליליס כבשו את השערים לאורחים. רק 15 אלף צופים חזו במשחק — הקהל המועט ביותר העונה במשחק בווייט־הארט־ליין.

לסטר וארסנל סיימו בתיקו 2:2; קווינס־פארק־ריינג'רס גברה על ניוקאסל 1:3; שער של בראיין מארווד לקראת הסיום היקנה נצחון לשפילד־ונסדיי על אוקספורד — 1:2; לוטון גברה על אסטון־וילה — 0:2.

במשחק המרכזי שנערך בליגה השנייה גברה נוריץ' על פורטסמות — 0:2, והיא מוליכה בראש הטבלה עם 54 נקודות — ב־5 נקודות יותר מאשר לפורטסמות.

אור ליום שישי ניצחה שפילד־ונסדיי את ווסט־ברומיץ' 2:3 לאחר הארכה. במשחק חוזר נוסף בסיבוב השלישי בגביע הליגה.

הליגה האנגלית

1.	מנצ'־יונייטד	20	20–47	55
2.	אברטון	27	35–62	53
3.	ליברפול	27	28–55	53
4.	צ'לסי	25	23–42	53
5.	ווסטהאם	25	23–40	48
6.	שפילד	26	40–42	46
7.	לוטון	27	40–47	44
8.	נוטינגהאם	27	29–43	43
9.	ארסנל	25	28–30	43
10.	ווטפורד	26	42–44	36
11.	ניוקאסל	26	40–36	36
12.	טוטנהאם	26	33–39	35
13.	מנצ'־סיטי	27	33–32	35
14.	סאותהמפטון	26	36–34	33
15.	קווינס־פארק	26	36–30	33
16.	לסטר	27	49–35	26
17.	קובנטרי	26	45–32	25
18.	אסטון־וילה	27	43–31	24
19.	אוקספורד	26	54–38	23
20.	איפסוויץ'	27	39–20	23
21.	בירמינגהאם	26	37–14	18
22.	ו.־ברומיץ'	27	63–23	13

● הפתעה היתה בליגה הסקוטית הבכירה בכדורגל כאשר האלופה, אברדין, נוצחה על־ידי המוליכה, הארטס — 1:0, משערו של ג'ון קאהון בדקה הי"83. היה זה ההפסד הראשון של אברדין בבית לאחר 16 חודשים. להארטס, בראש הטבלה, 33 נקודות, לפני דנדי־יונייטד (29), שהביסה את קליידבנק 4:0.

מחזיקת הגביע מהמעפיל הודחה ע"י קרית־אתא 3:0

● כדורעף

הפתעה מרעישה היתה אמש ברבע־גמר גביע־המדינה בכדורעף כשמחזיקת הגביע, הפועל המעפיל, נוצחה באולם בעין־החורש ע"י הפועל קרית־אתא — 0:3 (15:12, 15:10, 15:4).

שחקני קרית־אתא הצטיינו, כשמעל לכולם התעלו עופר שפק והצעיר יורם בנחמו. בהפועל המעפיל בלט רק ארנון עמיר.

שפט במשחק גבי קראוס.

מוליכת הליגה הלאומית, הפועל בת־ים, לא התאמצה להעפיל לחצי־הגמר, שהביסה באולמה את הפועל העוגן — 3:0 (15:4, 15:6, 15:4).

באולם בגן־השלושה גברה הפועל חניתה/מטה אשר על הפועל בקעת בית־שאן מהליגה הארצית — 3:1 (10:15, 15:5, 15:11, 15:4).

במטה אשר הצטיינו: יוחאי בורנשטיין ודורון ש דמי. בבקעת בית־שאן בלט אהרון גלזר. שפטו אהרון סלע ופינשטיין.

אליצור ת"א הפתיעה אמש כשניצחה את הפועל כפר־סבא 1:3 (15:13, 8:15, 17:15, 15:13). באליצור ת"א בלטו: אמיר סנפיר ושמי מרדכי. בכפר־סבא הצטיינו: דני אורן ואמיר דוידי. שפטו אורי טמפלהוף ונתי הד.

במשחקי הצי־הגמר יתמודדו: הפועל בת־ים נגד אליצור ת"א והפועל חניתה/מטה־אשר נגד הפועל קרית־אתא.

ויליאמס ולארגי לא ישחקו הערב בדרבי

● כדורסל

דרבי הגומלין בליגה הלאומית בכדורסל, מוקד המחזור הי־19, ייערך כבר הערב ב־8 כאשר מכבי תל־אביב תארח בהיכל־הספורט ביד־אליהו את הפועל תל־אביב.

הפועל ת"א תצטרך לוותר על שניים מכוכביה: ארל ויליאמס, הסובל מפציעה קשה ברגלו ומייק לארגי, שעדיין לא החלים מהתקף בגבו. הקבוצה, שנלכדה למשבר חמור, תתקשה לתפקד מול יריבה מעולה כמכבי ת"א, שהמוראל שלה גבוה אחרי נצחונה במשחק השני בבריסל, על ז'אלגיריס קובנה.

בסיבוב הראשון הדהימה מכבי ת"א בנצחון קל — 83:118. גם הערב צפוי מאבק חד־צדדי, מה גם שהפועל ת"א תופיע בהרכב חסר.

השבוע בכדורסל

● הערב בליגה הלאומית: מכבי ת"א — הפועל ת"א.

● שני: בליגה הלאומית: הפועל חיפה — מכבי רמת־גן; הפועל חולון — אליצור נתניה; בית"ר ת"א — אליצור קרית־אונו; הפועל הגליל־העליון — מכבי חיפה. הפועל ר"ג — חופשית.

● רביעי: בגביע־קוראץ': שאלאן — הפועל ת"א (בצרפת)

● חמישי: בגביע־האלופות: מכבי ת"א — סימאק מיילאנו (ביד־אליהו).

מכבי ראשל"צ נגד אליצור רמלה

משחקי הסיבוב השני בליגה הארצית בכדורסל יתחילו הערב אחרי הפוגה של כחודש. בהדום יתמודדו בראשון־לציון שתי קבוצות צמרת במחזור הי־12: מכבי ראשל"צ נגד אליצור נווה־דוד רמלה. אליצור ניצחה בסיבוב הראשון — 73:90. המובילה, הפועל ירושלים, תשחק בקריית־גת (בסיבוב הראשון — 53:86 לירושלים).

שאר המשחקים הערב בדרום: בית"ר ירושלים — מכבי ירושלים (77:86); הפועל גבעתיים — אליצור ת"א/פ"ת (66:60); מכבי חולון/פ"ת — מכבי דרום ת"א (92:81); הפועל גבעת־כרמל/נס־ציונה — הפועל שער־הנגב (42:112).

גם למובילה הצפונית, הפועל נהריה, צפוי קרב־צמרת, בכפר־תבור, נגד הפועל עידוד/תבור. נהריה ניצחה בסיבוב הראשון — 71:92.

שאר המשחקים בצפון: מכבי קרית־מוצקין — מכבי כרמיאל (64:70); הפועל רעננה ב' — הפועל הר־הכרמל (100:89); מכבי חדרה — הפועל איתן גבת (85:59); הפועל כנרת — מכבי נתניה (62:94); הפועל גן־שמואל — הפועל בקעת בית־שאן (76:66).

התמונה המשקפת יותר מכל את המאבק השני בבריסל: לי ג'ונסון וארווידס סבוניס בקרב־קרקע כשאת הכדור נוטל ואלדמאראס חומיצ'וס (13).

שליחנו המיוחד לבריסל, ישראל פז, מסכם את שני המשחקים:

סבוניס אגדה אבל גם מיקי יש רק אחד

ראיתי בעבר את כל המפגשים הכפולים בבית־הגמר בגביע־אירופה בכדורסל בין אלופות ישראל וברית־המועצות. הפעם היו נים. מעניינים יותר. איכותיים יותר, אם־כי התוצאה הסופית בין מכבי תל־אביב וז'אלגיריס קובנה היתה בדיוק כמו בין מכבי תל־אביב וצסק"א מוסקבה. כל קבוצה רשמה נצחון והפסד. גם האכזבה היתה זהה. בלגיה הספה למארחת הקבועה של משחקים אלה.

ז'אלגיריס משחקת כדורסל שונה מזה של צסק"א. סגנונה אמריקני. שחקניה חופשיים, מנהלים משחק יהיר, שוטף, נאה לעין. צסק"א, לעומתה, היתה מסורבלת איטית וחסרת ברק. עם ענק כבד־גוף כמו ולאדימיר טקצ'נקו אי־אפשר לשחק במהירות כמו עם סופרסטאר דוגמת ארווידס סבוניס, כדורסלן שקנה את אהדת כל הצופים, שרובם היו ישראלים ויהודים. אפילו אלה הריעו למבצעיו המצויינים. הם למדו להכירו במשחק הראשון. ממש הפכו מעריצים שלו.

ישנו הבדל משמעותי בין צסק"א מוסקבה וז'אלגיריס קובנה. לא רק במישור המקצועי. הוא מתבטא גם באופי הכדורסלנים. צסק"א מייצגת את המימסד הסובייטי. שחקניה מכופתרים יותר. אם גם במיפגשים בחדרי־חדרים היו חביבים וידידותיים. הם נציגי מועדון הצבא האדום הגאה. יריביהם מז'אלגיריס קובנה כאילו מכוכב אחר — מהרפובליקה הליטאית הקטנה, מדינה חופשית עד למלחמת העולם השנייה. הם אינם מדברים, בינם לבין עצמם, רוסית. שפתם — ליטאית. ואוי אם תאמר להם שהם סובייטים. מייד יתקנו אותך. אפילו ברוגז: אנחנו ליטאים!

תשובה נחרצת, אפילו נעלבת. כאילו פגעו בכבוד המועדון הליטאי.

הבעיה הגדולה היא ליצור מגע עם הכדורסלנים הליטאים בגלל השפה. רק בודדים מהם, כמו חומיצ'וס ויובייישה, דוברים מעט אנגלית. השאר, ביניהם סבוניס הגדול, אינם יודעים שפה זו. אבל מיפגש אתם היו חייכנים ונעימים, כמו גם בהתנהגותם במגרש. ההגינות איפיינה אותם. כדורסלני מכבי ת"א, המנוסים בזירה הבינלאומית, נאלצו להודות שהפעם התמודדו עם קבוצה שונה, סימפטית יותר.

טריקים משגעים

שני המשחקים היו חוויה. בראשון, על־אף ההפסד הישראלי הצורב (94:77), התלהבנו. למען האמת גם נהנינו. וכי כיצד אפשר שלא להתרגש ממשחקו של סבוניס. הענק, גובהו 2.17 מטר, ושבחודש דצמבר 1985 מלאו לו 21 שנה. הוא כוכב־עליון. כדורסלן העושה הכל על המגרש. ממש תענוג לראות את מבצעיו.

מה שעשה במשחק, זה לשני כוכביה שחומי־העור של מכבי ת"א, לי ג'ונסון וקווין מאגי. גבל לא פעם בהתעללות.

סבוניס הוא מעין ציר עליו סובב כל משחקה של ז'אלגיריס. הוא קוטף כדורים, חוסם, מכדרר, קולע, ובעיקר שולח את חבריו. בטריקים משגעים, להתקפות מתפרצות.

אבל גדולתו היא במיוחד בראיית המשחק ובתנועתו הקלילה. למרות גובהו העצום, יש לו שליטה על תנועותיו כאילו לא ניחן בגובה כזה. משתף פעולה עם חבריו. אינו אנוכי. לעתים, כשנמצא במצב קליעה, הוא מבחין שכדורסלן אחר ניצב בעמדה טובה יותר ומייד משגר אליו את הכדור.

שחקנים מרשימים אחרים הם רימאס קורטינאייטיס (מספר 14). גם הוא כדורסלן החמישייה הראשונה של נבחרת ברית־המועצות וולדמאראס חומיצ'וס (13), רכז שאם מותירים אותו לחלקיק השנייה ללא שמירה הוא צולף מכל טווח ועמדה. הרביעי בחבורת ז'אלגיריס, הלובש את מדי נבחרת ברית־המועצות הוא סרגיי יובייישה. בן הי"31. שחקן שכבר עבר את השיא אך עדיין מסוגל להיות מסוכן מאוד.

הקבוצה הליטאית אינה מסתפקת בחמישייה האחת. המאמן מרבה להחליף. הוא שיתף בשני משחקים את כל תשעת שחקניו, בניגוד לרוב הקבוצות האירופיות האחרות. בכלל מכבי ת"א. המתבססות על חמישייה אחת.

מאבק־קיום

לזכותה של מכבי ת"א יש לומר שהצליחה להחלץ, בצורה נפלאה מאותה תבוסה במיפגש הראשון ולנהל משחק־קיום נהדר כעבור 24 שעות. היתה זו לחימה עילאית, שעירערה את בטחונה של ז'אלגיריס. הנצחון המצויין — 86:88 — בסיום דרמטי ראוי לכל השבחים. ג'ונסון ומאגי, שלמדו להכיר את סבוניס האיום במשחק הראשון, הצליחו לא פעם להוליכו שולל.

גם העובדה שבמחצית הראשונה ספג הענק הליטאי שלוש עבירות הקלה עליהם את המלאכה. סבוניס חשש לחסום, להגיע לעימות עם השניים. וזו היתה אחת הסיבות שמכבי ת"א פרצה את הגנת ז'אלגיריס.

נראה ששחקני אלופת ברית־המועצות לא האמינו ביכולתה של מכבי ת"א לנהל מאבק־לחימה אדיר כזה. עובדה, בדקות הסיום המכריעות איבדו במקצת מבטחונם ולמעשה אשמים בהפסד שני כדורסלניה המנוסים ביותר, קורטינאייטיס וחומיצ'וס, שאיפשרו למיקי ברקוביץ' לחטוף את הכדור האחרון ולכסס את נצחונה של מכבי ת"א.

מעניין, מיקי היה במשחק השני השחקן הפחות משכנע בחמישייה הישראלית. מאגי היה בשיאו. ג'ונסון עשה עבודה נאמנה. מוטי ארואסטי לחם והלהיב ודורון ג'מצ'י השתפר מאוד לעומת יכולתו הדלה במיפגש הראשון.

ז'אלגיריס היתה במשחק השני בלחץ. שחקניה ידעו שנצחון נוסף יעלה אותם כבר בשלב מוקדם כל כך לגמר בבודפשט. למכבי ת"א, עם ארבעה הפסדים רצופים. לא היתה בעיה כזו. הקבוצה יכלה לשחק בחופשיות. אם־כי רצתה להשיג נצחון יוקרתי־מוראלי שישחרר אותה מאותו משבר אליו נקלעה אחרי ההפסד המרגיז בלימוז'.

אחרי נצחונה במשחק השני על ז'אלגיריס ניתן לומר שאכן חזרה למסלול. הדבר לא יסייע לה אולי להגיע לגמר. אבל יאפשר לה יותר יציבות במשחקיה הבאים בגביע־אירופה.

צמד ממזרח־אירופה

כבר ביום חמישי, השבוע, אפשר שנראה את תוצאות הנצחון ביד־אליהו, מול סימאק מילאנו. אלופת איטליה, שניצחה בסוף השבוע באולמה את לימוז' 83:77, היא עדיין אחת המועמדות למשחקי הגמר. ספק אם תוכל לגבור על מכבי ת"א ביד־אליהו, מה גם שג'ונסון נמצא בשלבי החלמה סופיים מהפגיעה בידו.

הסנסציה של המחזור הי־4 בבית־הגמר בגביע־אירופה נרשמה, ללא ספק, במדריד שם הצליחה ציבונה זאגרב לגבור על ריאל, בהפרש גדול — 91:108. ערב קודם־לכן בא עוזר־מאמן ריאל, האמריקני קליפורד לויק, "לרגל" במשחק מכבי ת"א — ז'אלגיריס, בבריסל. הוא הודה: ריאל במשבר. בכל זאת קשה היה לשער שהמשבר עמוק כל־כך.

השבוע יהיה המחזור האחרון בסיבוב הראשון בבית־הגמר. נוסף למשחקה של מכבי ת"א נגד סימאק מילאנו, תארח ז'אלגיריס בקובנה את ריאל מדריד, ואילו ציבונה תקצור, קרוב לוודאי, נצחון ביתי על לימוז'.

אוהדי מכבי ת"א הירבו לשאול, אחרי הנצחון על ז'אלגיריס, אם הקבוצה יכולה עדיין לעלות לגמר. קשה להיות אופטימי אחרי ארבעה הפסדים מתוך חמישה מחזורים. הסיכויים קלושים. אבל תיאורטית ישנם. צריך, ראשית כל, לנצח בכל חמשת המשחקים שנותרו למכבי ת"א. בתוכם במדריד ובמילאנו. נוסף לכך יכול להיווצר מצב מיוחד ששאר הקבוצות יסתבכו. אשרי המאמין.

הטבלה

1.	ז'אלגיריס	5	439–470	9
2.	ציבונה	4	368–400	7
3.	סימאק	4	346–343	6
4.	ריאל מדריד	4	371–372	6
5.	מכבי ת"א	5	460–429	6
6.	לימוז'	4	385–353	5

[illegible] הליטאים הכניסו לפאניקה

שחקני ז'אלגיריס הצטערו שלא הורשו לשחק בנו"א * מזוז'סלני קובנה ביקשו סמלים ישראליים נוספים * מה עשה רלף קליין בבריסל! * מארגן המשחקים התעלף והובהל לבית־החולים

מאת ישראל פז, שליחנו בבריסל

* * * ביום חמישי, אחרי נצחון ז'אלגיריס על מכבי ת"א, הורשו כדורסלני האלופה הסובייטית לצאת לטייל ברחובות, וכמובן בחנויות של בריסל. זאת אחרי שקיבלו אינדוקטרינציה. כשחזרו בשעות הצהריים הסתבר להם שאיזוריד בבגדים נעלם. הם החלו לחפש אותו. השחקנים נשאלו אם היו במחיצתו. כולם השיבו בשלילה. היכן נעלם הענק הסופר־סטאר? אולי חשבו שהחליט להצטרף לאנ.בי.איי. אחרי הכל רבים רואים כבר את סבוניס כוכב בכדורסל האמריקני. כמה דקות לפני ארוחת־הצהריים "גילו" אותו. הכדורסלן העדיף להיסגר בחדרו ולחטוף "חרופ". בלי שיגלה זאת לחבריו. בקושי העירו אותו * * * בשיחות המעטות שהיו לישראלים עם הליטאים־הסובייטיים התלוננו שחקני ז'אלגיריס על שלא הורשו לבוא לשחק בתל־אביב. "אמרו לנו שכדאי לבקר אצלכם" — סיפרו. "אם הייתם באים היינו מקבלים אתכם על שטיח אדום" — הפטיר אוהד ישראלי, דובר ליטאית * * * שחקני מכבי ת"א וז'אלגיריס קובנה התגוררו באותו מלון, רמאדה, בבריסל. היחסים לא היו הדוקים בגלל קשיי תקשורת ושפה. אבל הכדורסלן הוותיק רימאס קורטינאייטיס לחץ את ידו של מיקי ברקוביץ כל אימת שהשניים נפגשו. גם במגרש טפח פעם על כתפו של הישראלי * * * עו"ד שמעון מזרחי, יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, סיפר לי כי אחרי המישחק השני פנו אליו כמה מאנשי המשלחת מקובנה וביקשו תוספת של סמלים. אין זה סוד שספורטאי ברית־המועצות והגוש המזרחי להוטים אחרי סמלים. גם עתונאים הבאים מארצות אלה מצויידים בשקיות מלאות סמלים להחלפה. נראה שהדבר דבק גם באנשי מועדון ז'אלגיריס. וסמל מכבי ת"א מצא חן בעיניהם. אגב, בערב הראשון, כשז'אלגיריס היתה המארחת, הגישו הליטאים לישראלים את דגלון וסמל מועדונם. למחרת, כשמכבי ת"א היתה המארחת, קיבלו מהישראלים, בנוסף לסמלים, גם גלויות עליהן תמונת מכבי ת"א ותחרויות הכדורסלנים * * * בין הבאים מישראל לשני המישחקים היה יצחק תרשיש. בעבר חבר הנהלת מועדון ז'אלגיריס ובעשרות השנים האחרונות תושב חולון. סיקרן אותו לראות כיצד יקבלו אותו אנשי קובנה. עיר בה נולד ושהה 63 שנה. הפתעתו היתה נעימה. אנשי ז'אלגיריס קיבלו אותו בחביבות ושהה במחיצתם במשך שלושת הימים בבריסל * * * מי שנראה ביציע בערב השני היה המאמן רלף קליין שהצעיד את מכבי ת"א לזכייה בגביע־אירופה בבלגראד ב־1977, וכיום מאמן נבחרת גרמניה ומועדון סטאורו קלן. רלף, עומד להחזיר השנה ארצה. אוהדי מכבי ת"א רוצים שבא מאזורן לבדוק את האפשרות לשוב ולאמן את מכבי ת"א בעונה הבאה * * * מישחקי אליפות ברית־המועצות וישראל נערכים מדי פעם בבלגיה רק בזכות עסקן־הכדורסל היהודי־בלגי, ליאון ואנדל. מראשי פיב"א וחבר פעיל בארגון אירועים. ואנדל השקיע מאמץ כביר בארגון המישחקים בין מכבי ת"א וז'אלגיריס. הפעם העדיף להיכנס באולם היוקרתי־פורה־נאציונל, המשמש בדרך כלל לקונצרטים ולהופעות תרבות שונות. במקום באולם רויאל־אנדרלכט, הקטן יחסית. אבל אחרי הפסד מכבי ת"א בליבור הסתבר כי המאמץ היה לשווא. רבים, הן מישראל והן ממדינות קרובות באירופה. הנוהגים לבוא לעודד את מכבי ת"א, נשארו בבית. טוענים שהמארגנים הפסידו כסף רב. אגב, מקומות העתונאים נקבעו על במת האולם לגרות שלא היו כוכבי־הערב... * * * ליאון ואנדל חש ברע אחרי המישחק הראשון. הוא התעלף והועבר באמבולנס לבית־החולים. חבריו המארגנים הבלגים היו בפאניקה. הם חששו להתקף־לב. למחרת נראה ואנדל באולם כשהוא בחיים. הוא גילה שלחץ הדם שלו ירד, ולכן התמוטט. אחרי טיפול בבית־החולים נשלח לביתו. אבל מיהר להמשיך לטפל בעניינים. כשפגשתי אותו בנמל־התעופה בבריסל, כאשר עזבנו את בלגיה אמר לי: "אחרי ביצוע כזה אני צריך קצת מנוחה" * * * בנמל־התעופה של בריסל נשמר בהקפדנות מירבית כאשר הגיעו ויצאו הישראלים. כוחות מישטרה וצבא, בשריוניות ובג'יפים, הקיפו את מטוס אל־על. הישראלים פונו בזהירות רבה. "אני מרגיש את עצמי כאיש היושב או כ... פושע" — התלוצץ אחד הנוסעים * * * אחד האוהדים הנוסבעים של מכבי ת"א הוא תת־אלוף רן הינן ופקרה, שאינו מחמיץ שום מישחק חשוב. כמובן, שאיש חיל־האוויר הוותיק היה גם בבריסל. בערב הראשון הופיע בחליפה ובעניבה. למחרת, בא בלבוש פחות אלגנטי. כמו אחד מהחבר'ה. "אצלי זה עיקרון — אמר רוני — אחרי הפסד אני מחליף ביגוד". נסיון עלו עם האוהדים. האמונה הטפלה עמדה במבחן * * * כדורסלן־העבר המצויין של מכבי ת"א, טל ברודי, שהעלה את מכבי ת"א על המפה האירופית הגיע במלווה קבוצת האוהדים. הפעם צירף שני אוהדים פרטיים: את בתו קארין ובנו רן * * * ביציע נראו גם כמה שופטים ישראלים. ביניהם ברוך זליגר, שהגיע לבריסל מבלגראד, שם שפט במישחק בגביע־קוראץ', בין הכוכב־האדום היוגוסלבית ווילרבאן הצרפתית. זלינגר ימשיך לאורתז. שם ינהל מחרתיים מיפגש אחר בקוראץ', בין אורתז הצרפתית וקאורטה האיטלקית * * *

נסים בכר היה מוכן לתיקו...

* * * עכשיו מותר לגלות. מצבו של דורון רבינזון לא היה משופר במכבי פתח־תקוה ראשי הקבוצה לא שבעו נחת מיכולתו ואף שקלו למוכרו. אלא כשהחבל היה על צווארו הבקיע רבינזון צמד לרשת בית"ר ירושלים והצעיד את קבוצתו לנצחון 0:2 אחר־כך בא רכישת האחים עודד וגד מבנס ובמכבי פתח־תקוה מדברים כאילו העונה רק נפתחת עכשיו * * * מנכ"ל חדש לספורטוטו. זהו יצחק שני. בן הי"42 שסיים תקופת שרות ממושכת בצה"ל. שני — כך מספר מטוי חביב — מחליף בתפקידו של עמיהוד תמור שבגיל 72 יצא לגימלאות * * * מאמני הכדורגל של מכבי פתח־תקוה — משה מאירי — והפועל כפר־סבא — נסים בכר — נפגשו ביום שישי באולפני קול ישראל בתל־אביב, בתוכנית הרדיו שריקת הפתיחה. התוכנית שודרה 26 שעות לפני העימות ביניהם אתמול. בתוך האולפן אמרו השניים שהם יהיו מאושרים בתוצאת תיקו 1:1. אחר־כך הסביר מאירי: "נסים ואני חברים טובים. שירתנו יחד בצה"ל. חלוקת נקודות בין שני חברים טובים היא חלוקת צדק" * * *

שוויצר בא לחיפה

* * * דוד שוויצר מנהל אמנם דו קרב עם מכבי חיפה על הבכורה בליגה הלאומית אבל עובדה זו לא הפריעה לו להגיע לחיפה עם רעייתו מירה לבר המצווה של יובל. בנו של חבר הנהלת מכבי חיפה ציון ביטון. בבר המצווה היו נציגים של קבוצות רבות בליגה הלאומית. בנוסף לכל שחקני מכבי חיפה ואנשי ההנהלה היה יצוג נכבד להפועל חיפה בראשות היו"ר יצחק מור ושחקני הקבוצה גיורא אנטמן, שלומי שטיקר, גבי אסטלס וראובן זולר. גם נציגי קבוצות המרכז היו שם. יהודה עמיר (הפועל ת"א), מיקי בן־שיטרית (מכבי שעריים), דוד לוי (מכבי יבנה) יוסי קרמר (מכבי ת"א) ומנשה מזרחי (מכבי יפו). * * * מאיר בן קיקי בעבר שופט כדורגל בליגה הלאומית ומזה 25 שנה מנהל אירועי הספורט במקומות העבודה בחיפה הופתע לאחר שרעייתו שרת יחד עם מזכירת המחלקה למקומות עבודה, בלה אלטיט הכינו מסיבה לציון פעילותו. בין החוגגים היו מאמני הכדורסל ראובן ברוג, ירייב ברישצקי ומשה ביטה. מאמני הכדורגל טיבי ניומן וכן שופטי הכדורגל אברהם קליין שהיה קוותו של בן קיקי ואברהם רייזלה. בנוסף לאלו היו במקום שופט הכדורסל יאיר שמיש. שופט הכדורעף משה שטנצר ורבים אחרים.

התלמיד נטל מקום רבו

* * * חיים ולוביקמן, כוכבה של הפועל חולון, שיחק מול קבוצת העבר שלו הפועל חיפה ללא כל סנטימנטים. חיים אמר לפני המשחק כי משלמים לו כדי לנצח ואכן הוא נלחם והצליח. אביו של חיים, דוד, שאינו מחמיץ את משחקי בנו, חזה במשחק מהיציע. חיים לא איכזב וקלע 5 סלי 3 נקודות * * * יעקב אבאלי המשמש כעוזרו של יעקב אדלר באימון קבוצת הפועל ת"א, עשה זינוק גדול לצמרת האימון. אבאלי אימן בשנה שעברה את קבוצת הנערים של הפועל חיפה. לפני כן במשך שנתיים אימן את קבוצת הנוער של מכבי חיפה וקודם לכן את נשות האגודה. אבאלי ידוע ביריבות האישית הגדולה בינו לבין המאמן הקודם של מכבי חיפה, פנחס גרשון שאימן את מכבי חיפה. אגב, אבאלי ואדלר לקחו את מקומם של גרשון וישראל לב בהפועל ת"א לאחר שהשניים התפטרו * * * מכבי חיפה המפעילה 13 ענפי ספורט החליטה כי בהפסקות משחקי הכדורגל של המועדון ישולבו הופעות של ענפים שלא נמצאים בכותרות. בהפסקת המשחק מול פ.צ. קלן נערכה אתלטיקה ורק הגשם מנע הופעות סיוף, התעמלות והרמת משקולות * * * הסכסוך בין מכבי חיפה למכבי חדרה בכדורסל בעקבות העברתו של עדי גורדון ממכבי חדרה למכבי חיפה לפני שתי עונות עדיין לא הסתיים. מכבי חדרה החרימה זו השנה השניה ברציפות את טורניר הנוער לזכרו של שרגא רמתי ז"ל. לפני שנה הודיעה מכבי חדרה מראש כי לא תגיע ואילו בשבוע שעבר ביטלו את הופעתם יומיים בלבד לפני הטורניר. לפיכך הופיעו רק 3 קבוצות בטורניר זה * * * נצחונה הדרמטי של הפועל חולון על הפועל חיפה בכדורסל השלים נצחון חולוני כפול בחיפה על הפועל ומכבי כששני הנצחונות הושגו לאחר הארכה. כזכור ניצחה הפועל חולון את מכבי חיפה מסל של ניב בוגין בשניה האחרונה של הארכה * * *

אליצור תחית קבוצה לבנה

* * * במגישה שערכו ראשי אליצור הוחלט כי בשנה הבאה יעשו צעדים דרסטיים להפוך את אליצור נתניה לקבוצה לבנה — דיווחו של יצחק ויסהוף. ראשי אליצור לא רואים בעין יפה את הקבוצה המופיעה עם 4 שחומי עור. ההוראה שניתנה לנתניה היא לשנות במהירות את צבע השחקנים ולהופיע עם שחקנים ישראלים רבים יותר בהרכב * * *

המדיניות משתנה, הידידות נשארת

ישראל־אורוגוואי. ידידות של עונים ורבות, עומדות על קשריהן מעבר לתהפוכות השלטון. העיתונים בדרך־כלל אוהדים את ישראל. בעסקי המסחר, ביניים, מישהו מהצדדים תורם קצת יותר. מה לא עושים בשביל ידיד

מאת ד"ר אליהו הויאל

לידידות ישראל־אורוגוואי יש מסורת ארוכה. האורוגוואים מזכירים את שחרור עמם על־ידי הגיבור הלאומי „ארטיגס" ליציאת מצרים, [illegible] של ארטיגס [illegible] לעצמם [illegible] על נשיא אורוגוואי, לואיס [illegible] באריס, בתקופת 47־48, [illegible] לעצמאותה מדינית.

הוא היה לנציג המשלחת האורוגוואית. פרופ' [illegible] נאורה [illegible] לתמוך בהקמת מדינת ישראל. [illegible] האורוגוואית [illegible] על [illegible] אחרות באמריקה [illegible] ללכת בדרכה. [illegible] הנודד [illegible] הנבחרים [illegible] היהודית [illegible].

[illegible] הדורות הבאים [illegible] שלטון [illegible] אורוגוואי [illegible] אמריקה הלאטינית, סבלה מדיקטטורה צבאית 11 שנה (עד 1985) אך גם בתקופת הדיקטטורה היו היחסים בין ישראל לאורוגוואי טובים [illegible] ישראל דאז. [illegible] הצבאי. [illegible] השלטון [illegible] ישראל [illegible] הנוכחי [illegible] ההיפך [illegible] הנכון. היחסים והקשרים טובים יותר בתקופת הדיקטטורה [illegible] פוליטיות [illegible] הקהל לא באו לידי ביטוי. הצטמצמו הקשרים במסגרת צרה של השלטון הדיקטטורי. עתה התרחבו הקשרים הן עם מפלגת השלטון, „האדומים", בראשותו של הנשיא חוליו [illegible] סנגינטי, והן עם ראשי האופוזיציה: בראשותו של וילסון פרירה אלדונטה, מנהיג „הלבנים". אלדונטה ביקר בישראל לא מכבר באורח בשתי הוזק וסקר רבים בידידיו כאן. ביניהם ד"ר אדי קאופמן (מפעילי „אמנסטי"), על־פי עדותו של וילסון, הציל קאופמן את חייו בתקופת הדיקטטורה, על־ידי התערבותו במוסדות בינלאומיים.

עדות לאהדה הרחבה של כל הגופים הפוליטיים באורוגוואי וכולל החזית הבאוהדת, הפרנטה אמפליו, של מפלגות השמאל) היתה השתתפותם של ראשי המפלגות בעצרת לכבוד יום העצמאות הל"ח של ישראל, גם העיתונות, בדרך־כלל, אוהדת את ישראל, אולם. עיתון, בתקופת הבחירות היו גם עיתונים [illegible] העיקר מחוגי השמאל [illegible] את ישראל באיזה [illegible] אורוגוואיה בתקופת הדיקטטורה, [illegible] הנשיא [illegible] ביקורי [illegible] של נציגי השלטון [illegible] עם חילופי השלטון [illegible] של הנשיא החדש באורוגוואי [illegible] ראשי [illegible] גם נשיא ישראל. את הנשיא [illegible] אך ביקורו לא הוגדר באמצעי התקשורת.

קשרי [illegible] הסחר בין שתי המדינות גדלה ביניים. לטובת אורוגוואי. [illegible] מספקות הבשר העיקריות לישראל. בחוגי השלטון שנו אכנם הבעייתו [illegible] אולם [illegible] הכלכלי [illegible] של אורוגוואי אין סיכויים רבים לשינוי המצב. [illegible] שלאחר ביקורו של השר [illegible] וההסכם המסחרי החדש, תחול התקדמות לטובת ישראל. עם זאת, הברות ישראליות, כגון אלסינט, תדיראן, הברות טקסטיל [illegible] לשכת המסחר ישראל־אורוגוואי מנסות לחדור לשוק המקומי. הפקורבים לחוגי המסחר באורוגוואי טוענים, כי חלק מהחברות הישראליות אינו מכבד הסכמים. ההוראה [illegible] בתנאים גרועים ובאיחור. הברת הנ"ל זכתה בפרוייקט בינלאומי ופועלת באורוגוואי בהדרכה ובפיתוח שטחים חקלאיים. לא מכבר, התקיים סמינריון על כותנה [illegible] בהשתתפות מדריכים ישראלים. קיימות תוכניות לחילופי סטודנטים בין ישראלים הלומדים וטרינריה באוניברסיטת מונטבידאו.

ביקורי אישים ישראליים באורוגוואי: [illegible] העבודה, ח"כ עוזי ברעם וח"כ [illegible] הובלטו באמצעי התקשורת. גם נפגשו עם סגן הנשיא, טאריגו, ועם ועדת החוץ בפרלמנט. גם אישים באורוגוואי עומדים לבקר בישראל: באביב 86 יבקר הנשיא סנגינטי והארכיבישוף של מונטבידאו.

הקהילה היהודית במונטבידאו הפגינה פעילות בזמן הבחירות האחרונות. השבועון „סמנריו הבראו", שעורכו הנמניק – חווה ירושלימיקה. עוזר גם את הגיעה הדומיין באידיש ובספרדית ברדיו – הגיב בהריפות על ההופעות האנטישמיות בתקופת הבחירות. רבים מבני הנוער היהודי בתנועות הנוער החלוציות נטו יותר לכוון החזית המאוחדת, הפרנטה אמפליו השמאלנית, וקיימת תופעה, שבניה מקורי אורוגוואי חוזרים כדי לבנות את הדמוקרטיה החדשה באורוגוואי... עם זאת, ישנה זרימה של עליה ובעיקר נוער יהודי. הדבר נובע, אולי, גם מן המצב הכלכלי הקשה. מבחינת מספר העולים, זכתה קהילת אורוגוואי במקום נכבד ביחס לארצות אחרות באמריקה הלאטינית, ואין כמעט משפחה יהודית שאין לה נציג בישראל.

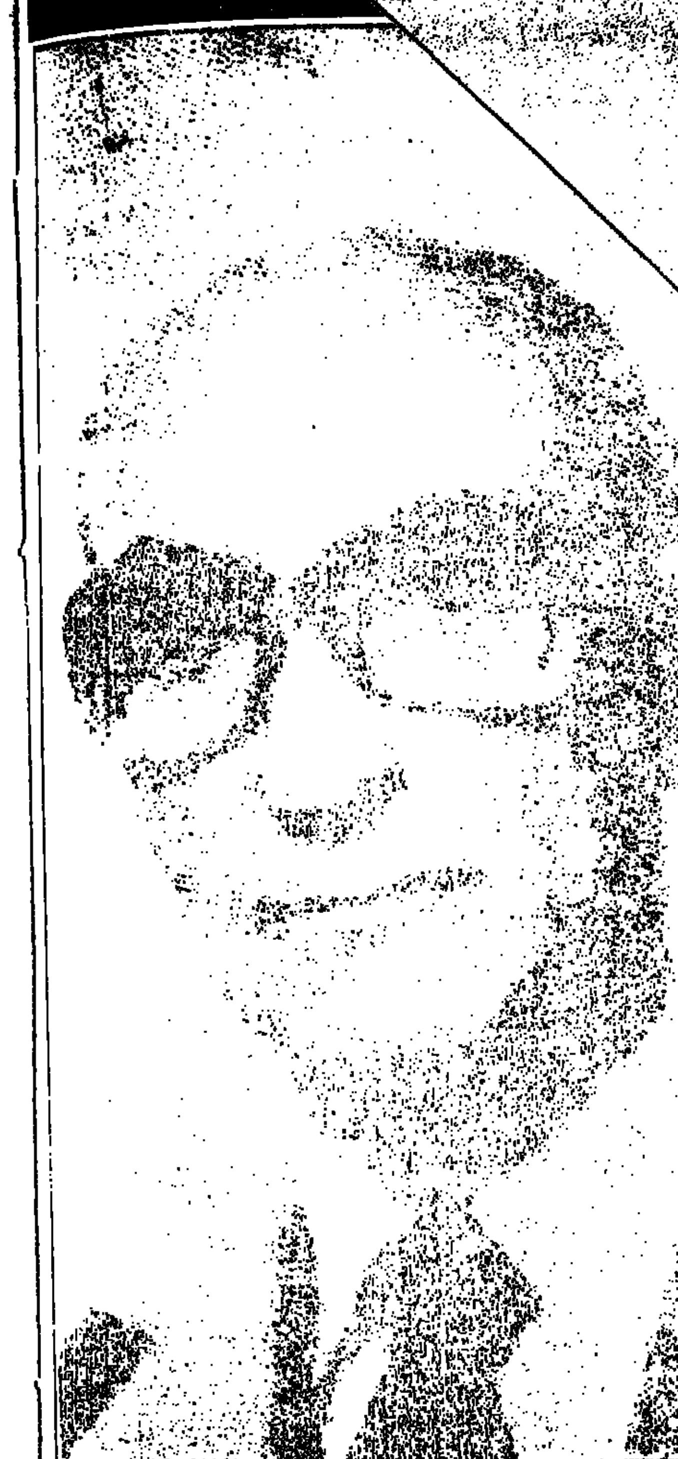

מנחם כרמי
תקשריט טוביט יונר

הברית האסיאנית

צמיחתן הכלכלית, הפוליטית והחברתית של מדינות דרום־מזרח אסיה יכלה להיות דבה לאיןערוך אילו שיתפו פעולה אורי שהשיגו עצמאות ■ טוב מאוחר מלעולם לא

מאת ד.ק. ג'ושי, ניו דלהי

גוף אזורי חדש של מדינות בדרום־מזרח אסיה קם רשמית בחודש שעבר בדאקה. לא מדובר בברית צבאית או בברית פוליטית, ואף לא בארגון בעל השקפה כלכלית אחידה. ואף־על־פי־כן מהווה ועידת שבע המדינות הדרום־מזרח אסייתיות, שנפתחה בדאקה ב־7 בדצמבר, מאורע פוליטי חשוב באיזור.

אף־כי הודו, פקיסטאן, בנגלדש, נפאל, סרי־לנקה, בהוטאן והאיים המאלדיביים כבר שיתפו פעולה בעבר, בתחומים בלתי־פוליטיים מסויימים, הרי רשמית הוקם הארגון לשיתוף־פעולה אזורי בדרום־מזרח אסיה (בראשי התיבות האנגליים שלו: סארק) רק בוועידת הפיסגה בדאקה.

הרעיון לכונן פורום משותף של מדינות דרום־מזרח אסיה הועלה בראשונה ב־1980 על־ידי נשיאה דאז של בנגלדש, זיא א־רחמן, אשר נרצח בינתיים. בימים ההם הוכן בדאקה נייר־עבודה מקיף, ולבירות שונות שוגרו שליחים. במטרה „למכור" את הרעיון. הנשיא רחמן ביקר אישית בניו־דלהי ובאיסלאמאבאד, כדי לשדל את המדינות הגדולות באיזור להצטרף לתוכניתו.

בפגישה הראשונה של שרי החוץ של המדינות השונות, שנערכה בקולומבו, הוחלט כי כל הבעיות הדו־צדדיות שביניהן יהיו „מחוץ לתחום" של שיתוף־הפעולה המתוכנן. סגני שרי־החוץ הללו נהיו ערכה. שבע [illegible] את אופי שיתוף־הפעולה [illegible] מטריאולוגיה, בריאות ופיקוח אוכלוסין, תחבורה, שירותי דואר, שיתוף־פעולה מדעי וטכני, ספורט, אמנויות ותרבות. את כל אחת מן הקבוצות הללו אמורה היתה לכנס אחת ממדינות דרום־מזרח אסיה.

שרי־החוץ של שבע המדינות נועדו בראשונה בניו־דלהי, באוגוסט 1983, ואז אישרו את רעיון שיתוף־הפעולה האזורי. ברוב חוכמה סיכמו, כי החלטות הארגון החדש חייבות להתקבל פה אחד ולא ברוב־קולות. לאחר־מכן התכנסו פעמיים נוספות, כדי ליישר הדורים תוך הכרה בשוני שבתפיסות מדינותיהם בכל הנוגע לשיטות פיתוח, ובכך, שכל ניסיון לשוות לסארק מגדים פוליטיים ואסטרטגיים, יסכל את התוכנית כולה.

אחרי הפגישה בניו־דלהי נועדו שרי־החוץ בבירת איי המאלדיביים, מאלה ב־10 וב־11 ביולי 1984, והגיעו תוך סיפוק עמוק לכלל מסקנה, שהגשמת הרעיון בדבר שיתוף־פעולה אזורי היא עתה בלתי־נמנעת. הם החליטו כי יש לקיים את ועידת הפיסגה בדצמבר 1985 – מסקנה אופטימית זאת היתה רחוקה מן המצב, כאשר ראש ממשלת הודו, אינדירה גאנדי, ונשיא פקיסטאן, זיא אול־חאק, הביעו בספקנות על הצעתו של א־רחמן, אף כי לא דחו את רעיונו על הסף. ועידת הפיסגה בדאקה נערכה על שיתוף פעולה אזורי בתשעה תחומים, על בסיס המלצותיהן של קבוצות העבודה.

שבעת המנהיגים, שהחליטו רשמית על אמנת סארק הם: ראש ממשלת הודו, ראג'יב גאנדי, נשיא בנגלדש ארשד, נשיא פקיסטאן זיא אול־חאק, מלך נפאל, בירנדרה [illegible] בהוטאן [illegible] נשיא סרי־לנקה, [illegible] נשיא המאלדיביים [illegible].

בנושאים פוליטיים וכחילוקי דעות דו־צדדיים — תוך מודעות לחששות, לחשדי ולסיכסוכים ההדדיים — הרי כינונו היה עשוי להביא לאיזור רווח פוליטי נכבד הארוך. למדינות דרום־מזרח אסיה יש הרבה מן המשותף. לא זו בלבד שהן קרובות מבחינה גזעית ותרבותית, יש להן אף זהות היסטורית משותפת, ובתקופת השלטון הקולוניאלי הבריטי עברו עליהן ייסורים השאיפה פוליטיות דומים. צמיחתן הכלכלית, החברתית והפוליטית יכלה להיות רבה לאין ערוך אילו שיתפו ביניהן פעולה אחר השגת העצמאות.

אך סיכסוכים דו־צדדיים והיריבות בין מעצמות־העל זרעו מחלוקת פוליטית וחשדנות הדדית שמנעו כל אפשרות של מימוש רעיון של שיתוף־הפעולה.

הודו לא יכלה ליזום

הודו לא יכלה להתייצב בראש העניין בשל גודלה וגודל אוכלוסייתה. כל יוזמה מצידה היתה מתפרשת כתכסיס נועד להגיע למנהיגות האיזור, אם לא להגמוניה בו, וזאת, מתוך מניעים אנוכיים.

אף־כי ראש ממשלתה הראשון של הודו, ג'אוואהרלאל נהרו, חזר והצהיר בפורומים בינלאומיים כי אין לארצו כל שאיפה להיהפך למנהיגות של האיזור, של קבוצה של מדינות או של תנועת הבלתי־מזדהים. הרי מדינות מסויימות בדרום־מזרח אסיה לא נתנו בו אמון שיעור קומתו הבינלאומי מנע ממנו להביא את מדינות דרום־מזרח אסיה לכלל מכנה משותף, מאחר שמנהיגים בעלי שיעור קומה [illegible] בראש ממשלותיהן [illegible] [illegible]

זיא אול־חאק
[illegible]

בעריכת צבי אמיתי

הכוח החמישי

גאליליאו גאליליי לא צדק כאשר קבע, בתחילת המאה ה־17, כי תאוצת כל הגופים הנופלים לארץ זהה, ללא הבדל מה טיבם של גופים אלה. אייזק ניוטון לא צדק, אשר בנה על הנחה דומה את חוקי התנועה העולמיים! לא צדק גם איינשטיין, אשר בבואו לבסס את תורת היחסות הכללית, הסתמך על שוויון־ערך בין כובד ותנועה מואצת, וטען כי מסלולו של גוף כלשהו בשדה גראוויטציוני אינו תלוי במסתו וכי לוויין מלאכותי של טונה אחת, וגרגיר אבק של מיליגראם אחד, שיוצבו עם מהירות תחילית זהה, ינועו סביב לארץ באותו המסלול.

מסקנה שלילית זו נובעת ממאמר שפורסם ב־6 בחודש זה על־ידי קבוצת חוקרים מאוניברסיטת פורדיו במדינת אינדיאנה, ובראשם פרופסור לפיסיקה באותה אוניברסיטה, אפרים פישבך, בכתב־העת המדעי־תיאורטי „פיזיקל ריוויו לטרס". הם זכו לתשומת־לב רבה בעתונות, בכלל אופיים הנראה כמהפכני.

עד לימיו של גאליליי היתה מקובלת תורתו של אריסטו, לפיה מורכב החומר מארבעה יסודות־אדמה, אוויר, אש ומים — בשיעורים שונים. כל אחד מיסודות אלה שואף לנוע אל „מקומו הטבעי": היסוד העיקרי בחומר הנתון קובע את כיוון התנועה. כך אש בתוספת מים, יוצרים קיטור. האש הוא היסוד החשוב. על כן הקיטור עולה כלפי מעלה. כאשר מרחיקים את האש, הופך הקיטור למים, ואלה יורדים כלפי מטה. אשר למהירות התנועה — וזאת תלויה בשיעור היסוד ה„דומינאנטי" בחומר הנתון. מכאן, שגוף כבד נופל מהר יותר מגוף קל — גוש ברזל נופל מהר יותר מנוצה.

גאליליי היה משוכנע, כי תיאוריה זו אינה נכונה, ולפי האגדה הוכיח זאת, בזורקו מפסגת המגדל הנטוי שבפיזה שני כדורי־תותח, אחד גדול וכבד, והשני קטן וקל יחסית. שני הכדורים הגיעו לארץ בו־זמנית.

מכל מקום, את השקפותיו ביטא הוא ב„דו־שיח" שפורסם ב־1632.

ניוטון סמך על דעת גאליליי, אך מצידו ביצע ניסויים בעזרת מטוטלות מחומרים שונים. איינשטיין היה מודע לניסויים שביצע בתחילת המאה המדען ההונגארי רונלד אטווש, אשר אישרו את הנחותיהם של גאליליי ושל ניוטון.

*

אטווש פירסם את מסקנות מחקרו רב־השנים ב־1922. דו"ח זה שימש נושא למחקר לקבוצתו של פרופסור פישבאך, שנעזר בדוקטורנטים דניאל סודארסקי, אהרון שאפר, קאריק טאלמייג', ובס. אהרונסון מן המעבדה הלאומית שבברוקהייוון. בדו"ח של אטווש מצויינות אי־אלה סטיות מן המוצפה, אך אטווש טען כי מדובר בטעויות מדידה, שאין להן משקל מבחינה סטאטיסטית. לגבי המסקנות הסופיות. ד"ר פישבך ועמיתיו שמו לב לעובדה מוזרה. לבאורה, כי ההפרשים עומדים ביחס ישר למשקלם האטומי של היסודות הנבדקים: בכול שמדובר ביסוד, שגרעין האטום שלו מכיל מספר גדול יותר של פרוטונים וניטרונים, כן גדולה גם הסטייה.

מכך הסיקו החוקרים מפורדיו, כי לא מדובר בטעויות במדידה, כפי שטען אטווש, כי אם סימנים של עוצמה ממשית, והגיעו למסקנה כי יש להביא בחשבון קיום כוח־יסוד נוסף על הארבעה הקיימים, הם כינוהו „מיטען־על" („הייפר־צ'ארג'").

ארבעה הכוחות המוכרים בטבע הם: הכוח האלקטרומגנטי, האחראי לתופעות רבות כגון אור, ריאקציות כימיות, חשמל וכו'.

כוח הכובד (גראוויטציה) האחראי לתנועת גרמי השמיים. שני כוחות אלה — תחום פעולתם בלתי־מוגבל — הווה אומר, הוא משתרע עד אין סוף. אך הכוח האלקטרומגנטי אינו מורגש כמעט במרחקים ומשום שהוא פוחת בשיעור של ריבוע המרחק), כוח הכובד חלש מאוד ואינו מורגש כמעט במישור אטומי, וחשיבותו בריכוזים גדולים של מאסות. אף הוא פועל לתחום בלתי־מוגבל.

לעומתם שני כוחות נוספים: הכוח הגרעיני החזק, המחזיק יחד את הנייטרונים והפרוטונים בתוך גרעין האטום, והחלש־ האחראי לריאקציות התפרקות מסויימות באטומים. שני אלה — טווח פעולתם קצר מאוד, והוא מצטמצם בתחומי גרעין האטום.

ד"ר פישבאך סבור כי „הכוח החמישי" טווחו כ־200 מטרים, וכי הוא פועל בכיוון מנוגד לכוח־הכובד. פעולתו מורגשת יותר לגבי חומרים מכילים נייטרונים ופרוטונים לרוב. אם אומנם כן הדבר — הרי יש להניח, כי „הכוח החמישי" מועבר בעזרת חלקיק־מתווך. אם יתברר כי זה הינו בעל מסה גדולה, הרי נוכחות חלקיקים אלה עשויה לפתור את בעיית „המאסה החסרה" ביקום, המעסיקה את האסטרופיסיקאים.

* * *

פנינו לשני מדענים ישראלים בבקשה להעריך את חשיבות השערתם של ד"ר פישבאך ועמיתיו. פרופסור שלמה אלכסנדר מהאוניברסיטה העברית הביע יחס ספקני לגבי התיאוריה החדשה.

הוא ציין, כי עצם עובדת פירסומה בכתב עת מקצועי־תיאורטי אין בה כדי להוכיח את נכונותה. מחברי המאמר לא ביצעו כל ניסויים בעצמם, והסתפקו בפרשנות לדו"ח על ניסויים שבוצעו בתחילת המאה לפני כ־70 או 80 שנה, בתנאים הטכניים שהיו אז, שאינם נראים מספיקים לפי מושגינו היום: אין להוציא מסקנות מפרשנות זו — כל עוד לא נבדקו טענותיהם מחדש בתנאים מבוקרים מודרניים, מה עוד שמבצע הניסויים הגיע למסקנות הפוכות מאלה של „פרשניו". מדובר במסקנות הפוגעות באחד מן העקרונות שעליהם ביסס איינשטיין את תורת היחסות הכללית שלו — והרי נכונות תורה זו נבדקה ואומתה עשרות פעמים בעשרות השנים האחרונות.

פרופסור חיים הררי ממכון וייצמן למדע מתייחס אף הוא בספקנות לתיאוריה החדשה. הוא הביע תמיהה על המשקל שהעניקו לה אמצעי התקשורת האמריקניים, שבעקבותיהם הלכו אמצעי התקשורת בעולם כולו ובישראל.

בסך הכול מדובר במאמר, הנוטה תוך עירפול. עצם העובדה כי כתב עת האורטי פירסם אותו הינה היובית: המאמר אינו כולל טעויות בולטות ואין לפסלו רק משום שהכוח המשוער פועל למרחקים בינוניים – דבר שאינו מאפיין את ארבעה הכוחות המוכרים, או משום שהכוח פועל להדייה בלבד - הרי כוח הכובד פועל אף הוא בכיוון אחד למשיכה בלבד. עם זה, מדובר בספקולציה טהורה, המבוססת על מה שאטווש ראה כסטיות מקריות — והרי אטווש אינו יכול לקום מקברו ולהגן על עמדתו הוא...

פרופסור הררי אינו רואה בתיאוריה החדשה (אם תתאמת) סכנה יתירה לשימוש בתורת איינשטיין: הן האסטרונומים משתמשים עד היום בתורתו של ניוטון — שתורת איינשטיין באה להמירה — תוך דיוק המספיק לכל צרכיהם. גם גילו כוח חדש — חלש ובעל טווח קצר יחסית, אינו יכול לשבש את המסקנות המעשיות של תורת איינשטיין — תוך דיוק מספיק לכל הצרכים.

ודאי יהיה בגילוי „הכוח החמישי" משום פגיעה עקרונית פילוסופית ביסודות תורה זו. אך בכך מוקדם לדבר — כל עוד שלא נוצעו ניסויים מתאימים (מאז ימי אטווש לא נעשו כאלה בקנה־מידה רחב). „אילו מותר היה למדענים להתערב, הייתי מתערב, כי התיאוריה החדשה תתבדה": סיכם פרופסור הררי את שיחתנו.

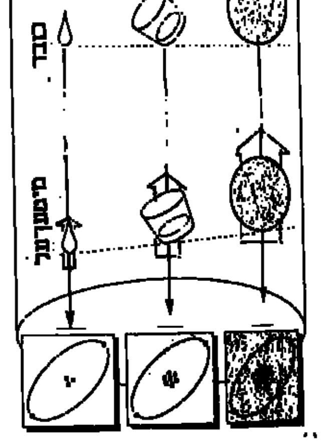

ככל שמספר הפרוטונים והנייטרונים בגוף גדול יותר כן רבה השפעתו של „מיטען־על". בריק תגיע טיפת מים אל הקרקע לפני גביע הזכוכית, ולפני כדור ברזל.

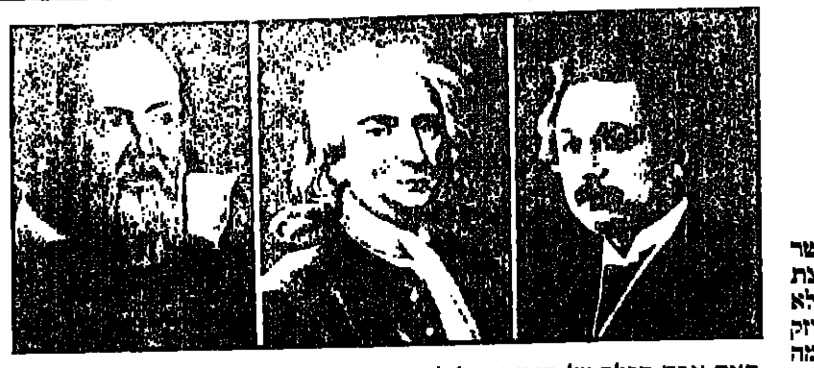

האם אבד הכלח על תורות גאליליי, ניוטון, איינשטיין?

● סימנים של נוכחות חמצן נקי נתגלו בשרידי כוכב שהתפוצץ, אשר כונה „פופוס א'". מדובר ב„סופר־נובה". שבה והפך מימן להליום: בהמשך נהפך ההליום ליסודות כבדים יותר, כגון חמצן וסחמן. מעריכים, כי ה„סופר־נובה" היתה לפני ההתפוצצות הגדולה פי 25 מהשמש.

שיא ה„פאשלות" ל„קולומביה"

מינהל החלל האמריקני מבקש להעניק לכל אחת הטיסות של מעבורות החלל גוון „בלעדי" — כדי לקיים מתח בציבור הרחב ואהדה לפעילותיו, הדרושה לו מטעמים בכספיים — פעילות זו תלויה בתקציבים, המתאשרים על־ידי הקונגרס.

אך מה שאפיין את טיסתה האחרונה של „קולומביה", מעבורת שהוצאה מן השירות לפני שנתיים והוחזרה אליו אחרי שיפוצים יסודיים, היתה שורה של „פאשלות", שגרמו לשבע דחיות של שיגור — חלקן בגלל תקלות טכניות, חלקן בגלל מזג־אוויר בלתי־נוח.

הפעם הוטס ב„קולומביה" חבר הקונגרס, יו"ר ועדה המפקחת על תקציבי נאס"א – והגיע לכך שקוף. אך הדבר היחיד שהוכח הפעם — ושבו לא היה מעוניין המינהל — הוא – כי לאחר טיסות מרובות אין עדיין אפשרות להטיס מעבורות לפי לוחזמנים קבוע. „ברוניה לטעוסי־נוסעים": נוצאה את חיזוקה טענת הפנטאגון, כי מעבורות־החלל אינן די אמינות לשיגורי צבאי בזמן חירום. ויגבר הלחץ לפתח בדיקונן או בצידון טילים לשימוש חד פעמי האמינים יותר. גם בהתחרות עם טילי־השיגור האירופי „אריאן" על הזמנות „פרטיות" להצבת לוויני־תקשורת אין ידה של ארה"ב על העליונה.

העובדה, כי לאחר השיגור באיחור של שלושה שבועות לגבי התאריך שנקבע מראש – פעלה „קולומביה" בסדירה ושיגרה לוויין־תקשורת, אינה משנה. מה עוד שלרוע המזל התגלו תוך כדי הטיסה תקלות נוספות והציוד לצילומו של שביט האליי לא פעל. על כן הוחלט לקצר את מסע „קולומביה" ביום אחד.

אין ספק, הציבור עייף מטיסות המעבורות: אלה שוב שאינן לובשות אופי דראמאטי; פג הקסם הראשונות שבטיסתו של אדם בחלל, של האשה הראשונה בחלל, של תיקון לוויינים שהתקלקלו וכיו"ב. ואין תימה בכך: מאז טיסתו של גאגארין, לפני 25 שנים — שהו 220 בני־אדם בחלל — אוכנם, רובם בתנאים מיטופרים בהרבה מאלה להם נדונו האסטרונאוטים והקוסמונאוטים הראשונים: רובם של טייסי־החלל, הן האמריקנים והן הסובייטים ואורחיהם מארצות ידידותיות, שהתכבדו בטיסות מטעמים של מדיניות־חוץ)

חבר הקונגרס ביל נלסון משוחח עם הארץ מהמעבורת.

— לא יצאו מתחומי „פרברי" כדור הארץ.

את התרופפות העניין שמגלה הציבור במעבורות ניתן להעריך לפי הביקום שהקדישו להן. העיתונים בעיקריהם. ידיעות על טיסות אלו נדחקו מן הכותרות הראשיות אל העמודים הפנימיים – ולעתים קרובות אל שוליהם. אפילו התרגיל הראוותני שביצעו טייסי־החלל בהצבת מבנים בחלל הריק לא זכה לתשומת־לב ראויה: כתבי־העת האמריקניים בעלי התפוצה ההמונית „ניוז" ו„ניוזוויק", אשר בשעתו היו מקדישים לאירועים בחלל עמודי־תמונות שלמים — עברו על טיסה זו בשתיקה. עוברים הקולות ההוהים, שנשא זוכות טיסת המעבורות להעדפה בלתי־מוצדקת לגבי מבצעים חשובים יותר.

עם זה, אס"א עדיין מחפש דרך לגוון את הרכב הצוותים של המעבורות (!) טיסות כאלו תוכננו לשנה הנוכחית: בטיסה הקרובה אמורה לטוס לראשונה „אשה אמריקנית מן השורה" — מורה לפי מקצועה, שנבחרה בין עשרות אלפים מועמדים: תוכננה לסתיו טיסה ראשונה של עיתונאי — ונאס"א מתקשה להחור בבועמד מתאים מבלי לפגוע ב„מתחרים": יש סיכוי, כי ייבחר לתפקיד זה פרשן־הטלוויזיה כרימוס וולטר קרונקייט, שבשעתו נהנה מפופולאריות רבה בארה"ב. קרונקייט היום בן 70.

עדיין רחוקים אנו מ„תנועת תיירים בחלל". גם היום, לאחר קיצוץ תקופת האימונים ל־120 שעות, עולה הכנה לטיסה כ־80 אלף דולרים לאדם. נוסף לדמי־הטיסה עצמם — והרי הטסת קילוגרם אחד במעבורות עלה 5000 דולר!! אין כנראה קופצים רבים על „תענוג" זה על אף טענת אנשי נאס"א כי הטיסה במעבורת בכוחה יותר מטיסה במטוס או מנסיעה באוניית־סיור וראה פריבת „אקילה לאורו".)

הטסת „נוסעים פרטיים" איננה מתפקידו של מוסר ממלכתי כנאס"א. ממשלת ארה"ב מוכנה להרשות „טיסות תיירים" לחברה פרטית אם וכאשר תקום — אך ההברה היחידה בארה"ב שהוקמה לצורך זה רחוקה מיערה. הן מבחינת ההון שברשותה והן מבחינת ידע טכני; ויש להניח, כי יעברו עוד שנים לא מעטות, עד שתתפתח „תנועת תיירים" בחלל.

בינתיים מושך את תשומת־הלב מאמר, שפירסם ג'יימס ואן־אלן, זה שגילה בשעתו את חגורות הקרינה סביב לכדור הארץ, המכונות על שמו בכתב־העת „סיינטיפיק אמריקן" הוא מותח ביקורת חריפה על סדר העדיפויות המעוות של הפעילות האמריקנית בחלל. הוא טוען, כי נאס"א לא ידע להשב בצורה הגיונית את עלות המעבורות ואת מידת ניצולן לצרכים מעשיים: בעוד שתחילה לחץ הפנטאגון על מימוש התוכניות לבנייתן, הרי עתה חדל להתעניין בהן. המחר ששולם בעד בנייתן והפעלתן מנע מיבצעים חשובים, כגון השתתפות ארה"ב ב„מירוץ: אל כוכבי השביט האליי, וקיצץ בתוכניות אחרות. היום, ההצדקה להמשך הפעלת מעבורות בחלל היא התוכנית להשתמש בהן לבניית תחנה קבועה בחלל ולשרתה — אם גם לא ברור לכת תשמש תחנה זו. שהקמתה תעלה עשרות מיליארדי דולרים — ותבוצע על חשבון פעילות מדעית חשובה. ואן־אלן קורא להתנער מ„מיסטיקה של אדם בחלל", ולהתרכז במטעות לא־מאויישים, שבעזרתם הושגו בעבר היישגים רבי חשיבות בחקר החלל.

ירח נוסף ל„אורנוס"

החללית האמריקנית „וואג'ר 2", המתקרבת אל כוכב־הלכת אורנוס, גילתה לוויין נוסף — שישי — במערכת הירחים של כוכב לכת זה.

ניסתבר, כי הירח „החדש" — קוטרו 16 ק"מ בלבד, והוא מקיף את אורנוס במרחק של כ־60 אלף ק"מ. הוא הלוויין הקרוב ביותר לאורנוס, ומסלולו עובר בין זה של הלוויין מיראנדה לבין הקיצונית מבין תשע הטבעות המקיפות את כוכב הלכת.

הירח החדש כונה זמנית בנוטריקון 1U 1985, עד אשר האיגוד האסטרונומי הבינלאומי יעניק לו שם של קבע.

יתר הלוויינים הם אריאל, אומבריאל, טיטאניה, אוברון ומיראנדה. הגדול ביניהם הוא אוברון, שקוטרו 1630 ק"מ.

„וויאג'ר 2" אמורה להתקרב כדי 81 אלף ק"מ אל אורנוס — ב־24 בינואר. אסטרונומים מצפים לגילוי ירחים קטנים נוספים של אורנוס. לכוכב לכת זה טבעות צרות וקרובות בהרבה אל כוכב־זאב מאשר טבעותיו של צדק. סימן הוא — טוענים — כי החומר הכהה שממנו עשויות הטבעות נדחק לעבר אורנוס על־ידי לוויינים זעירים.

זנבו של „האליי"

צילום השביט של „האליי" שלראשונה בארץ הצליחה מצלמה כלשהי לצלם את זנבו. השביט צולם במצפה הכוכבים ע"ש פלורנס וג'ורג ווייז של אוניברסיטת תל־אביב במצפה רמון. עין המצלמה היתה חשופה במשך 40 דקות והטלסקופ עקב במשך הזמן הזה אחר תנועתו של השביט. הקווים הלבנים הקטנים הנראים בתמונה הינם דמויות של כוכבים ש„נמרחו" בתמונה לקווים בגלל תנועת הטלסקופ העוקב אחר השביט. הכתם הלבן העגול הינו ראשו של השביט הנקרא „קומה", וקוטרו כ־270 אלף ק"מ, פי 20 מקוטרו של כדור הארץ. הזנב הנראה בתמונה נמצא מכיוון השמש והלאה והוא עשוי בעיקרו מגז לוהט. אורכו של הזנב 2 מיליון ק"מ. בנתיים התקרב השביט לשמש, והזנב התארך עד לי־12 מיליון ק"מ.

(אילן מנוליס)

תעודת זהות גנטית

בדיקת כתמי־דם, שנותרו במקום הפשע, היא כבר שנים רבות פעולה שגרתית של המשטרה. החסרון שבבדיקה הוא, כי היא עשויה לשמש „עדות שלילית" בלבד: אם אומנם הדם שבכתם שייך לסוג שונה מזה של הפושע — או הקורבן — סימן הוא, כי אין לייחסו לאלה.

אך אם סוגו של הדם שנשפך זהה עם סוג דמו של הנוגע־בדבר, אין זה מוכיח ולא כלום: אנשים רבים מאוד הם בעלי אותו סוג דם... לאחרונה המציאו מדענים בריטיים דרך לזהות דם — וגם זרע והפרשות אחרות — כשייכים לאדם מסויים, ורק לו.

המידע על התכונות התורשתיות — הקובעות גם את פרצופו של האדם, את צבע עיניו ושערו — כלול במולקולה של החומצה הגרעינית דנ"א המצויה בכל אחד מתאי הגוף. מכאן — לכאורה — דרך לקבוע את הזהות על־פי הרכב מולקולת חומצה זו. אלא מאיץ עיקר התפקיד של אגירת התכונות התורשתיות הוא בכך, לדוגמה, שיוולד לא דג כי אם ילד... ההפרשים בהרכב הדנ"א של מינים שונים — אך קרובים זה לזה — קטנים, ומסתכמים באחוזים מעטים. כך בין יצורים בני מינים (גנטיים) שונים. על־אחת כמה־וכמה בין בני־אדם, השייכים כולם למין אחד. כאן ההפרשים נמודדים, במקרה הטוב ביותר, ב„פרו־מילים", דהיינו ההפרש הגנטי בין שני בני אדם עלול להתבטא בשוני של אחת מתוך אלף „אותיות" הצופן בתנאים אלה, השוואה בין דנ"א של שני בני אדם תדמה לחיפוש אחרי מחט בערימה של שחת...

אלא שהחוקרים שמו לב לכך, כי בדנ"א של אדם מצויים קטעים, החוזרים על עצמם. אלה, לכאורה, „מיותרים", מאחר שאינם גורמים כלל לסינתזה של חלבונים: מכנים אותם „מיני־לוויינים". הם זהים כמעט מכחינת רצף רכיביהם, אך אינם דומים באורכם. בעזרת אנזים מתאים הצליחו החוקרים לבודד את הקטעים האלה, ואף להפריד ביניהם. התברר, כי אורכם אינו שווה. דהיינו כי „האותיות" שבתוכם אומנם חוזרות על עצמן, אך מספר „החזרות" אינו זהה (הדבר הוברר בשיטה האלקטרופורזיס. דהיינו על־ידי הצבת הקטעים בתוך שדה חשמלי, כל אחד מהם נע למרחק התלוי באורכו...) התברר, כמו כן, כי מספר הקטעים ואורכם הם תכונות סגוליות לכל אדם ואדם (אלא אם כן שני האנשים הינם תאומים זהים).

המשטרה הבריטית גילתה עניין בשיטת זיהוי חדשה זו: לאחרונה השתמשו בה לשם קביעת זהותו של ילד גאנאי, שעמד להגיע לבריטניה אל אמו. הוטל ספק, אם זו אמו האמיתית. דמו של הילד נבדק והושווה עם דם אמו ודמם של אחיו ואחיותיו. המסקנה היתה: יש סיכוי אחד ל־70 מיליארדים של מיליארדים כי הילד איננו בנה של מי שמציגה את עצמה כאמו. יצויין, כי תוך בדיקה הוברר גם חלקו של האב בהורשת דנ"א לבנו — ללא בדיקת דם האב...

משטרת בריטניה קבעה, כי בשיטת הזיהוי החדשה ניתן לזהות את הדם והזרע שנותרו על אריג צמר — לאחר ארבע שנים. עם זה, התהליך עדיין, ממושך ודורש כוח־אדם מיומן.

מדיזל לקיטור

המגמה לחזור לפחם מורגשת גם בבניית קטרי־רכבת. מפעל הנמצא בעיר לבנון (בניו־ג'רסי, ארה"ב) בונה קטרים הנראים כקטרי־דיזל. גזי הבעירה עוברים תהליך של טיהור כימי, והקטר אינו מפריש עשן. מפעל אחר, במאסאצ'וסטס, מתאים קטרי דיזל להפעלה בפחם. בקטרים אלה מפעיל הקיטור מנועי־חשמל, המסובבים את הגלגלים.

לקראת ועידת הקיבוץ־הארצי

לצאת מן המעגל הסגור

מאת מיכאל זכים

האידיאלים הראשונים, מימי המייסדים, התממשו — הוקמה חברה שטוב לחיות בה. ההתמודדות היום היא בשאלת יחסי הקיבוץ והחברה שבחוץ

לפני שנתיים דנה מועצת הקיבוץ הארצי על ה„דמוקרטיה". תשומת ליבה של התנועה הוסבה אז לביטויה של הדמוקרטיה בחיי הקיבוץ, בעיקר במוסדותיו (השיחה, הוועדות, וכו'). הכוונות לפרש מושג רב־משמעי בענין מקומי בלבד לא היתה צריכה להפתיע איש. חברי קיבוצים מתכנסים כדי לעסוק במצב הדמוקרטיה במשקיהם, בו־בזמן שהדמוקרטיה בארץ סוערת ומתקשה להחזיק מעמד.

לכאורה, הוועידה הנוכחית, המוקדשת לנושא „אני־הקיבוץ־והתנועה אני־והסכנה לדמוקרטיה בישראל". נועדה לתקן את שגיאות העבר. אבל יש לחשוש כי אותה השקפה, אשר קבעה את סדר היום לפני שנתיים, תמנע גם הפעם דיון ישיר ומעמיק.

קיימת נטייה להפרדה בין חיי הקיבוץ והחברה הישראלית, המכשילה ניתוח כן של נושא הקיבוץ וסביבתו. ברוח זו דיבר רכז מטה הוועידה, בציינו כי „הכוונה לא לערבב בריתים בין שני החלקים (של הוועידה)".

שני היבטים של הקיבוץ, המנוגדים זה לזה, הם ביסור הבעייתיות הרעיונית של קיומנו. אני מציע אותם כתחליף לשתי השורות האומרות לאיכלום („אני־הקיבוץ־והתנועה/ אני־והסכנה לדמוקרטיה בישראל") שהוצבו לפנינו על־ידי התנועה כמפתח להתמודדות עם הנושא:

„הקיבוץ אינו דרך חיים טבעית'. אינך יכול לתת לו להתפתח בעצמו. הקיבוץ הוא דרך חיים אידיאולוגית, דרך חיים החותרת תמיד לקראת חלום. בלעדי היסוד הזה, האידיאלים הזה, הרעיוניות הזאת — בלעדי המאמץ המתמיד הזה — הקיבוץ ייהפך לכפר רגיל".

עליזה עמיר־זוהר

„תראה, לולא הייתי מכיר את המציאות, בטח הייתי מאמין למה שאומרים וכותבים (בחוץ, על הקיבוץ). אבל אני חי כאן, יודע שאלה שטויות. אנשים כאן עובדים, מקיימים חיי משפחה ומשתדלים לחיות טוב — כמו בכל מקום בעולם".

חייל־נח"ל

הניגוד בין הציטוטים הנ"ל מתבטא בבחירה בין להיות חברה רגילה או להיות חברה יחודית. במלים אחרות: אם הקיבוץ הוא חברה אנושית „כמו כל מקום בעולם", מרוע אורח חייו מוציא אותו מהמעגל החברתי הלא־קיבוצי? ואם הקיבוץ הוא מקום כה שונה, מרוע חבריו שותפים בכל המנהגים והשאיפות המאפיינים כל חברה?

אנחנו תקועים במעגל סגור, שבו האר־ישות קובעת את ההתנכרות. כתוצאה מכך, תפישת עולם שאינה קוראת נכון את המציאות מתחזקת ומשתרשת, מכתיבה את סדר היום של הוועידה ומכניסה אותנו עמוק יותר למבוי סתום אידיאולוגי־פוליטי.

הסוציאליזם התמסד

הסירוב העקרוני לקשור בין התפתחותו של הקיבוץ לבין התפתחותה של החברה הישראלית נובע מאי־נכונות ללמוד מההיסטוריה. הקיבוץ נכשל בהכרת העובדה שההיסטוריה אינה קופאת על שמריה. מדהים לראות איך השקפת עולם, אשר התבססה על הבנת היסטוריה עמוקה ומתוחכמת, ואף תיפקדה כ„אוונגארד" אמיתי בשעתה, נהייתה אנכרוניסטית, רופפת ונסוגה. מסתמן פארדוקס: הקיבוץ התנתק מההיסטוריה, כאשר התעקש להוסיף לפעול על־פי דרכיו המסורתיות (כגון חלוציות, תנועתיות, ממלכתיות, וכו'), באותה עת שהחברה הישראלית הלכה והשתנתה. בנאמנותו זו בגד הקיבוץ בערכיו המקוריים (המהפכניים), אשר חייבו נטישת השיגרה על מנת לקחת חלק בהיסטוריה.

הקיבוץ הוא קורבן של דיאלקטיקה. התנאים אשר חייבו את המרד חלפו. האידיאלים הראשונים — כה ברורים למייסדים בהתקוממותם הכפולה נגד הבורגנות ונגד הגולה — התממשו, ובכך הפסיקו להיות רלוואנטיים. הוקמה חברה יציבה, שטוב לחיות בה. הסוציאליזם התמסד. בעלות ציבורית וקואופרציות נעשו עובדות חיים בלתי־מעוררות. השוויון והדמוקרטיה, שאומנם התדלדלו במרוצת השנים, מהווים הבסיס הרעיוני של החברה; הם אורח חיים נורמאלי. הם כבר אינם השקפת־עולם ואינם תוצאות של התודעה הציבורית. אין צורך להעלות רעיונות אלה על נס כדי לקיימם: ירשנו אותם כחלק מן המציאות.

השוני בין המוריש והיורש עצום ואפשר למדוד אותו בנורמה מקובלת מאוד בקיבוץ: הבנים מנותבים להתמסר לבית, בניגוד מוחלט לאקט מרחיק־הלכת של הוריהם. דמיון יוצר אשר הוליד את הקיבוץ התחלף בשביעות־רצון. המרד הפך ל„סטאטוס־קוו".

הסתייגותו של הקיבוץ מעבודה שכירה מבוססת על ההנחה המארקסיסטית כי השכר הוא הכלי העיקרי בניצולו של העובד. עד עצם היום הרטוריקה האידיאולוגית שלנו מתמקדת סביב עניין זה. אף־על־פי שנכנסו עובדים שכירים לא מעטים לקיבוץ, הנושא לא „יושב", הוא עוד שרוי במחלוקת המאופיינת על־ידי הצהרות לא־ציניות לחידוש ה„עבודה העצמית" בשחרור מתלותנו בשכירים.

אבל הגינוי של עבודה שכירה אינו נמשך לשטחים „זרים". הדיבורים היפים אינם מהדהדים, למשל, בתעשייה האיזורית, למרות שהמפעלים האלה הם לא פחות בבעלותנו והעבודה בהם לא פחות תורמת לרמת חיינו. כאילו נשכחת דחייתנו את תהליך ניכור העובד ברגע שהניכור יוצא את הגדר.

חידוש המהפיכה הישנה

הוקעת העבודה השכירה על־ידי הקיבוץ מועברת אל השכיר עצמו — הפרולטריון הופך למושפל. המפעל האיזורי נותר כמפגש הכלכלי בין הקיבוץ לבין שכניו, והוא מפגש בין הבוס לבין עובדיו. לכן, תופעת הכפיה המעמדית כלפי הקיבוצים איננה תופעה פתאומית, אלא תהליך מתמשך ומתמתח. בעימות זה נמצאים אנו, בטעות, בצד הלא־נכון של המיתרס. משקיעים מאמצים גדולים כדי להסביר לעצמנו מה אנחנו עושים שם.

הקושיות הנוצרות בעקבות התמגרותנו הן כה מורכבות עד שאינן זוכות לתשובות שגרתיות. ההתמודדות איתן תכריח אותנו לחדש את המהפיכה הישנה בנוסח מעודכן — ביצוע שינוי היסוד במבנה הקיבוץ. אין מנוס אלא לרופף את המסגרת התנועתית ולאפשר לקיבוץ הבודד להשתייך למסגרת איזורית. נוצר מצב. בו אינטרסים כלכליים וחברתיים יבואו לידי התאמה בין הקיבוץ לשכניו. דוגמה אפשרית: אינטגרציה בבתי־הספר תהפוך אותנו לשותפים מלאים, לטוב ולרע. פתאום יהיה לנו איכפת מאוד מהי תוכנית הלימודים של מיליון תלמידים בארץ. נצטרך להכניס את עקרונות הקיבוץ לתוכנית זו. צעד זה יביא לפירוק חלקי של מערכת החינוך הקיבוצית, שאף זה מעשה חיוני. משום שאין דרך טובה ממנה ללמד את ילדינו מהו סוציאליזם.

עיתונות הדיפרסיה

מאת יונתן שם־אור

אדם ברוך לא אשם. הוא כזה, בכלל. אף אחד לא אשם. העיתונות הישראלית נראית כמו שהיא בגלל אלה שכותבים בה. אבל לאדם ברוך, ולעוד כמה דמויות מוכרות פחות לציבור שמחוץ לבראנג'ה, יש חלק גדול בזה. אין מה לעשות, לטוב ולרע בעיקר לרע.

ותיקי בית־סוקולוב מביטים בהשתאות מבוגנת במה שהם מכנים „עתונות הכסאח". הדור הצעיר, בעצם, קצת מפחיד אותם. האירוניה הדקה מפנה את מקומה למכות ישירות. לך ותהיה אנין ריכור בתא המעצר באברבנאל, ותגמור באונס קבוצתי במקלחת. האמת היא, שהעתונות הנוכחית היא לא עיתונות כסאח היא משהו אחר לגמרי.

הכל מתחיל בעתונות החדשה, שימיה כימי הדור. בואו נפסיק להיות צבועים, אמרו, ונמהל את דעתנו בתוך האינפורמציה שאנחנו מוסרים לציבור. זו היתה הגישה, וזו גישה לא בלתי נבונה. אין אינפורמציה אובייקטיבית. כל מערך מלים נושא בתוכו התייחסויות ערכיות, גלויות או סמויות. רק סמלים מתמטיים הם נקיים (כמעט כתבתי חפים) ממטענים ואסוציאציות. אם זה כך, אמרה העתונות החדשה, בואו נכתוב בגלוי, ונעמוד מאחורי המלים שלנו. לא רק פרשנות. אלא את הידיעות עצמן.

נחום ברנע, שנמוג בעיתון שהוא עורך עכשיו, היה הראשון. הטור שלו ב„דבר השבוע" היה אולי הנציג הטוב ביותר עד היום של הגישה הניו־יורקית הזאת. אמנון אברמוביץ' כבש בסערה את „חותם", ואמנון דנקנר לא איחר לתפוס את הגל ב„הארץ". לא פלא שהטורים הללו צמחו באנינים שבעיתונים הישראליים. אדם ברוך, או עורך הירחון היומרני „מוניטין", גידל דור של כתבים ועורכים, שיכתב תיכף אותם, ותיכה, לזכותו, יש לו תפישה עיתונאית ברורה להלוטין, בניגוד כמעט גמור לעדר כתביו.

לפני למעלה מעשרים שנה זה היה אורי אבנרי, הוא היה המודל העיתונאי לכל כתב מתחיל. אהרון בכר, הכותב היום בעייפות מובנת מהדר מוסק ורב־ערוצי במנהאטן, מעיד שהוא ניסה לכתוב כמו אבנרי. רבים היו כמוהו. אבנרי, בלי ספק נשאר העיתונאי הטוב ביותר בארץ, אבל אף אחד לא רוצה יותר להיות כמוהו. לאבנרי היתה מכונית מוסטאנג. היום הוא מגיע לכסית, כהרגלו מדי יום שישי, במכונית וולבו חדשה. דווקא וולבו. כמו לשרים, כמו למנכ"לים. אולי זה קשור לעניין.

אחרי כך הופיע פתאום בחור ירושלמי, יוסי קליין, ועורך את המקומון הרציני הראשון בארץ. זה היה „כל העיר", שיצא פעם בשבוע והפך להצלחה. הוא האבא של „העיר" התל־אביבי, בשהקימו את „חדשות" לקח אותו עמוס שוקן, הבעלים של האימפריה המקומונית בישראל, והעמיד אותו בראש מערכת העיתון היומי הראשון המצליח לצאת ולשרוד מאז קום המדינה. הכעס והתסכול המובנים של אבנרי מצאו להם מוצא בכינוי „חינמון" שהמציא למקומונים — עיתון שלא קונים אינו יכול להימדד. זאת, כמובן, רק אמת חלקית.

ידיעות, איפה „ידיעות אחרונות". את „ידיעות אחרונות" מנהל ועורך אחד האנשים המוכשרים במדינה, שלא כתב מימיו מלה אחת בעיתון, דב יורקובסקי. ל„ידיעות" יש שיטה: אנחנו מספיק גדולים, הם אומרים, מכדי שנתחיל ליזום דברים חדשים. אבל, אם המתחרים יעשו משהו, נגיב. מדיניות התגובה הזאת הביאה את אדם ברוך לדב יורקובסקי. „ידיעות" משיב מלחמה. קודם כל, המקומונים, ובראש ובראשונה המקומון התל־אביבי של „ידיעות". לנושא הזה אחראי ברוך. אחרי שהעניין יוצב, מתחיל ברוך לערוך את המוסף לשבת של העתון הגדול ביותר במדינה. התוצאה נראית מיד.

בעיתונות הישראלית יש חלוקה חדה מאוד בין המגאזין השבועי ובין החדשות. למרות יומרותיה להיות חדשה, עיתונות החדשות אינה שונה כלל מהעיתונות הקלאסית. הפנייה הישירה שבכותרת, נוסח „בגין, בגין, צא התוצה", לפני ידיעה על אזכרה למות רעייתו תוך ציון המקום והזמן, איננה יותר מאשר סגנון. החוק של חמשת הדבליוס (W) נשמר. מי, מה, מתי, איפה, למה. ידיעה שאינה מכילה תשובות לכל החמישה, היא ידיעה לקויה. הגישה היא עניין של אינטרפרטציה של העורך, אופנה, ונסיון המערכת לנחש מה הוא הדבר המעניין ביותר את הציבור.

הסגנון נהפך לתוכן

„חדשות", שהפך את הסגנון לתוכן, הוא כמובן המוביל. אבל, ל„חדשות" קרו שני דברים בדרך לתפוצת חמישים אלף העותקים (לא מספיק) שלו — הוא פגע בקהל הלא־נכון, ונעשה העתון „הגועני" ביותר בארץ, למרות נטייתם הפוליטית האישית של עורכיו. „חדשות" ניסה לנגוס מאנשי הכיכרות של „ידיעות אחרונות", אבל הוא נקנה דווקא על־ידי האקדמיה, תלמידי התיכון, ושאר אנשים אינטליגנטיים שכבר יודעים מה כל אחד כותב ב„ידיעות" ו„מעריב", והם רוצים עתון אינפורמטיבי מהיר. החיפוך המפתיע בין כוונות המוציאים לתוצאה בשטח הוא חומר לימוד בקורסים לשיווק ולעתונות. הסגנון של העיתון היא תוצאה של נסיונות הניחוש של עורכיו להכין את רצון הציבור העלום, והיומרה לעמוד בכך. כותרות־ענק נוסח „ערבי רצח זוג מטיילים" פזורות מדי יום בכל אחד מעמודי העתון דק הגיזרה. בנושא סגנון הכותרות, „ידיעות" לא נשאר מאחור. גם „מעריב" מנסה, אבל בכל שאר נסיונותיו של העתון הזה, הוא נשאר מאחור. אפילו נסיון הבועטות של „מעריב" מעורר קצת רחמים. במוסף שבועי בשם „גבר לעניין" המצורף לעיתון כל יום שני יש תמונת־אמצע בצבעים של נערה יפה, בתנוחה מגרה „פנטהאוז", יעני. אלא שב„מעריב" הבחורה לבושה לגמרי, ואפילו קצה פיטמה לא תראה שם.

הקרב הוא בין „ידיעות אחרונות". לבין אימפריית שוקן (הבן, לא האבא), והמלחמה היא לא על החדשות, אלא על השמנת: עתוני יום שישי. המגאזינים ביום שישי קהל הצרכנים מכפיל את עצמו, הפרסומות הגדולות מנותבות לעתוני יום ו', והלוח של המודעות הזעירות ועגקיות ההכנסה מורים את ההון האמיתי למערכות.

זהו המשחק, וכאן, בעיתונות המגאזינית הזאת („העיר", „חדשות יום ו'", המקומונים של „ידיעות") של יום שישי, נמצא המפתח להבנת אותה עתונאות חדשה, המכונה בטעות גדולה, עתונות הכסאח.

כשבורות מתחפשת להבנה

העתונאים הכותבים במגאזינים האלה, עשויים חומר דומה, וכאשר הם לא, מעצבים אותם. צעירים בני שלושים פלוס־מינוס שעור הספיקו להילחם במלחמת יום כיפור, צעירות אמביציוזיות (זה רק נדמה לי שאני מבחין בשמות מזרחיים?), הנושאות שם אחר או שניים, כציון־דרך ציבורי לחיים פרטיים סוערים, וכמה מודרקנים המנסים להישאר בעניינים, וכותבים בחופשיות מאולצת על עניינים שהם כבר שכחו מזמן. אלה הכותבים. עכשיו, הנושאים. בחורה אחת, למשל, כתבה לא מזמן כתבה עגמומית וכמו־אינטליגנטית על קבוצה של אנשים צעירים, בני עשרים, שנשלחה, כילדים, להתחנך באנגליה. בגלל הסגנון המתנשא, המבין כאילו את העולם ומניעיו, שלא לדבר על בני־האדם שבו, פותחת הכתבת את המאמר בקביעה שהורי הילדים שאפו להעניק לבניהם חינוך עם גינוני אחר, ורצו שילדיהם יסגלו אווירה קונטיננטלית.

אינטליגנטית אתי חסיד (נזכרתי בשם שלה), משתדלת. יש, כמו שכל אחד יודע, קונטיננט, שהוא בפי האנגלים אירופה. ויש אנגליה. זה כאילו שהיתה כותבת שמישהו נשלח לישיבה כדי לספוג תרבות ערבית. אבל זאת רק דוגמה אחת לבורות המתחפשת להבנה ספוגת ידע כללי.

העיקר הוא, שאם תקחו את העיתונים האלה ביום שישי, ותחליפו בין שמות הכתבים, לא תרגישו בהבדל. נוצרה האחדה ישראלית נוספת, אוניפורמיזציה נוסח ברוך. הסגנון הזה נהפך בשנה־שנתיים האחרונות לתוכן, והוא העיתונות הישראלית החדשה. לא כסאח, אלא גסות ניהיליסטית.

כתבת־מגאזין עכשווית עוסקת בדרך כלל באדם, לא כנושא למי יש כוח לתחקירים, התרשמויות, הגיגים, מוטפלים בבני־אדם, כי בני־אדם, ולא כלי צרק, הם הנושאים המעניינים ביותר. או מגישים לך ראיון עם אדם שבחדשות או סביבו, או פרופיל שנבנה בארכיון, בעזרתם האדיבה של מאות כתבים שעשו את העבודה האמיתית לפני כן, ואתה קורא, למצב הרוח העגמומי שאתה מקבל בסוף הטיול במוספי השבת יש הסבר.

העתונות הזאת, שבה האדם הוא ערך מדיד וספיר, היא עתונות דכאנית, הקו הסמוי העובר במאמרים הוא קו של „או מה הכל ממילא עובר, אם מפסידן הוא נושא הכתבה, הדבר בולט מיד. כתבות רחמים תקרא ב„לאשה". לא כאן. כאן תראה עוד סכין. כאשר מדובר במצליחן, הגישה שונה מעט. אומנם אתה מצליח, אומרת הרוח הרעה הנושבת מהכתבה, אבל אנחנו יודעים שזה זמני. גם יומך יבוא. התחושה הזאת מושגת, טכנית, בעזרת שאלות והערות מהתחום האישי. התעמקות כביכול, שנועדה להמחיש למרואיין שהוא בן־תמותה כמו המראיין, כמו כולם.

עתונאים רבים חולמים על מאמר אחד שישנה במכת־ברק אחת נושא כללי וגדול. מאז ה„אני מאשים" של זולא עבר מודל ההתקנאות לצמר כתבי „וושינגטון פוסט" שהצליחו להפיל נשיא. בדרך כלל זה לא קורה. למאמר אחד אין השפעה. לעתונות — יש. כמו שלצורת המבנה בו אתה גר יש השפעה מצטברת על מצב הרוח שלך, כך העתון שאותו אתה קורא בקביעות. העיתון הוא חלק מהסביבה, חלק מהבית הרוחני שלך. והעיתונות הזאת, עתונות הדיכאון, הפכה להיות הבית.

להפסיק הוויכוח הפנימי

מאת פועה סורביץ

מאז יציאתה של מפ"ם לדרכה העצמאית, עם הקמת ממשלת האחדות הלאומית גברו בה חילוקי הדעות בקשר לצדקת המעשה. חלק מחברי המפלגה מתיימר להוכיח שעשינו שגיאה בכך שנפרדנו ממפלגת העבודה, אך אין הם מביאים את דבריהם להכרעה במוסדות המפלגה.

ייחודה של מפ"ם הוא היותה שונה מ„מפלגת העבודה ב'", כה אנו נתקלים היום. ההולכת ימינה ומשנה עצמה לפי טעם ההמון, עצמאותה של מפ"ם מתבטאת בכך שאינה הולכת סחור־סחור ואינה מנסה לתפוס את החבל בשני קצותיו. השמאל הציוני־הסוציאליסטי בשום פנים ואופן לא יחליש את מפלגת העבודה במלחמתה בימין, משום שעצם הקמתו יהווה תמיכה במפלגת העבודה ביחסי הכוחות הפוליטיים הנוכחיים במדינה, אפילו תהא זו תמיכה פסיבית גרידא. „מס"ר" לא תצטרף לימין ולא תאדיר את כוחו בהתמודדות על עתידה, צביונה החברתי של המדינה, כמשתמע מדברי תומכי מפלגת העבודה שבינינו.

ראויה יוזמתו המדינית של ראש הממשלה, לכל המחמאות והברכות. אנשי השמאל אם מברכים אותו ושואפים להצלחת תהליך השלום בו החל, שלא כמו חלק מעמיתיו לשולחן הממשלה, כיוון שאנחנו תומכים בהמשך התהליך ולא בקטיעתו באיבו, לא יכלו נציגנו בכנסת להצביע בעד יוזמת השלום של שמעון פרס, שכן היא לא הניבה את הפירות הרצויים עליידי הממשלה כולה פועלת בכל השטחים ויש לראותה כמכלול אחד ולא לחלק את תמיכתנו בה. אין ממשלה לענייני פנים נפרדת מממשלה לענייני חוץ, בכל עוסקת אותה ממשלה ותמיכת השרים בראש הממשלה היא אבן היסוד בתיפקוד הממשלה; ברב מעשיו עד עתה הוציא שמעון פרס את הערמונים מהאש עבור הליכוד, והם אשר יזכו בפירות מעשיו. איך אפשר בכלל להעלות על הדעת לתמוך בו בעזרתו לליכוד, אפילו אם חלק ממפלגת העבודה ושריה קרובים לנו.

גם הליכוד היה מוציא את צה"ל מלבנון, כשם שהכניסו לשם. אילמלא שופר מצבה הכלכלי של המדינה בימי המערך, היה גם הליכוד, כאשר השלטון יעבור לידו, מנסה להבריא את הכלכלה, כל נקודות החובה והמצב החברתי הרעוע, שהם פירות „תכנית ההבראה הכלכלית" יירשמו לחובת מפלגת העבודה הנוכחית. כולנו ראינו את „עזרת" שרי הליכוד למעשיו של שמעון פרס, בתחום החברתי־כלכלי ובעיקר בתחום המדיני, כאשר הצביעו נגדו, נמנעו או לא הופיעו כלל לישיבות הממשלה.

מתוך ראיית יחסי הכוחות הפוליטיים במדינה, הגעתי למסקנה שמפלגת העבודה, בצורתה הנוכחית, היא זו אשר עוזרת לימין. מפלגת העבודה הקימה את ממשלת האחדות", שאינה מביאה אחדות כלל, שכן הניכור והפיצול בעם רק גברו. הממשלה הנוכחית לא החלישה את הקיצוניות והורימה ימינה, אלא אף הגבירה אותם, בהססנותה ואי־יכולתה לתת לעם תשובות חד־משמעיות לתהיותיו, הגבירה ממשלה זו, המונהגת ע"י מפלגת העבודה, את הזרימה ימינה. הפאשיזם והכהניזם לא צמחו יש מאין; זרעיהם אמנם נטמנו קודם להקמת הממשלה הנוכחית, אך צמיחתם והתגברותם עד כדי אפשרות קיעקוע יסודותיה הדמוקרטיים של המדינה, קרו בימי כהונתה.

בכל שנות קיומה ישבה אמנם מפ"ם יחד עם הימין במוסדות הציוניים ובסוכנות היהודית, אולם לא היה זה הימין המיליטאנטי של היום. כשם שיש הבדל עצום בין אגודות „מכבי" ו„בית"ר", יש הבדל עצום בין הציונים־הכלליים, הפרוגרסיבים, ואפילו „חרות" שלפני הקמת הליכוד לבין הליכוד בצורתו העכשווית ויחסי הכוחות בתוכו.

לדעתי יש צורך בקיומו של גוף הדומה למפא"י ההיסטורית, שכרתה ברית עם מפ"ם. גוף זה אפשר למצוא בתוך מפלגת העבודה הנוכחית, בצורת התק"ם, המשמרת הצעירה ועוד גופים מתונים במפלגה. כוחות אלה, בתוספת שמאל ציוני חזק, שמפ"ם נראית כגוף מאורגן ומאוחד יחיד ביניהם, יכולים להיות שותפים לשלטון ולעשייה — אם יהיה להם יותר כוח, דבר שלא יושג בעזרת הימין המיליטאנטי. יחסי הכוחות הפוליטיים הקיימים בחברה הישראלית יכולים להשתנות — אם נגרום לכך. אם נמשוך לקרבתנו הפוליטית את השמאל שבמפלגת העבודה, הסוציאליסטים כר"צ ועוד כוחות שאיבדו את כוח הציווי שלהם, והעיקר, — המטרה הזאת לא תושג אם יימשך הוויכוח בתוך מפ"ם עצמה.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.15 תלמוד: שניים אוחזין. 08.40 מסך לספרות ויסוריי: הנמלים והצרצר. 09.00 אנגלית ו'. 09.20 השעה שלנו: משירי מרים ילן שטקליס. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד: ט"ו בשבט. 11.00 חשבון ה' — חיסור בשברים. 11.15 צרפתית. 11.30 גיאוגרפיה ה"ר: הקדרית מניג'ר. 12.00 ספרות (על יסוריו — השוטר והמומר. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 14.00 מושגי יסוד ביהדות — הגענו למצוות. 14.20 סלם ותעלם — אלענו ראייה. 14.45 ראשית עידן התגליות — סיפורם של מגלי הארצות. 15.00 קלאודיו אבארו — דיוקנו של מנצח תזמורת. 16.00 רחוב סומסום. 16.30 תיבה 2 — פרק ג': צוות התיבה מוגש בנערה הנרדפת על ידי קבוצת נוודים שחוטפים אותה ומבקשים תמורתה כופר — שקי חיטה. 16.50 שבוע שמירת הטבע. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית. 17.30 „ילדי הפלא" — הפרק האחרון: „מה תאכלוה". 18.20 „יש לי סיפור": „מעשה בעופר איילים", מאת ע' הלל. 18.32 תפילת חג המולד של העדה הארמנית (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.02 „עד סוף", התכנית תחלוק כבוד אחרון לריקי גלנון, שהיה אליל הנוער בסוף שנות החמישים ונהרג בתאונת מטוס בחודש שעבר, בדרכו להופעה בחג המולד. עוד בתכנית סרטונים חדשים של זמרת הרוק הקנדית ג'וני מיטשל ועוד. מנחים: ענת דולב ומנחם גרנית. 21.00 מבט לחדשות ומוסף „שער ראשון". 21.45 „בוים מעל ירושלים" — סרט בהפקת החברה להגנת הטבע. 22.00 „הקברט הכלכלי" — משדר דו־שבועי. מנחה: דוד גלבוע. 22.30 „משחק הבגידה" — מותחן אנגלי בהמשכים, בן 3 פרקים. 23.20 „מה השאלה?" — תכנית שבועית. 24.00 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.07 „בוקר טוב": ביזה: סוויטה שנה מתוך „כרמן" 07.30 „שחרית מוסיקלית": דביסי: 4 קטעים מתוך „פינת הילדים", מוסורגסקי: „חדר הילדים", מחזור שירים. לאלו: „סימפוניה ספרדית" לכנור ותז' דבוז'ק: סימפוניה מס' 8, בסול מג'ור 09.30 „קונצרט בוקר": שומאן: „מחזור שירים", לפיוטים של אייכנדורף. מסייאן: סימפוניה „טורנגלילה", בטהובן: רביעייה בסי במול מג'ור 11.57 „מגישים שיר" 12.05 „אמנים באולפן": כרט ברמן — פסנתר. סקרלטי: 10 סונטות. אבל ארליך: „צלילים" (השמעת בכורה), באך: סוויטה צרפתית. מס' 1 ברה מינור 13.00 „קונצרט צהרים" בריטן: מחולות חצר מתוך האופרה „גלוריאנה". היידן: קונצ'רטו לצ'לו מס' 1. בדו מג'ור. בטהובן: פנטסיה בדו מינור, לפסנתר, מקהלה ותז'. סיבליוס: סימפוניה מס' 2. ברה מג'ור 15.00 „מלון מוסיקלי" 16.05 „החידון המוסיקלי" 16.00 „קונצרט בנחה": באך: קנטטה מס' 45. מוצרט: סימפוניה מס' 29. בלה מג'ור. ק' 186א. ברהמס: 4 דואטים לאלט ובריטון. שוברט: סונטה בדו מינור, לפסנתר. ד' 958 18.30 „מוסיקה ליום ראשון": באך: קנטטה מס' 134. היידן: מיסה בסי במול מג'ור (מיסה תרזה). פרנץ רנצי: חמש תפילות ערבית לטיניות על פי תהלים 20.05 „ערב טוב": בויס: פתיחה מס' 9. בלה מג'ור. הנדל: סונטה מס' 4. בלה מינור. לחליל וגיטרה 20.27 „מגישים שיר" 20.30 „הדים מימי המוסיקה הקאמרית בגליל־העליון 1985": ברוח קלילה. מרטינו: „עלון המטבח". רוסיני: דואו ברה מג'ור לצ'לו וקונטרבס. רוסיני: 3 דואטים ל־2 קולות ופסנתר. פולנק: „נשף המסיכות", קנטטה חילונית לבריטון ולאנסמבל כלים לפי שירים של מקס ז'ייקוב 22.25 „מלון מוסיקלי" 22.30 „מסורות מוסיקליות בארץ" 23.00 „מוסיקה בן הערב הרווק".

רשת א'

07.30 „היו שירים" — מזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה". עם בני הגרל 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 „מנגשי" — מגוון בשידור חי. 10.30 „רדיו קל" 11.10 השידור החוזי לבתיה"ס: ספור וצליל 11.00 „השכלה ודעת לכל": „צרפתית למתחילים" 12.05 „שיר ומזמון" 14.06 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: א. לפעוטות — „שירים הם חברים של סטורים", והפעם: „בא להכיר משפחת קיפוד" מאת יואב לוזה; ב. „מתליקים של כסף" — מאת מרי מייסדורף; ג. „לקראת שידור" 14.45 לילדים הגדולים: „חתול בשק" — ילקוט כל"נו 15.30 „עולם ומלא" 16.05 „ספר חדש" 16.05 „השבוע שלי". עם יוסף לפיד 17.12 „מגישים שיר" 17.20 „האוניברסיטה המשודרת": „ארץ־ישראל בתקופה הצלבנית", ד"ר יעל קציר 18.08 „מנחת ערב" 18.47 פרקי היום מהנ"ך 19.05 „המשפט העברי" 19.30 שירותים לעולים 22.05 „פסוק ועוד" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם, והפעם: „ילדים ובעלי־חיים".

רשת ב'

08.05 „סעו לשלום" 09.05 „ביקור בית", עם רבקה מיכאלי 10.10 „כל צבעי הרשת" — מגוון יומי 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13.00 „בחצי היום" 14.06 „יש עניין". עם גבי גזית 16.10 „סעו לשלום" — מנחה: גדעון הוד 16.05 „שירים והעורים" 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.06 „מסיבת עתונאים" — עורך ומנחה: יצחק גולן 18.45 היום בספורט 19.00 „היום הזה" 19.35 „עם ישראל" — מוסף לעניינים יהודיים בעולם 20.05 „אומר בשבחין" — פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים 22.05 „תזמורות כלי־נשיפה" והפעם: מנעימותיו של לורי אנדרסון 23.05 „צלצול עליגשי" — שבועון לאומנויות בשידור חי.

רשת ג'

14.06 „לי ולך" — שיר וברכה" 15.05 „חדש, חריש ומחורש", עם שוש עטרי 16.05 „מוסיקה לעניין" 17.05 „הצגה יומית", עם אורלי מורג 18.06 „מצעד הפזמונים הלועזיים" 21.05 „ארום עתיק" — שירים בלא נס ליחם 23.05 „הלילה הוא שירים"

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: השמש והיקום. מרצה: פרופ' ארנון דר 07.07 שבע אפס שבע, עם מיכאל דק 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו, עם רסי רשף 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאבון 13.05 בסינגון ישראלי, עם אלי ישראלי 15.05 מה יש, עם ארז טל 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי־צה"ל 17.30 כוונת — מאגזין גלי־צה"ל לענייני צבא ובטחון 17.50 יומן ספורט 18.05 רדיו ספורט 19.05 „רדיו במקום", עם רני קרפל 20.05 „רחוק מן העין" שירי עמים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: השמש והיקום (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים 23.05 „שעת ערבית" — צביקה שפירא משוחח עם זיוון עלי מנהל ביס (ש.ח.) 00.05 ציפורי לילה נודדות, עם רני קרפל 02.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אבתרו: תפילה למוות 9.30 — 7.15 — 4.30
אורלי: חזרה לעתיד
בית לסין: מי מפחד מהשכן ממול 23.15
בן־יהודה: חזרה לעתיד 9.30 .7.15 .4.30
גת: הרבה ולא כלום
גורדון: רומן הרמים 9.30 .7.00
דקל: לילות לבנים 9.30 .7.00
דרייב־אין:
מושלם 9.10 .7.15
הסה הלוהט 12.00
הוד: גולאג GULAG
מוזיאון תל־אביב: נערה ונער 9.30 .7.15 .4.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 9.30 .7.00
מאר: מסע עסקים של אבא
סינמה 1: שושנת קהיר הסגולה
סינמה 2: אמדאוס
סאיים: בירדי + בריאן כוכב עליון 11.45
רב־חן:
חן 1: שנת הדרקון 9.40 .7 .4.15
חן 2: סיפורה של מארי 9.45 .7.20 .5.00
חן 3: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.45 .7.20 .5.00
חן 4: הגונים 10.30 .1.30 .4.45 9.40 .7.20
חן 5: רומן על בטוח 7.20 .4.40 .1.30 .10.10
שוקו: בשם כל בני ביתי
תל־אביב: ערפדי החלל
תכלת: אגם הברבורים
צוותא: הגנועים + במקום חלום 8.00

רמת־גן והבעתיים

אואזיס: שנת הדרקון 9.30 .6.50
לילי: כבודו של פריצי 9.30 .7.00
ארמון: קומנדו 9.30 .6.45
רב־גן:
גן 1: הרבה ולא כלום 9.40 .7.10 .4.30
גן 2: בירדי 9.45 .7.20 .5
גן 3: המפתח 9.45 .7.25 .5.00
גן 4: רומן על בטוח 9.40 .7.20 .5.00

ירושלים

אריסון: קומנדו 9.15 .6.45 .4.15
אורנע: תפילה למוות 9.00 .7 .4.30
בית אגרון:
18.00 הרומן שלי עם אנני
19.45 לחנך את ריטה
21.30 טעם החיים של מונטי פייטון
בנייני האומה: בשם כל בני ביתי 9.00 .7.00 .4.30
כסיר: חזרה לעתיד 9 .7 .4.30
הבירה: הכבוד של פריצי 9.00 .7.00 .4.30
סמדר: סוזאן סוזאן 9.15 .7.00
אורנע: תפילה למוות 9.00 .7.00 .4.30
מיטשל: מסע עסקים של אבא 9.15 .6.45

חיפה

ארמון: קומנדו 9.00 .6.45 .4.30
אורה: בשם כל בני ביתי 9.15 .6.45 .4
חן: בירדי 9.00 .6.45 .4.30
עצמון: מטרה 9.15 .6.45 .4.00
סאר: תפילה למוות 9.00 .6.15
קרן אור המחודש: קאוס 9 .6
רון: חזרה לעתיד 9.00 .6.45 .4.00
אמפי: הבז ואיש השלג 9.15 .7.00 .4.10
אורלי: הכבוד של פריצי 9.15 .7

נתניה

שרון: שנת הדרקון 9.15 .7.00
סטודיו: ראסטי ג'יימס 9.15 .7.00

חולון

סבוי: ערפדי החלל 9.30 .7.00 .4.30
מגדל: שנת הדרקון 9.30 .7.15

בת־ים

עצמאות: המטרה אמריקה 9.30 .7.15 .4.30

הרצליה

היכל: ערפדי החלל 9.30 .7.15 .4.30
מלון דניאל: מסיכה 9.30 .7.15

באר־שבע

חן: הביזנוס הגדול 9.30 .7.15

חדרה

חוף חורה: תלמידה מחשמלת 9.15 .7.00

תיאטרון

תיאטרון ישראל

הערב, יום א', 19.1

תיאטרון הבימה:
ניסים ונפלאות בקופסות שימורים (הכל צמוד): 20.30
הבית ברחוב שינקין: 20.30

התיאטרון הקאמרי
לינדסי קמפ ולהקתו
חלום ליל קיץ: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א' 19.1 בשעה 20.30
„מוסיקה נובה"
עם המנצח ליאור שמבדל

הועדה המקומית לתכנון ובניה
עומר

בהתאם לסעיף 149, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר/גב' זיו חגי — רח' משה שרת 10/9 ב"ש להקלה בקו בנין צידי בצד צפון 35 ס"מ בגוש מיתר חלקה 4288 רחוב ניצנה בגבור לתכנית / שנוי תכנית 1/113/03/14.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה הטכנית במועצה מקומית עומר, ברחוב רותם בימים א'־ב' וג'־ה בין השעות 8.00־12.00 לפנה"צ וביום ג' בין השעות 17.00־19.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.
6.1.86
ארז דק
יו"ר הועדה המקומית עומר
הורים — מחוז

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 5
„לה בוהם"
אופרה ב־4 מערכות
מאת פוצ'יני
בביצוע הלהקה הלאומית של האופרה העירונית של ניו־יורק
סקוט ברגסון – מנצח
תל־אביב, היכל התרבות
סדרה 1: יום ג', 21.1.86
סדרה 2: יום ה', 23.1.86
סדרה 3: מוצ"ש, 25.1.86
סדרה 4: יום ב', 27.1.86
סדרה 5: יום ד', 29.1.86
סדרה 6: מוצ"ש, 1.2.86
סדרה 7: יום ב', 3.2.86
סדרה 8: יום ד', 5.2.86
לתשומת־לב המנויים!
שעת הפתיחה של כל הקונצרטים בהם תועלה האופרה היא 08.00 בערב
אין החלפות
מסדרה לסדרה!

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
גבעתיים
הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
גוש 6167 חלקה/ות 204 רח' בורוכוב 4 גבעתיים. תיק בניה מס' 2572.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 2 קומות מעל קומת עמודים מפולשת עם הקלה של 6% לצורך שיפור המגורים סה"כ 84%.
בהתאם לתכנית המתאר מותר על מגרש זה להקים בית מגורים בן 2 קומות עם 78%.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של ההודעה הזו, באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.
יצחק ירון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
תאריך: ינואר 1986

הועדה המקומית לתכנון ובניה
„אונו"
מודעה לפי סעיף 149 — חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה להקלה/לועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו":
המבקש: ד"ר לין עדן ורות
המקום: קרית אונו, רחוב הנשיא 6, גוש 6492 חלקה: 126
מהות הבקשה: בניית בית מגורים תוך הגדלת שטח הבניה הכולל עד 6% מעל המותר לבניית מרתף.
כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה: המועצה המקומית קרית אונו.
יואל מרגל
יו"ר הועדה לתכנון ולבניה „אונו" 8.1.86

הודעה לפי סעיף 149(1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה רשל"צ, בקשה למתן הקלות חלקה: 274 בגוש 3939 המשך רחוב הרצל אל בית דגון.
לפי תכנית מתאר־תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור תעשיה. עומד עליה מבנה, 2 אגפים, 3 קומות חזית לרחוב המשך הרצל: קומה אחת חזית־רחוב בקר.
בקשת בעלי החלקה:
1. הגדלת קומת הקרקע במסגרת כ־6% בהקלה.
2. שמוש חריג לתקופה של 10 שנים להיפר־שוק.
(בכל הקומה הראשונה, קומת קרקע).
לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו.
באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.
מ.ניצן
יו"ר ועדה מקומית לתכנון ובניה רשל"צ.

בבית המשפט המחוזי בחיפה

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט, בתיקים המפורטים להלן, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או קיום צוואה ו/או מינוי מנהלי עזבון. כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון, שאחת הבקשות מתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה, יגיש התנגדות תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מס' התיק	שם המנוח/ה	תאריך הפטירה	שם המבקש/ת
צוואות:			
4/86	מרכוס נסי	23.3.85	וולמן פרידה
8/86	קימלמן אידה	14.12.85	קימלמן רמי
10/86	יהודית כהן	1.12.85	שמואל כהן
12/86	מטילדה צנמנן	20.10.85	עדיה אמסטרדמר
16/86	דורוביץ יונתן	31.7.85	רפאל נשיב ואח'
22/86	שפירא אהרון	25.11.79	שני ענת
24/86	קרמר ורנר	7.8.85	אקונס עדנה
28/86	לייט נחה	12.10.85	ליכמן יפים
43/86	ליברוב יהודית	29.11.85	מנדלברג פני
45/86	ויס סנדור	7.9.85	ויס גיזלה
47/86	פלדמן מקס	22.10.85	צוקרמן שולמית
56/86	דוידוביץ אברהם	7.9.85	דוידוביץ מלכה
60/86	גרסטן ליאו לייזר	19.3.85	גרסטן קווייני
64/86	סבינה ורנר	24.10.85	אורנה בירמן
68/86	גרשלר אטל	18.8.85	שרייבר לאה
70/86	שכטר יהודית	29.11.85	שכטר חנוך
78/86	קוזוקרו מנשה	23.11.85	ברוך קידר
80/86	שני ליטמן	7.7.85	שני חנה
ירושות:			
2582/85	יהודה מרים	25.8.63	ג'זליט מנשה
2584/85	בוינג'ין משה אבה	23.12.80	בוינג'ין פייגה
2586/85	דורון יצחק	10.12.85	דורון טובה
6/86	שבתאי קלריה	6.10.85	שבתאי טובי אנטון
14/86	יוסף צוקר	9.10.85	צור מאיר
18/86	מלצר ארנה	16.1.79	מלצר אליעזר
20/86	דב ויס	11.9.74	חרסה אשעל
26/86	אורן אורי	25.7.82	לאה משה
30/86	שחורי אפרים	20.2.85	ואזן רחל לאה
32/86	ראוכברגר לאה	21.6.64	ראוכברגר משה
34/86	ריטר שרה	25.8.85	ריטר שמואל
36/86	שוורץ צפורה	29.7.85	שוורץ ישראל
38/86	אקרמן רבקה	22.11.85	אקרמן מרדכי
40/86	נאור מרים	4.6.84	נאור לסטר שמואל
49/86	לוין יוסיפון	18.11.85	לוין רות
52/86	בלומנטל גריטה	11.11.85	בלומנטל אברהם
54/86	לוי יצחק	30.11.82	סוריאבי רחל
62/86	כהן ליאון	25.11.85	מרי כהן
66/86	אורייכובסקי מיכלה	14.12.85	בכר אסתר
72/86	יחיאל מלוך	29.11.85	גניה מלוך
76/86	רפופורט משה	5.12.85	רפופורט חיהרחל

ב. גילאור, שופטת שלום

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב — חולון.
חולון
אהרון — הופיין 52; קופ"ח עין יהב.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
קופ"ח כללית — כרורצקי 31.
פתח־תקוה
כפר גנים — לוחמי הגיטו 6.
רמת־גן
קופ"ח כללית — המיתר 25.
תל־אביב
הירקון — יהודה המכבי 1;
סנטס — אבן גבירול 83.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
● הדסה ע"כ — ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.
● שערי צדק — פנימית.
● הדסה הר"צ — נשים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברנובבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנביא 26, קומה ב', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 21.00—09.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף פינת מנור 5 (ליד המשביר) קומה א', טל': 03־285822, 294869.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לדעונה ואיזור הצפון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־669911.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־538888.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־41811.
ער"ן נתניה — טל' 053־35612.
סילוק מטרדים
בוקר עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2444, חדרה — 22444.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יוסר סיוע טלפוני בימים א'־ה' ב־20.00—08.00. בימי ו': 15.00—08.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.

מד"א

ירושלים ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — טל' 08־271022. עפולה — טל' 065־93334.

רכבות

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מבני ברק 8118
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 13.00, 15.00.

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה בתי־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים 5.35.

קלארספלד הגיעה לביירות לשמש בת ערובה במקום היהודים ונעצרה

ישראל היתה נאלצת לשחרר השיעים הכלואים בלבנון לו היתה היא בת ערובה – אומרת קלארספלד

ביאטה קלארספלד. בהגיעה ביום ו' לביירות לפעול לשחרור בני־הערובה היהודים. היא הציעה לשיעים לשמש בת־ערובה במקומם. (תצלום: אי.פי.)

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. – ביאטה קלארספלד נעצרה אמש על־ידי משטרת הבטחון הלבנונית בביירות. אחרי שהגיעה לשם ביום ששי להציע עצמה לקנאים השיעים „חיזבאללה" כבת־ערובה במקום ראשי הקהילה היהודית.

בעלה, סרג', מסר לכתבים כאן, כי נראה שהיא תגורש לקפריסין. משום שהגיעה לביירות ללא אשרת כניסה. זו היתה התואנה למעצרה.

ביאטה תיכננה להגיע אל חוטפי ראשי הקהילה היהודית בביירות ולהציע להם עיסקה: שיחרורם תמורת אחזקתה כבת־ערובה. היא אמרה, כי למענה, ישראל היתה נאלצת לשאת ולתת עם חוטפים ולשחרר כמה מחבלים שיעים – דבר שאינה נכונה לעשות למען היהודים הלבנוניים.

היא הגיעה לביירות בספינה דרך קפריסין. השוטרים הלבנוניים בג'וניה סירבו לאפשר לה לרדת לחוף. רצו לשלוח אותה בחזרה לקפריסין, אך היא התחמקה ונמלטה מן האוניה.

ביאטה הסבירה, כי באה לביירות כגרמניה ונינתה את רצח שני היהודים בפשע נאצי. היא תיארה את בני־הערובה היהודיים כמופקרים לגמרי, משום שישראל לא רוצה לשאת־ולתת עם חוטפיהם או לשחרר אסירים לבנוניים תמורתם. „אסור להניח להם להירצח כקורבנות הנאצים", אמרה.

למעשה פעולתה מיועדת לכפות על ישראל להכיר באחריותה לגורל היהודים הלבנוניים האלה.

נשיא דרום תימן נחת בבירת אתיופיה וביקש מקלט מדיני

מטוסו של הנשיא ניסה לנחות באדיס־אבבה, נדחה ושב לצנעה, משם המריא שוב לבירת אתיופיה והורשה לנחות ● על האירועים נודע משיחות רדיו שקלט קשב „קול ישראל" מיקי גורדוס

מטוסו של נשיא דרום תימן נחת אתמול בערב באדיס־אבבה, בירת אתיופיה. לאחר שקודם לכן לא הורשה לנחות שם ונאלץ לנוס לצנעא, בירת צפון־תימן.

את הידיעה על נחיתת המטוס מסר קשב „קול ישראל", מיכאל גורדוס. לדבריו, נודע כי נשיא תימן מבקש מקלט מדיני באתיופיה.

אתמול נמשכה מנוסת האזרחים הזרים מהקרבות בדרום־תימן.

בריה"מ פתחה ברכבת־אווירית במטרה להעביר למוסקבה כאלף מנתיניה, שהגיעו בדרך לג'יבוטי, לאחר שנמלטו מפני מלחמת־האזרחים בדרום־תימן.

הפסקת החילוץ

התחדשות הקרבות בעדן גרמו להפסקת מיבצע רב־לאומי לפינוי זרים מדרום־תימן, לאחר שלמעלה מ־1000 פליטים הגיעו לכאן מעדן על סיפונן של שלוש אוניות־משא סובייטיות.

בהודעה שפורסמה אתמול בלונדון מציין משרד החוץ שהיאכטה של המלכה אליזבת „בריטניה", שהשתתפה בפעולת החילוץ, נאלצה לסגת מעדן כאשר הקרבות בין הסיעות המרכסיסטיות היריבות התלקחו שוב. זה היום השישי ברציפות.

דיפלומאטים בג'יבוטי מציינים, כי גם שלוש אוניות מלחמה בריטיות ושתי אוניות מלחמה צרפתיות לקחו חלק במיבצע הפינוי, שהחל ביום ו' בערב.

דובר משרד החוץ אמר לכתב רויטר, כי בעדן מתנהלים קרבות כבדים.

קודם לכן מסרו סוכנויות של המפרץ, כי הנשיא, עלי נאצר מוחמד, הצליח להחזיר לעצמו את הפיקוח על עדן לאחר קרבות שנמשכו חמישה ימים נגד מורדים הנוקטים בקו מרכסיסטי נוקשה. הקרבות התלקחו ביום ב' בעקבות נסיון להדיח את הנשיא ולהרוג אותו.

אונייה שניה „פאבל אנטוקורסקי" הביאה לכאן 480 מפונים, מרביתם אזרחים סובייטיים.

מאיימים להוציא להורג בני הערובה הספרדים

ביירות. — בשיחה טלפונית לסוכנות ידיעות בין־לאומית בביירות איים אתמול בערב מטלפן אלמוני להוציא להורג את שלושת הנתינים הספרדים אשר נחטפו בבירת לבנון ביום ו'.

המדובר בשני עובדי השגרירות הספרדית בביירות ממוצא ערבי ואחד מהם נושא דרכון דיפלומטי ספרדי ובחייל מיחידת עילית ספרדית למלחמה בטרור, פדרו סנצ'ס, אשר נחטפו ביום ו' בבואם מנמל־התעופה של ביירות.

בהצהירו כי הוא מדבר בשם חוטפיהם של השלושה, ובפתחו את דבריו בקריאת פסוק מן הקוראן, ציין המטלפן האלמוני, כי השלושה נחטפו ע"י אנשי „ארגון הדגלים השחורים". הוא הדגיש, כי „ממשלת ספרד ראויה לעונש על שקשרה קשרים דיפלומטים עם מדינת ישראל הטרוריסטית".

אחר־כך ציין, כי החוטפים תובעים את שחרורם, ללא דחיה, של „שניים מחברינו הנמקים בכלא הספרדי — מוחמד רחאל ומוסטפה חליל. „ולא", הוסיף המטלפן, „נוציא לפועל את גזר־דין המוות נגד שלושת הנתינים הספרדים".

שגריר ספרד בביירות פנה אל מנהיג המיליציה השיעית, נאבי ברי, וביקש ממנו לנקוט צעדים שיביאו לשיחרורם של שלושת החטופים.

דובר משרד החוץ הספרדי אמר לכתבים, כי יתכן שסיעה פורשת של מיליציית „אמל" אחראית לחטיפה.

(עי', ע"צ)

ג'בריל: אבונידאל פועל מאיראן

רומא — המחבל הפלשתיני הקיצוני אבו־נידאל, החשוד כי אנשיו ביצעו את ההתקפות על שדות־התעופה של רומא ווינה, פועל מבסיס באיראן ולא בלוב. לפי ריאיון שפורסם ביום ו' בעיתון המופיע באיטליה.

אחמד ג'בריל, המזכיר הכללי של החזית העממית לשיחרור פלשתין — הפיקוד הכללי, השמיע טענה זו בראיון שהעניק לכתבת העיתון „קוריירה דלה סרה" המופיע במילנו.

ג'בריל אמר במהלך הראיון, כי הבסיס של אבו־נידאל אינו בלוב או בסוריה והוא מבלה את מרבית זמנו בטהרן.

ג'בריל הכחיש גם דיווחים, שפורסמו קודם לכן בעיתונים, לפיהם עבר אבו־נידאל ניתוח פלאסטי. עם זאת, ציין כי אבו נידאל נותח לאחרונה בשוודיה, והוא מצוייד עתה בקוצב־לב.

(רויטר־עתים וע"צ)

וטו אמריקני במועה"ב על הצעת ההחלטה לפנות צה"ל מדרום לבנון

מרכז האו"ם. — נציגת ארה"ב הפעילה ביום ו' את זכות הוטו של ארצה כדי להכשיל הצעת החלטה, שתבעה את פינויים של חיילי צה"ל מלבנון.

פטרישיה בירן, נציגת ארה"ב, אמרה כי הצעת ההחלטה היא חד־צדדית. קודם לכן, נעשה מאמץ לרכך את הצעת־ההחלטה, שלא ביקשה לגנות את ישראל על „מעשי אלימות" בדרום־לבנון, כפי שנאמר בנוסחה המקורית, שהוגשה על־ידי לבנון ביום ב'.

11 מדינות החברות במועצה, וביניהן צרפת, תמכו בהצעת־ההחלטה. בריטניה, דנמרק ואוסטרליה נמנעו.

מחרתיים — דיון על הר־הבית

מועצת הבטחון תתכנס ביום ג' לדיון בתקריות האחרונות בין חברי־כנסת ישראלים ומאמינים מוסלמים בהר־הבית בירושלים — על כך נודע ממקורות רשמיים באו"ם.

המדינות החברות בארגון הועידה המוסלמית והליגה הערבית פנו ביום ה' למועצה בנושא זה. הם טענו, כי היו מעשים של חילול המקומות הקדושים למוסלמים בירושלים ואלה מהווים „איום חמור על השלום והבטחון הבינלאומיים".

בחוגים דיפלומאטים מערביים באו"ם מציינים, כי פרשה זו גרמה להתרגשות רבה בעולם המוסלמי.

כתבנו בכנסת, מוטי בסוק, מוסר כי חה"כ יוסי שריד (ר"צ) קרא אתמול לשגריר ישראל באו"ם, בנימין נתניהו, לגנות במועצת הבטחון את המ"כים שקראו תיגר על הסטטוס קוו בהר הבית ולהתנער מהם.

במברק ששלח נתניהו אומר שריד, כי עליו להסתמך בהופעתו במועצה על התבטאויות של רה"מ, שר החוץ ויו"ר הכנסת, בגנות הפרובוקציה על הר הבית.

האם סינית דומה לעברית?

ביירות. - מקור מצרי מוסמך מסר ל„אלה צ'אמן" הלבנוני, כי משלחת צבאית ממצרים הפסיקה את ביקורה לסין ושבה בכעס לקהיר.

חברי המשלחת, שיצאה לפקינג כדי לרכוש נשק, אמרו לסינים לפני עזיבתם את סין, כי הם לא באו לשם כדי לרכוש ציוד ונשק ישראליים. זאת משום שכאשר ביקרה המשלחת במפעל לשריונות סיניות שעליהן היו כתובות בעברית. הסינים ניסו לשכנע את המשלחת, כי אותיות אלה הן בשפה הסינית ולא בעברית. אך ללא הועיל – דברי העיתון הלבנוני. (ע"מ)

ח"צ 51־105847 החברה הרוסית להפעלת תכניות חינוך חברה והתחדשות בע"מ.
ד"צ 51־105809 עדוד והפעלה של תכניות חברה והתחדשות בצפון בע"מ.
ח"צ 51־105888 חברת מיכרות חינוך ותרבות במשכנב מיוחדה של הכהדי לאר בע"מ.
ב"ן 51־100821 חברת מופרות חינוך ותרבות במבואות החרמון מיוחדה של הגוה יאר בע"מ.
ע"פ 51־108819 מרכז לנוער תרבות וספורט במטולה בע"מ.
פ"ן 51־105801 נהול והפעלה של תכניות חברה, תרבות והתחדשות בגליל בע"מ.
ו"צ 51־108822 ספריה ומרכז הנצחה בקרית טבעון בע"מ.
ע"ט 51־105880 חברה אזורית להתחדשות שכונות בנוה דן בע"מ.
באסיפות שהתקיימו ביום 3.1.86 בחברות הנ"ל החלט לתקן את תזכירי החברות כך שיצבע בהן כדלקמן:
1. סעיף יד': להכנס לשותפות או לבוא לידי כל סידור בדבר שתוף עניינים או שתוף פעולה עם חברה, פירמה, או איש העוסקים או המתכוונים לעסוק באחד העסקים הנכללים במטרותיה של החברה.
סעיף טו': לחתום, לקחת, לקנות או לרכוש בדרך אחרת ולהחזיק מניות או טובות הנאה אחרות או ניירות־ערך של חברה אחרת אשר מטרותיה שוות או דומות, כולן או מקצתן, למטרותיה
סעיף טז': להיות נאמן לכל איש, פירמה או חברה ולקבל על עצמה להוציא לפועל תנאים משנה, וכן לפעול כאמצעות, סוכנים או קבלני משנה או אנשים אחרים בכל עיסוקיה במסגרת מטרותיה.
סעיף יח': לתת קצבות, הענקות ופרסים לפקידיה לשעבר, או לפקידי החברה שקדמה לה בעסקיה, או לבני משפחותיהם. וכן תוכל החברה להקים או לתמוך או לעזור בהקמת בתי ספר או מוסדות של חינוך, תרבות, מדע, ספרות, דת או צדקה.
5. הון המניות של החברה הוא — 100 שקלים חדשים (מאה שקלים ישראלים חדשים) המחולק ל־100 (מאה) מניות רגילות בנות 1 שקל כל אחת.

הודעה

בהתאם לסעיף 26 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983

1. ניתנת בזה הודעה כי באסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה „קאלמא" — חברה להחזקה שיווק השקעות מסחר וניהול בע"מ, שנתכנסה כדין ביום 14.1.86, נתקבלה החלטה מיוחדת על שינויים בהוראות תזכיר החברה בנוגע למטרותיה ע"י הוספת הסעיף הבא — 2א' בתזכיר:
א. להקים, לנהל ולפתח מפעלים ו/או עסקי תעשיה ולעסוק בתעשיה ו/או תעשיות ו/או בפעולות יצור ותעשיה מכל מין וסוג שהוא, להקים, לנהל, לעסוק ולפתח תעשיות איזה שהן בענף המתכות למיניהן ו/או האלומיניום ו/או הזכוכית ו/או בכל ענף תעשייתי איזה שהוא הכל לפי שיקול דעתם הבלעדי של בעלי המניות ו/או המנהלים ולעשות ולנקוט בכל פעולה איזו שהיא לשם כך.
2. בהתאם לכך, לשנות את המספרים הסידוריים של יתר סעיפי המטרות שלשמן נוסדה החברה.

נסים משיח, עו"ד

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

הזמנות בדבר צווי ירושות, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט, בתיקים המפורטים מטה, בקשות ליתן צווים המבדירים על צווי ירושה ו/או לקיום צוואות ו/או למינוי מנהל עזבון. כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

צוואות:

תיק מס'	מהות הבקשה	שם המנוח	שם המבקשת
516/85	צו ירושה	דרון מישל ואן	דרון שמשון
513/85	צו ירושה	הירש אלכסנדר	הירש רוזליה
510/85	צו ירושה	קהיל מרים אדל	קהיל ז'ק
509/85	צו ירושה	קהיל אברהם	קהיל ז'ק
508/85	צו ירושה	אסליף איזה	אסליף מקליף
507/85	צו ירושה	סוסון עישה	שושן נסים
506/85	צו ירושה	חמר אל־אסעם	אל־אסעם ג'דוע
505/85	צו ירושה	לוינשוס אלכסנדר	לוינשוס לינה
504/85	צו ירושה	יוסף בכר ואילנה	בכר אילנה, שרית, בנימין, להב
503/85	צו ירושה	יצחק אברג'יל	אברהם בר־גיל
502/85	צו ירושה	פרץ דינה	פרץ דוד
501/85	צו ירושה	כהן אלפרד	כהן ז'ק
500/85	צו ירושה	כהן רנה	כהן רבקה
497/85	צו ירושה	מילר דוד	לכיסמן פרידה
496/85	צו ירושה	לוגסי לעזיז	(לוגסי) סויסה מזל
494/85	צו ירושה	עקיבא לייש	עליזה ריפל
499/85	צו ירושה	רחמילביץ שמעון	רחמילביץ ניצה
518/85	צו ירושה	אפרים מויאל	בן סימון מזל
519/85	צו ירושה	לוי סטלה	לוי יוסף
520/85	צו ירושה	ברודסקי מרצלו אלברטו	בורסקי אילנה
521/85	צו ירושה	פאירשטיין פלאנה	פיארשטיין לואיס רודולף
522/85	צו ירושה	שטרקמן רוזה	שטרקמן רבקה
524/85	צו ירושה	אלקיים סוליקה	אלקיים אברהם
527/85	צו ירושה	רחמן חקיוארה	שקיורה אליעור
529/85	צו ירושה	הרשקוביץ גיזלה	צוקלו פייגה
531/85	צו ירושה	מרקוביץ מלכה	מרקוביץ יעקב אייל
532/85	צו ירושה	כספי מניה	שטינר פרחיה
535/85	צו ירושה	נפתלי וין	אחיקם וין
536/85	צו ירושה	ברגר יחזקן	ברגר יוסף
537/85	צו ירושה	סוביאנסקי חואנה	סוביאנסקי ארולפו
538/85	צו ירושה	מרצדס בן זקן	יעקב עיני
572/85	צו ירושה	כהן יוסף	כהן אילן
541/85	צו ירושה	ניוסוף זאב	רוטר יהודית אינגבורג
543/85	צו ירושה	דבורה אליהו	דבורה סימי
545/85	צו ירושה	פאיר וללף	פיאר יהונתן יוליאו
546/85	צו ירושה	רוט לובה	ויסמן ארי
547/85	צו ירושה	מישלוב־שלו שלמה	שלו ציפורה
548/85	צו ירושה	פרץ משה	פרץ אליהו
549/85	צו ירושה	לינוביץ אליהו	לינוביץ דוד חגה
552/85	צו ירושה	יצחק איידלמן	שלמה ערן
554/85	צו ירושה	אלי הרוש	גבריאל הרוש
555/85	צו ירושה	גרש (צבי) קווייבסקי	ריבה (רבקה) סגל
556/85	צו ירושה	דב רוזנפלד	רחל פליישמן
557/85	צו ירושה	יוסף מרדכי	יוסף חזון
558/85	צו ירושה	מישל מלכה	גזליה מלכה
559/85	צו ירושה	זמיר טאובה	סגל לופא
560/85	צו ירושה	אבין יצחק	לסר סילביה
561/85	צו ירושה	אבין אנדז'ה	לסר סילביה
2/86	צו ירושה	בוזגלו יצחק	בוזגלו סימי
3/86	צו ירושה	עמר חנניה	עמר שרה
512/85	קיום צוואה	אלישע אלישע	אלישע שרה
511/85	קיום צוואה	שלמון וילי זאב	שלמון אסתר שרלוטה
498/85	קיום צוואה	לבר צ'רנה	ד"ר לבר אברהם
495/85	קיום צוואה	נובכוב שמואל	נובכוב מנחם נח
493/85	קיום צוואה	רוזנבליט ישראל	רוזנבליט שרה
517/85	קיום צוואה	היטרון פרימה	לירדמן אמיליה
525/85	קיום צוואה	סאיל עזיז אברהם	לוי (סאיל) אברהם
526/85	קיום צוואה	ברש גדעון	ברש שרה
528/85	קיום צוואה	זגטה כץ	מקס כץ
530/85	קיום צוואה	גליצמן בנימין	אהרון אסתר
533/85	קיום צוואה	זוהר סול	סול אירית
534/85	קיום צוואה	פרופ' סולומון גוליטורסקי	ד"ר מיכאל גוליטורסקי
539/85	קיום צוואה	ויגדור אסתר	ארליך ברכה
540/85	קיום צוואה	ויגדור חיים	ארליך ברכה
542/85	קיום צוואה	חנה גבאי	גבאי יעיש
544/85	קיום צוואה	רדליך אהרון שמואל	רדליך רות
550/85	קיום צוואה	אמורי סלי	רוצקר אליהו
551/85	קיום צוואה	פרימה־בסיה הרשקו	שמואל הרשקו
553/85	קיום צוואה	סלח מטיקה	יוסף ניסים
1/86	קיום צוואה	דולברג יהושע	דולברג מרטה

רשם, בית המשפט המחוזי

טלקס

● מגיפת חצבת באיזור עפולה

עשרות ילדים באיזור עפולה והכפרים הערביים טייבה, נעורה ובסמת טבעון לקו במחלת החצבת.

הרופאה הנפתית, ד"ר מגדלנה הרשקוביץ' מסרה, כי בעפולה התגלו כ־20 ילדים שלקו במחלה, בבסמת טבעון כ־30 ובטייבה כ־20. משרד־הבריאות החל בחיסון הילדים בישובים אלה.

מחלת החצבת מתבטאת בפריחה, חום גבוה, שיעול ונזלת ולדברי הרופאה הנפתית המחלה נדבקת והזנחתה עלולה להביא לסיבוכים של דלקות ריאות ואזניים.

מירה יערי

● דיון בתוספת השכר לעובדי חברת החשמל

מועצת המנהלים של חברת החשמל דנה בסוף השבוע במרכיב השכר בגובה של 5.7 אחוזים המשולם לעובדי החברה, ואשר לדעת רשות החברות הממשלתיות נובע מטעות בפרשנות לאישורים שניתנו לחברת החשמל בשנת 1984.

ביולי 1984 אישר משרד־האוצר תוספת שכר בגודל 1.5 אחוזים לשנת 1985/84 במסגרת הסכם העבודה שנחתם באותה עת. עלות תוספת זו לשנת 1986/85 עומדת על 5.7 אחוזים.

על רקע אי־הבהירות ביקשה מועצת המנהלים לבדוק נושא זה במשרד־האוצר וכן עם רשות החברות הממשלתיות. לאחר מסירת ההבהרות תדון מועצת מנהלי חברת החשמל בנושא בישיבתה הבאה בעוד שבועיים.

ניצה רימון

● מבקש לדון במינויי שרון

במכתב ליו"ר הכנסת, מוחה יצחק ארצי (מערך־ל"ע) על שנשיאות הבית מורידה מזה כמה חודשים, בקביעות כל הצעה שלו לסדר היום לדיון במינויים הפוליטיים של אריק שרון, בחברות הכפופות למשרדו.

ארצי ציין במכתבו, כי מאז מונתה הממשלה הנוכחית, לפני יותר משנה, הציב שרון לדירקטוריון „כימיקלים לישראל" (כי"ל) 8 דירקטורים, בסך־הכל יושבים בדירקטוריון חברה זו, מהמובילות במשק הישראלי, 17 איש. כל המינויים של שרון הם פוליטיים.

מוטי בסוק

● צפויים זעזועים בנמלים

הוועדים של עובדי התפעול בנמלים אשדוד וחיפה ייפגשו ביום ה לדיון חירום, בבניין הועה"פ בת"א, ולהערכתו של מישל סרוסי, יו"ר ועד עובדי התפעול ויו"ר ועד הגג בנמל אשדוד, צפויים זעזועים קשים ביחסי העבודה בשני הנמלים.

סרוסי סיפר לכתב „על המשמר", כי עובדי התפעול התייעלו מאוד בשנים האחרונות ולמרות שכמות המטענים גדלה, צומצם מספר העובדים.

ההתייעלות והגידול בפריון העבודה הושגו גם הודות לטכנולוגיות מתקדמות, אך בעיקר בזכות מאמציהם ומיומנותם של העובדים ואילו שכרם החודשי של עובדי התפעול, לרבות פרמיות, מגיע ל־520 עד 720 שקלים חדשים לחודש בלבד".

רפאל גאון

● תלמידי מעלה־יוסף שבים ללימודים

לאחר שביתה שנמשכה שבועיים חוזרים היום אלפיים תלמידי המועצה האזורית מעלה־יוסף ללימודים, בעקבות לחצם של ההורים שטענו, כי לאחר שבועיים של שביתה, שהוכרזה על־ידי המועצה במחאה על גרעון של מיליון שקל, איש מן הממשלה לא בא בדברים עם ראשי המועצה והיחידים שסובלים הם התלמידים.

162 עובדי המועצה השובתים הודיעו, כי לא יסיעו את התלמידים מ־28 ישובי המועצה לארבעת בתי־הספר האזוריים, עד שתשולם להם משכורת דצמבר.

יהודה צור

רוכשי יחידות ב„קלאב הוטל" מתארגנים למימוש זכויותיהם

מדובר בכ־17 אלף רוכשי יחידות בטבריה ובאילת שכל אחד מהם השקיע כ־4000 דולר ● הושג הסדר שיאפשר סיום הסיכסוך ב„טבריה קלאב הוטל"

מאת זהבה מוזס ומירה יערי, כתבות „על המשמר"

אלפי רוכשי יחידות ב„טבריה קלאב הוטל" ו„אילת קלאב הוטל" התאספו אתמול על מדשאות מרכז הספורט וייסגל ברחובות, כדי להקים עמותות להגנת זכויותיהם.

לדברי עורך־הדין אורי שטנדל מוועד הפעולה הזמני, מדובר בכ־17 אלף רוכשי יחידות, שכל אחד מהם רכש יחידה ב־4000 דולר בממוצע. רוכשים אלה מבקשים להתאחד ולהפוך לגוף נושה אחד, כאשר לדבריהם, הסכום שחייבים לו המלונות גבוה יותר מהסכומים הנדרשים על־ידי הבנקים ועל־ידי כל משקיע אחר. לדבריו, אין הרוכשים מעוניינים בכסף, אלא במימוש זכויותיהם.

שמואל גוטנטג, אף הוא מוועד הפעולה הזמני, אמר, כי בכוונת הנוכחים בכינוס, להקים שתי עמותות. האחת ל„טבריה קלאב הוטל" והשניה ל„אילת קלאב הוטל", שתוכלנה להוות גוף שיגן על זכויות רוכשי היחידות הנמצאים בארץ ובחו"ל.

הושג הסדר בטבריה

בסוף השבוע הושג הסדר שיאפשר סיום פרשת הסיכסוך במלון „קלאב הוטל" בטבריה. מועצת פועלי טבריה, כונס הנכסים וועד עובדי המלון סיכמו ביניהם, כי הבנקים הקשורים למלון ישלמו עוד השבוע את משכורת דצמבר ל־150 העובדים. עם תשלום המשכורות, ייצאו העובדים לחופשה עד לפתיחתו המחודשת של המלון.

מוועד עובדי „קלאב הוטל" נמסר אתמול, שהם לא ייצאו לחופשה מאורגנת, עד שלא יובטח בכתב עם ההסתדרות, כי בפתיחתו המחודשת של המלון, הם יזכו לעדיפות בקבלה לעבודה, ויוחזרו להם כל זכויותיהם הסוציאליות.

יצוין, שהמו"מ על רכישת מלון „קלאב הוטל" בטבריה, על־ידי חברת מלונות ישראלית גדולה, נמצא בשלבים מתקדמים.

אתמול השאירו העובדים במלון צוות מצומצם של כ־40 איש והיום יתכנסו שוב כל עובדי „קלאב הוטל" לקבלת דיווח עדכני. להערכת גורמים מרכזיים, תסתיים הפרשה עד אמצע השבוע.

נמסר, שהמתח במלון בין העובדים לבין עצמם, בין המנהלים לבין עצמם ובין העובדים למנהלים, הוא גבוה ויהיה קשה לשקם את עבודת הצוות.

סולחה ענקית סיימה איבת דמים ממושכת בכפר רמה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

למעלה מאלפיים איש השתתפו ביום ו' בסולחה, שכמותה לא היתה בגליל בשנים האחרונות, בין משפחות חדר ואבו־זייד מכפר רמה, שסיימה איבת־דמים בת שנה וחצי בין הדרוזים והנוצרים בכפר.

הסיכסוך בין שתי המשפחות החל בספטמבר 1984, כאשר אחד מבני משפחת אבו־זייד השליך רימון לעבר מרפסת בה ישבו בני משפחת חדר. כתוצאה מההתפוצצות נפצע קשה טאריק חדר בן ה־13, אשר נפטר כעבור מספר ימים. משליך הרימון נידון ל־7 שנות מאסר.

מיד לאחר מותו פרצו בכפר קטטות המוניות בין הדרוזים לנוצרים שבמהלכן נפצעו כ־80 איש, אשר חלק ניכר מהם אושפז בבתי־החולים באיזור.

ועדת סולחה, בה נטלו חלק ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרג', ראש עיריית עזה לשעבר, ראשד א־שאווה, והשייח' ג'עברי דנו במשך למעלה משנה על תנאי הסולחה שהושגה השבוע.

משפחת הרוצח שילמה 7000 שקלים חדשים למשפחת הנרצח, ואביו של הילד תרם את הכסף לבית־הספר היסודי בו למד הנער.

הרוצח, שהובא תחת משמר כבד, לחץ את ידם של כל בני משפחת הנרצח. לאחר מכן הוזמנו כל הנוכחים ל„חפלה" ענקית בבית התפילה בכפר, ששולמה גם על־ידי משפחת הרוצח.

בסולחה השתתפו נכבדים מכל העדות מהגליל, הנגב, יהודה ושומרון. בין המשתתפים היו גם מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברשה תמיר, ועוזרו של השר עזר וייצמן, ד"ר יוסף גינת, אליאס פראג' ראש עיריית בית־לחם, הבישוף מאקסימוס סאלום, ראש העדה היוונית־קתולית בישראל, אנשי משטרה ונציגי משפחות חדר ואבו־זייד.

שוטרים שהתעללו בעציר כדי לסחוט ממנו הודעה – למאסר

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

שופט בית־המשפט המחוזי בנצרת, עבדול רחמן זועבי, גזר שלושים חודשיים מאסר וקנס כספי בסך אלף שקלים חדשים על שני שוטרים, זמיר ג'וואמים ומאיר אשש, שהורשעו בהתעללות בעציר.

שני השוטרים, ששירתו במשטרת נצרת, חקרו בחודש פברואר 84' את תושב אום־אל־פחם יוסף מחזנה בחשד שגנב עגלים. לדברי התביעה, היכו שניים את מחזנה באגרופים בבטנו, לקחו אותו למועדון בתחנת המשטרה וכאשר סירב להודות בעבירה המיוחסת לו בעטו בפניו, בגבו ובראשו והפילוהו ארצה. כשניסה לקום היכה אותו השוטר זמיר בכסא וכתוצאה מכך נפגעה הכתף העליונה של מחזנה והוא נזקק לטיפול רפואי. שני השוטרים הואשמו בשימוש באלימות כדי לסחוט הודאה.

השוטרים הכחישו את האשמות וטענו להגנתם שהמתלונן השתולל והיה צורך בכוח סביר על מנת להשתלט עליו.

השופט זועבי דחה את גירסתם, קיבל את עדותו של המתלונן וציין בגזר־הדין, חובה על בית־המשפט לעקור את השימוש בכוח מצד השוטרים. השופט דחה גם את בקשת סנגוריהם של השוטרים לדחות את ביצוע גזר־הדין עד להגשת ערעור בבית־המשפט העליון.

3 אנשים נהרגו בתאונות דרכים בסוף השבוע

מאת מירה יערי ויואב אביב, כתבי „על המשמר"

שלושה אנשים נהרגו ושניים נפצעו בתאונות דרכים בסוף השבוע.

סולימאן סעיד בן 40 מכפר מכר נהרג ביום שישי בשעות הבוקר בתאונת „פגע וברח" שאירעה ליד הכפר מרר שבגליל התחתון.

משאית מרצדס נהוגה בידי תושב הכפר טורעון התנגשה בטנדר בו נהג סולימאן סעיד באיזור הכפר „מרר" שליד טבריה. מההתנגשות נהרג סעיד ונפצעו שניים שישבו ברכבו. הם פונו באמבולנס לביה"ח „פוריה".

נהרגה בכביש הכרמל

תושבת עוספיה, רומני אבודרוקון בת 22, נהרגה ביום שישי בלילה מפגיעת מכונית. המקרה ארע סמוך לשעה 8 בערב בכביש דלית־אל־כרמל־עוספיה, בשעה שמכונית „סובארו" נהוגה בידי תושב דלית־אל־כרמל בן 40, שעשתה דרכה לכיוון עוספיה, פגעה בצעירה שהלכה על שפת הכביש עם אדם נוסף.

ילד נהרג בקריית־מלאכי

ילד בן 6 נפגע בתאונת דרכים בקריית מלאכי ומת מפצעיו.

ביום חמישי בבוקר נפגע הילד מנשה פיקל בן 6, תושב שכונת נחלת הר חב"ד בקרית־מלאכי, מפגיעת מכונית „קורטינה" נהוגה בידי קצינה בצבא קבע.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 17.1.85

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקאי	1	1.45	1.52	1.4748	1.4932	1.4849
לירה שטרלינג	1	2.08	2.18	2.1146	2.1410	2.1341
מרק גרמני	1	0.59	0.62	0.5978	0.6053	0.6020
פרנק צרפתי	1	0.19	0.20	0.1951	0.1975	0.1962
גילדן הולנדי	1	0.52	0.55	0.5306	0.5372	0.5344
פרנק שווייצרי	1	0.69	0.73	0.7058	0.7146	0.7112
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1932	0.1956	0.1945
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1939	0.1963	0.1952
כתר דני	1	0.16	0.17	0.1635	0.1655	0.1643
מרק פיני	1	0.26	0.28	0.2709	0.2743	0.2729
דולר קנדי	1	1.03	1.08	1.0515	1.0647	1.0598
דולר אוסטרלי	1	1.00	1.07	1.0314	1.0443	1.0382
ראנד דרום אפריקאי	1	0.55	0.65	0.6430	0.6510	0.6469
פרנק בלגי	10	0.28	0.30	0.2930	0.2966	0.2947
שילינג אוסטרי	10	0.83	0.87	0.8501	0.8607	0.8562
לירה איטלקית	1,000	0.86	0.91	0.8767	0.8877	0.8827
ין יפאני	1,000	0.72	0.75	0.7285	0.7376	0.7336

בפלילים

8 שנות מאסר לדוקר אשתו וחמותו

מאסר 8 שנים בפועל גזר ביום ו' בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, על תושב בת־ים בן 34, שנמצא אשם בנסיון לרצוח את אשתו ובפציעת חמותו.

התובעת, עו"ד פנינה גיא האשימה את אורי מסלאוי, כי ב־8.4.85 דקר את אשתו לכנה פעמיים בחזה ובבטן, כן דקר דקירה קלה את חמותו. לאחר מכן איים על אחי אשתו ש„יעשה לו מה שעשה לאשתו, אם יתערב בנעשה".

השופטים יעקב מלץ, יוסף גולדברג ויהודה סירוטה ציינו, בהרשיעם את מסלאווי, כי הרקע למעשיו הוא נישואיהם הנעורים של הנאשם ואשתו. הזוג נישא לפני 9 שנים ונולדו להם 3 ילדים.

בגזר־הדין מציינים השופטים, כי התוצאה החמורה של מעשיו של הנאשם, היא שהיה אך כפסע בין אשתו לבין המוות. „לחומרה יש להוסיף כי לנאשם שורה ארוכה של הרשעות קודמות. הנאשם מסוכן לציבור ולבני משפחתו", הדגישו השופטים.

עוד נאמר בגזר־הדין, כי העובדה שהמניע למעשה הוא מאבק בינו לבין אשתו על גורל הילדים, הוא הסיבה היחידה לקולא. כן היו השופטים מוכנים לראות נסיבה מקילה נוספת לגבי הנאשם, בכך שהסגיר את עצמו ברצונו למשטרה. עם זאת, גזרו עליו השופטים 8 שנות מאסר בפועל. (עתי ב)

צעירה מרמלה נאנסה ברמת־גן

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

צעירה בת 25, תושבת רמלה, התלוננה כי נאנסה שלשום ברמת־גן.

הצעירה התלוננה במשטרה, כי בהיותה בליל יום ששי בתחנה המרכזית בתל־אביב, ניגש אליה צעיר שרכב על קטנוע והציע לה לבלות איתו את הערב. הצעירה נענתה להצעתו והתלוותה אליו על הקטנוע. הצעיר לקח אותה לפרדס הסמוך לפארק הספארי ברמת־גן ושם אנס אותה. הצעירה ניסתה להתנגד וכתוצאה מכך נחבלה ברגלה ונזקקה לטיפול רפואי.

לאחר האונס נמלט הצעיר מהמקום והנערה יצאה אל הכביש הראשי והעיקה רכב שהביא אותה אל המשטרה. המשטרה פתחה בחקירה.

למורדי, ציונה, ובני המשפחה
אתכם באבלכם בנות האם
מרי צברדלינג ז"ל
בית נחשון

ליעקב וטובה הר־שלום ולמשפחה
אתכם בצער ובאבל במות האם
לאה פרידברג
קיבוץ שובל

למשפחה ולקיבוץ עין־החורש
אתכם באבלכם במות
אהרון (אהרונצ'יק) ברעם
ראש המועצה ועובדיה
מועצה אזורית עמק־חפר

לסוזיה ומשפחתה,
לקיבוץ שער הגולן
איתכם באבל במות
שמואל בליך
קיבוץ בית־זרע

למשפחה ולקיבוץ דליה
משתתפים בצערכם במות
אמיל טננבאום ז"ל
קיבוץ עין השופט